

ASOMEDYA

KASIM / ARALIK 2012

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANI

49.yıl

ASO Başarı Ödülleri

Nurettin ÖZDEBİR:

"OSB'ler dışında sanayileşmeye izin verilmemelidir"

FORUM : Sanayi Odası Başkanları 2012 ve 2013 Yıllarını Değerlendiriyor

DOSYA : Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ve Vergi Sisteminin Rolü

ROTA
ÇOCUKLAR

ORAN VE ÜMİTKÖY
OKULLARIMIZ

7 **OCAK**
2013
TARİHİNDE AÇILDI.

www.rotacocuklar.com

ÇUKURAMBAR

DİKMEN

ORAN

ÜMİTKÖY

ASOMEDYA

ANKARA SANAYİ ODASI
YAYIN ORGANI
KASIM / ARALIK 2012

ASO Adına İmtiyaz Sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı
NURETTİN ÖZDEBİR

Yazı İşleri Müdürü
OKAN SAYKUN

Yayın Yönetmeni
NACİ CANPOLAT

ASOMEDYA Yönetim Yeri
Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 03 12 417 12 00
Faks: 03 12 417 52 05
Email: aso@aso.org.tr
www.aso.org.tr

Yapım

CAST GRAPHIC

Tokdemir Ajans

Prodüksiyon - Organizasyon - Yayıncılık
Ltd. Şti.

Turan Güneş Bulvarı 4. Cad. 7 12. Sk. 1/3
Yıldız - Çankaya/ANKARA
Tel: 03 12 440 87 07 (Pbx)
Faks: 03 12 440 12 92
www.tokdemirajans.com

Baskı ve Cilt

Dumat Ofset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Bahçekapı Mah. 2477. Sk. No: 6 Şaşmaz / Ankara
Tel: 03 12 278 82 00
Faks: 03 12 278 82 30
www.dumat.com.tr - dumat@dumat.com.tr

Reklam Rezervasyon

03 12 440 87 07

Yayın Türü

Yerel Süreli

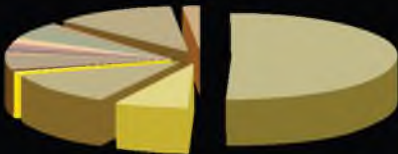
ANKARA SANAYİ ODASI
ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR.

Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, Cast@Graphic Ajans hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Dergide yayınlanan yazılar, yazarların düşüncelerini kapsamaktadır.

Basım Tarihi

30 Ocak 2013

Okuyucu Dağılımı

ASO Üyeleri	% 50	Üniversiteler	% 5	Basın	% 6
Valilikler	% 2	Demekler	% 2	Bankalar	% 1
Oda ve Borsalar	% 12	Büyükelçilikler	% 1	Devlet Protokolü	% 11
Siyasi Partiler	% 1	Belediyeler	% 2	Bakanlıklar	% 7

SUNUŞ

Bu sayımızın Dosya bölümünde Gediz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümü öğretim üyeleri Yrd. Doç. Dr. Nursel Aydın Avşar ve Yrd. Doç. Dr. Arzu Alvan Bozdereli'nin "Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ve Vergi Sisteminin Rolü" başlıklı yazısını yayınlıyoruz. Yazarlar, kayıt dışı ekonominin farklı tanımları, nedenleri, ölçüm yöntemleri, büyüklüğü, etkileri ve kayıt dışılığa karşı alınması gereken tedbirleri ele aldıkları yazılarında yeni Türk Ticaret Kanunu'nun iş dünyası ve vergi sistemine etkileri üzerine de kısa bir değerlendirmede bulunuyorlar.

Odamızın Ekim ayı meclis toplantısının konuğu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker'di. Sayın Bakanın tarım ve hayvancılığın son yıllarda gösterdiği gelişme ve içinde bulunduğu durum hakkında geniş bir değerlendirme yaptığı konuşmasını kısaltmadan yayınlıyoruz.

Ankara Sanayi Odası'nın 49'uncu kuruluş yılında Oda Yönetim Kurulu çeşitli dallarda 49 ödül verilmesine karar verdi. Ödüller; Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın da katıldığı bir törenle sahiplerine takdim edildi. Ödül törenine ilişkin fotoğrafları sayfalarımızda bulacaksınız.

Naci Canpolat
naci.canpolat@aso.org.tr

içindekiler

Eylül Meclis

"Bütçe Disiplini Adı Altında Getirilen Vergi Artışları Ekonomideki Belirsizliği de Arttırmaktadır"

6

Ekim Meclis

Ekim Meclis Toplantısı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi EKER'in Katılımıyla Gerçekleşti.

14

Forum

Sanayi Odası Başkanları 2012 ve 2013 Yıllarını Değerlendiriyor

34

Dosya

Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ve Vergi Sisteminin Rolü

Yrd. Doç. Dr. Nursel Aydın AVŞAR
Yrd. Doç. Dr. Arzu Alvan BOZDERELİ

54

ASO Ödül Töreni

ASO 49. Yıl Başarı Ödülleri Sahiplerini Buldu

66

Nurettin ÖZDEBİR

THE CHAIRMAN OF THE BOARD OF DIRECTORS OF ACI

editorial

Turkey's Economy in 2013

2012 has been a year in which the economy was consciously slowed down after two consecutive years of rapid growth. Alongside measures taken with the aim to mitigate the risks created by the current account deficit and the rapid increase in the credit volume with "soft landing", the growth rate shall remain at 3 percent or slightly lower in 2012.

The deceleration in the growth rate is reflected in the real economy, especially in industrial production. The slowdown in industrial production affects negatively company balance sheets and deteriorated company balance sheets impede access to credit availabilities. As a consequence, in order to enable companies to subsist, financing channels have to be kept open especially in periods of economic slowdown. Otherwise, the real sector shall have great difficulties in 2013.

The slowdown in growth rate increases the importance of our domestic market. Nowadays, our industrialists are in serious competition not only in the foreign markets but also in the domestic market. The increased competition affects company profitability negatively. The profitability of our companies is low even in prospering times. This issue becomes more problematic in times of economic slowdown. Falling profit rates due to reasons such as global competition, small scaled enterprises, increased input costs, unfair competition etc. hamper the accumulation of capital in our country. In the case of profitability rates, the state should protect the domestic market and support the industrialists by preventing unfair competition arising from foreign countries as well as from the grey economy and by abolishing compulsory employment proceedings which prevent companies from growing.

The developments in the world economy will also affect the performance of Turkey's economy in 2013. Increased slowdown in growth rates in the EU and the shrinking economies of countries in debt crisis shall affect negatively our exports to the EU. Turkey has been successful in closing the gap created in our exports with the shrinking EU markets by opening up to new markets. These new markets in the Middle East are of utmost importance to us. However, increased political risks in the region have also increased the possibility of having a negative effect in our economic relations.

Despite probable risks to be experienced in 2013 and the structural problems industrialists are in and that need absolutely to be solved, Turkey's economy maintains its strong outlook and this will continue in 2013 as well.

Nurettin ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

2013 yılında Türkiye ekonomisi

başyazı

2012, iki yıl üst üste yüksek hızlarla büyüyen ekonominin bilinçli bir biçimde yavaşlatıldığı bir yıl olmuştur. Cari işlemler açığı ve kredi hacmindeki hızlı artışın doğurduğu riskleri "yumuşak iniş" ile azaltmayı hedefleyen tedbirler sonucunda 2012'de büyüme hızı yüzde 3 olacaktır ya da bunun biraz altında kalacaktır.

Büyüme hızındaki düşüş en derin etkisini reel kesimde, özellikle sanayi üretiminde göstermektedir. Sanayi üretimindeki yavaşlama, şirket bilançolarını olumsuz etkilemekte, bozulan şirket bilançoları ise krediye erişimi güçleştirmektedir. Bu nedenle, özellikle ekonominin yavaşladığı dönemlerde, şirketlerin varlıklarını devam ettirebilmeleri için finansman kanallarının açık tutulması gerekir. Aksi takdirde 2013 yılında reel sektör çok zorlanacaktır.

Düşen büyüme hızı, iç pazarımızın önemini arttırmaktadır. Bugün sanayicilerimiz sadece dış pazarlarda değil, iç pazarda da ciddi bir rekabet içindedir. Artan rekabet, şirket kârlılıklarını olumsuz etkilemektedir. İşlerin iyi olduğu dönemlerde bile şirketlerimizin kârlılığı düşüktür. Bu sorun, ekonominin yavaşladığı dönemlerde daha da ağırlaşmaktadır. Küresel rekabet, küçük işletme ölçeği, artan girdi maliyetleri, haksız rekabet gibi nedenlerle düşen kâr oranları, ülkemizde sermaye birikimini engellemektedir. Kâr oranları konusunda devlet, diğer ülkelerden ve kayıt dışılıktan kaynaklanan haksız rekabeti önlemenin yanında şirketlerin büyümesini engelleyen zorunlu istihdam uygulamalarını kaldırarak iç pazarı korumalı ve sanayiye destek olmalıdır.

Türkiye ekonomisinin 2013 yılındaki performansını dünya ekonomisindeki gelişmeler de etkileyecektir. En büyük ticaret ortağımız AB'deki düşük büyüme hızı ve borç krizinde olan ülke ekonomilerinin daralıyor olması, AB'ye ihracatımızı olumsuz etkileyecektir. Türkiye, daralan AB pazarının ihracatımızda açtığı gediği yeni pazarlara açılarak kapatmayı başarmıştır. Özellikle Ortadoğu pazarları, bizim için büyük önem taşımaktadır. Ancak bölgede artan siyasi riskler, ekonomik ilişkilerin olumsuz etkilenme olasılığını arttırmıştır.

2013 yılında yaşanabilecek olası riskler ve sanayicinin içinde bulunduğu ve mutlaka çözülmesi gereken yapısal sorunlara rağmen Türkiye ekonomisi güçlü görünümünü korumaktadır ve bu durum 2013 yılında da devam edecektir.

ASO MECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

26 Eylül 2012

“Bütçe disiplini adı altında getirilen vergi artışları, ekonomideki belirsizliği de arttırmaktadır”

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri, Odamızın Eylül ayı Olağan Meclis Toplantısı'na hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri, ekonomideki yavaşlama devam ediyor. Ekonomi, ikinci çeyrekte beklentinin altında bir hızla yüzde 2,9 büyüdü. Yılın ilk çeyreğinde de ekonomik büyüme yüzde 3,2'de kalmıştı. Bu gidişle bu yıl büyümenin yüzde 4'ün altında gerçekleşeceği aşikârdır. İkinci çeyrekteki büyümenin beklentinin altında kalmasında özel tüketim harcamalarındaki binde 5'lik ve özel yatırım harcamalarındaki yüzde 7,9'luk düşüş neden olmuştur. Sanayi üretimindeki yavaşlama da devam etmektedir. Yılın ilk 6 ayında toplam sanayi üretimindeki artış yüzde 3'te kalmıştır. Temmuz ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,4 artmış, Temmuz ayında sanayi ciro ve sanayi sipariş endekslerindeki artışlar da yıllık enflasyonun gerisinde kalmıştır. Bu durum, sanayide ciro ve siparişlerin reel olarak gerilediği anlamına gelmektedir.

İmalat sanayisinde kapasite kullanım oranı da Eylül ayında yüzde 74'e inmiştir. İhracat artış hızı da

düşmektedir. Reel sektör ve tüketici güven endekslerindeki gerilemeler de iç talepteki zayıflamanın önümüzdeki dönemlerde devam edeceğini göstermektedir.

Merkez Bankası ayağını frenden çektiğini söylese de ekonomideki yavaşlama devam etmektedir. Faiz koridorunun alt sınırı sabit tutulduğundan üst sınırın yüzde 11,5'tan yüzde 10'a indirilmesinin kredi faizleri üzerinde önemli bir etkisi olmayacaktır. Ayrıca, ekonomi yönetiminin olumsuz senaryoları öne çıkaran yaklaşımları da piyasadaki güveni bozmakta, ekonomik yavaşlamayı beslemektedir.

Değerli Meclis üyeleri, bütçe dengeleri bozulmaktadır. Geçen yıl ilk 8 ayda biraz fazla veren bütçe, bu yıl ilk 8 ayda 8,5 milyar lira açık vermiştir. Açığın yıl sonuna doğru artacağı ve 21 milyar lira olarak tahmin edilen yıllık bütçe açığının 35 milyar lirayı geçebileceği belirtilmektedir. Bu durum bütçe açığı hedefinde neredeyse yüzde 100'lük bir sapma olacağını göstermektedir. Orta Vadeli Program 2012'de yüzde 4 büyümeyi öngörmekteydi. Dolayısıyla ekonominin yavaşlayacağı, buna bağlı olarak da vergi gelirlerinin azalacağı bilinmekteydi. Ayrıca ekonomik

"Bütçe dengeleri bozulmaktadır. Maliye Bakanlığı bütçe açığındaki hızlı artışı telafi etmek için kolay yolu tutmuş ve vergileri arttırmıştır. Maliye, gelirlerini arttırmak için vergileri yükseltirken, harcamaları azaltmak için hiçbir tedbir almamaktadır."

yavaşlamayla birlikte ithalatın azalacağı ve ithalden alınan KDV gelirlerinin de düşeceği belliydi. Bütçe hazırlanırken gelirlerdeki bu düşüş öngörülmeli ve harcamalardaki artış sınırlı tutulmalıydı. Bu yapılmadığı için yılın ilk 8 ayında vergi gelirleri reel olarak düşerken, harcamalar reel olarak artmıştır. Ekonominin reel olarak yüzde 3 dolaylarında büyüdüğü bir ortamda faiz dışı harcamalardaki reel artış yüzde 6,1 olmuştur. Harcamalardaki artış gelirlerdeki artışın üzerinde gerçekleşince bütçe açığındaki artış da kaçınılmaz olmaktadır. Maliye Bakanlığı bütçe açığındaki hızlı artışı telafi etmek için kolay yolu tutmuş ve vergileri arttırmıştır. Elektriğe ve doğalgaza zam yolda. KDV oranının yılbaşında 1 puan artırılarak yüzde 19'a yükseltileceği, KDV'si yüzde 1 ve yüzde 8 olan bazı ürünlerde oranların da yüzde 19'a çekilebileceği söyleniyor. Motorlu taşıt vergilerinde de artış gündemde. Maliye, gelirlerini arttırmak için vergileri yükseltirken, harcamaları azaltmak için hiçbir tedbir almamaktadır.

Başbakanlığın genelgesine ve sıkı denetimine rağmen bugün Ankara'da ya birbirinden lüks kamu binaları yapılmakta ya da kiralanmaktadır. Bütçede T cetvelinde yer almayan taşıt alımı yapılamamaktadır. Ama bürokrasi bunu kiralık araç yöntemiyle delmiş, kamuda lüks araç kullanımı hızla artmıştır. Kamuda personel sayısında da hızlı bir artış olmuştur.

Değerli Meclis üyeleri, maliye politikası enflasyonu indirmeye çalışan Merkez Bankası'nın işini zorlaştırmaktadır. Vergilerdeki yükseliş, enflasyonda 1 puana yakın bir artışa yol açacaktır. Enflasyondaki artış, faizlerdeki düşüşü engelleyecek, hatta faizlerde yükselişe yol açabilecektir. Bu durum Hazinesin borçlanma faizlerini yükselterek bütçe üzerinde ek bir yük oluşturacaktır. Bu yılın ilk 8 ayında bütçeden faize yapılan ödemelerde yüzde 4,5'lük reel artış

gerçekleşmiştir. Bütçe disiplini adı altında getirilen vergi artışları ekonomideki belirsizliği de arttırmaktadır. Her an değişebilen vergi ve harçlar, üretim ve yatırım kararlarını güçleştirmektedir. Tüm bu gelişmeler ekonomik büyüme hızını olumsuz etkilemekte, reel sektör üzerindeki baskıyı arttırmaktadır. İSO 500 listesinde yer alan sanayi kuruluşlarının dörtte biri zarar ederken, bankaların kârı bu yılın ilk 7 ayında yüzde 12'lik artışla 13 milyar liranın üzerine çıkmıştır. Hepimiz bankalara çalışıyoruz. Bankalar ise sanayiye finanse ederken nazlanmakta, yüksek kredi faizleriyle kredi kullanımını imkânsızlaştırmaktadır. Bankaların kredi açmalarını zorlaştıran diğer bir faktör de Bankacılık Yasası'dır. 2001 krizi öncesinde bankacılık sisteminde yaşanan usulsüzlüklerin ve yolsuzlukların maliyeti çok yüksek olmuştur. Bunların bir kere daha yaşanmaması için bankacılık sisteminde yapılan düzenlemelerde aşırıya kaçılmıştır. Mevcut düzenlemelerde bankacılara getirilen sorumluluk sadece bankacıyı değil, tüm ailesini ve yakınlarını da kapsamaktadır. Bu durumda bankacılar kredi açarken çok titiz davranmakta, en küçük bir risk gördüklerinde kredi açmamakta ya da kredileri geri çağırılmaktadır.

Biz bunu 2009 yılında çok yakından yaşadık. Kriz başlar başlamaz bankalar kredileri geri çağırılmaya başladı ve bunun reel ekonomi üzerindeki maliyeti çok ağır oldu. Her yatırımda olduğu gibi her kredide de bir risk vardır. Bu anlamda bankacılık bir risk değerlendirme ve riski yönetme sanatıdır. Bankacılık sistemini risksiz bir ortamda çalışmaya zorlamak, onu asli fonksiyonundan uzaklaştırmak demektir. Nasıl ekonomik durgunluk dönemlerinde bütçe açığı artıyorsa, firma bilançoları da bozulmaktadır. Bu nedenle durgunluk dönemlerinde firmaların hayatiyetlerini devam ettirebilmeleri için finansman kanallarının açık tutulması şarttır. Bu kanalların açık

“Bankacılık bir risk değerlendirme ve riski yönetme sanatıdır. Bankacılık sistemini risksiz bir ortamda çalışmaya zorlamak, onu asli fonksiyonundan uzaklaştırmak demektir. Nasıl ekonomik durgunluk dönemlerinde bütçe açığı artıyorsa, firma bilançoları da bozulmaktadır. Bu nedenle durgunluk dönemlerinde firmaların hayatiyetlerini devam ettirebilmeleri için finansman kanallarının açık tutulması şarttır.”

kalmasını sağlamak için Bankacılık Yasası'nın gözden geçirilmesinde büyük fayda görmekteyiz.

Çek Yasası'nda hapis cezası kaldırılırken, karşılıksız çeklerin bedelinin tahsilatını kolaylaştıracak ve hızlandıracak tedbirler alınmaması; istismara açık bir ortam doğurmuş, piyasadaki güven sarsılırken firmalar birbirlerine kredi açmaz olmuşlardır.

Değerli Meclis üyeleri; Çek Yasası'nda karşılıksız çeklerin tahsilatını hızlandıracak düzenlemelerin yapılması şarttır. Bunun yanı sıra alternatif finansman araçlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi, müşteri sigortası uygulamasının da yaygınlaşması gerekmektedir. Biz Ankara Sanayi Odası olarak ekonomide zor günlerin yaklaştığını görerek kamuya ait borçların yeniden yapılandırılmasında sürenin 60 ay olmasını önermiştik. Bizim önerimize rağmen yapılandırma süresi 36 ay olarak belirlendi. Yavaşlayan bir ekonomi ve daralan piyasa şartlarında firmaların bu ödemeleri bu kadar kısa bir sürede yapamayacakları belliydi. Sonuç olarak sürenin kısa tutulması

nedeniyle yeniden yapılandırmada beklenen fayda sağlanamamış, piyasadaki daralmayla birlikte buradan gelecek gelirler de azalmıştır. Kâr edemeyen, zor ekonomik şartlar içinde öz kaynaklarından harcayan firmalar ekonomik yavaşlamayla birlikte daha da zor bir duruma sürüklenmektedir. Bu nedenle dış pazarların durgunluk içinde olduğu bu şartlarda iç piyasanın önemi daha da artmıştır. Ekonomide çarkların dönmesi için piyasanın canlı tutulması, ithal malların haksız rekabetinden korunması gerekmektedir. Eğer çarklar dönmezse, iç piyasa canlı tutulmazsa, firmaların hayatiyetlerini devam ettirmeleri zorlaşacak, üretim kayıpları yaşanacak ve yerli firmaların boşalttığı alanlar ithal ürünlerin işgaline uğrayacaktır. Bu nedenle iç piyasamızı kıskançlıkla korumalı ve canlı tutmalıyız.

Değerli Meclis üyeleri; bütçe disiplini tabii ki çok önemlidir. Biz sanayiciler olarak geçmişte yüksek bütçe açıkları ve bu açıkların neden olduğu yüksek faizlerden çok çektik. Bu nedenle sanayimiz için ekonomik istikrarın önemini çok iyi bilmekteyiz. An-

“Sanayi üretiminin sağlıklı bir biçimde büyümesinin önündeki yapısal engelleri aşmak için dönüşüm gerçekleştirmeliyiz. Öncelikle ölçek ekonomilerinden yararlanmak için şirketlerimizi büyütmeli ve yüksek katma değerli ürünlere yönelmeliyiz.”

çak ekonomi yönetimi, ekonomik istikrarı korurken şirketlerin rekabet gücünü olumsuz etkileyecek, onların kâr etmesini zorlaştıracak, kâr oranlarını düşürecek kararlar almaması gerekir. Çünkü vergi oranlarındaki artışlar hem maliyetleri yükseltmekte hem de tüketicilerin alım gücünü azaltarak iç talepte daralmaya yol açmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri, sanayi üretiminde ekonomik ortamdaki değişmelere bağlı olarak dalgalanmalar olması doğaldır. Ancak, sanayi üretiminin sağlıklı bir biçimde büyümesinin önünde yapısal engeller de bulunmaktadır. Bu yapısal engelleri aşmak için sanayimizde de bir dönüşüm gerçekleştirmeliyiz. Öncelikle ölçek ekonomilerinden yararlanmak için şirketlerimizi büyütmeli ve yüksek katma değerli ürünlere yönelmeliyiz. Bunun için Ar-Ge ve inovasyon üzerine yoğunlaşarak rekabetçi ürünler üretmek zorundayız. Bunun için öncelikle iş gücümüzün niteliğini yükseltmeliyiz. Biz Ankara Sanayi Odası olarak nitelikli iş gücü ihtiyacındaki artışı öngörerek 2006’da OSEP programını başlattık. Ancak OSEP programına katılan öğrenci profili şirketlerimizin ihtiyacını karşılamadığı için çıtayı biraz daha yükselterek ASO Teknik Koleji’ni kurmaya karar verdik. ASO Teknik Koleji’nin açılış onayını Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü’nden 26 Temmuz 2012’de aldık. 54 günde okulumuzu eğitim ve öğretime hazırladık. Okulumuza önce seviye belirleme sınavı puanları ile ön kayıt yaptık daha sonra da öğrencilerin mesleki yeteneklerini tespit ettik. Kendi tercihlerini göz önüne alarak puan sırasıyla öğrencilerimizin kesin kayıtlarını yaptık. Okulumuz 465 tavan puanı, 401 taban puanı ile Ankara ilinde SBS puanıyla öğrenci alan 508 okulun 278’inin taban puanından, ayrıca özel fen ve Anadolu liselerinin 56’sının taban puanından daha yüksektir. 278 okulun tavan puanı bizim taban puanımızdan daha aşağıda bulunuyor. 18 Eylül’de okulumuzda öğretim başladı. Bu hafta Pazartesi günü de öğrencilerimizle birlikte Anıtkabir’i ziyaret

ettik. Orada Atamızın gösterdiği hedeflere ulaşmak için hep birlikte çalışmaya devam etme sözü verdik. Öğrencilerimize de Atamızın huzurunda vatanını en çok sevenin, işini en iyi yapan olduğunu hatırlattık.

Değerli Meclis üyeleri, Ankara Büyükşehir Belediyesiyle yaptığımız protokol çerçevesinde kurulan Ar-Ge birimi Ostim’de çalışmalarına devam etmektedir. Bu ofis Belediyenin satın alabileceği ürünler için proje pazarı düzenleyecektir. Bu çalışmalar kapsamında Şaşmaz-İvedik arasında 12,5 kilometrelik bir yerde tamamı yerli üretim olan bir trambus hattı oluşturulacaktır. Bildiğiniz gibi Ankara metrosunda yüzde 51 yerli katkı oranı şartı aranmasında Odamızın katkısı büyük olmuştur. Şimdi de Mersin Akkuyu’da kurulacak nükleer santrallerde yerli katkı oranını arttırmayı hedefliyoruz. Akkuyu Nükleer Güç Santrali Genel Müdürü Alexander Superfin’le yaptığımız görüşme olumlu geçmiştir. Nükleer santrallerde kullanılacak malzemelerin Türkiye’de üretilmesi için bir ortak çalışma yapmaya ve MOU imzalamaya karar verdik. Bu iş birliği ile yerli sanayinin nükleer teknolojiyle tanıştırılmasını hedefliyoruz. Nükleer santralin maliyeti için 22 milyar dolar gibi yüksek rakamlar telaffuz edilmekle birlikte kurulacak MVER 1200 tipi santrale Rusların geçen sene vermiş oldukları fiyat 1,6 milyar dolardır. Dolayısıyla, yapılacak yatırımın toplam tutarı 6,4 milyar dolardır. Biz santrallerin ülkemizde üretilebilecek bölümünün tutarının 2 milyar doları bulacağını tahmin ediyoruz.

Değerli Meclis üyeleri; sözlerime Meslek Komiteleri Ortak Toplantımızın 12-14 Ekim tarihlerinde Şanlıurfa’da gerçekleştireceğimizi hatırlatarak son veriyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyor, iyi günler diliyorum.

“Bürokrasiyi azaltmak şart oldu!”

SÖZER ÖZEL

MADENCİLİK SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Bilindiği gibi bürokrasinin azaltılması konusunda Ankara Sanayi Odası çok büyük bir mücadele veriyor. Bu konuda geçmişte bazı olumlu adımlar atıldı ancak son dönemde azalacağına tam tersi daha da tırmanarak artıyor.

Madenciliğin 1. adımı arama. Bir jeolojik arama yapılırken, sondajla yerin altına girip karottan numune almanız gerekiyor. Bu işlemle ilgili herhangi bir merciden izin alınması söz konusu değilken, Çevre Bakanlığı bildiğim kadarıyla yalnız madenciler için ÇED'in gerekli olduğunu söyledi. İlk dönemlerde müracaat yapılıyordu ve müracaat yapılan bölge izni hemen veriyordu. Bu izni Çevre Bakanlığı'na aldılar, bu da yetmiyormuş gibi şimdi Türkiye'deki tüm izinler Başbakanlığa bağlanmış. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum ancak araştırılmasını rica ediyorum.

Durum böyle ise Başbakanlık'ta zaten böyle bir kadro yok. Hazine arazisine müracaat ediyorsunuz, tüm işlemleri tamamlıyorsunuz, proje yaptığınız, ÇED aldığınız yere mera kararı çıkıyor ve siz ortada kalıyorsunuz. Milyonlarca dolarlık yatırımınız bir anda heba oluyor. Birilerinin buna dur demesi lazım. Bir taraftan üretim, bir taraftan yatırım yapalım derken kendi ayağımıza sıkıyoruz. Lütfen bürokrasiyi mümkün olduğu kadar azaltalım. Gerekli ise elbette yapılır ancak bir sondaj izninin bölgeden Bakanlığa oradan da Başbakanlığa verilmesinin işleri zorlaştırdığını düşünüyorum. Binlerce maden sahası var, 40 binin üzerinde arama ruhsatı var. 40 bin tane insan sondaj yapmaya kalktığında buna kim izin verebilecek?

“Kamu alacaklarımızın bir an önce tahsil edilmesi gerekiyor”

UĞUR YAVUZ

DÖKÜM SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Meslek Komitemle ilgili bir konuyu açıklığa kavuşturmak ve aydınlatmak istiyorum. Duyduğumuza göre Karayolları müteahhitlere para ödemiyoymüş. Bundan dolayı müteahhitler de makine imalatçıları ve kendi tedarikçilerine para ödemiyoymüş. Onlar da bizim dökümcü arkadaşlara para ödemiyoymüş. Bu durumda ise bankalar bizim arkadaşların üzerine gidiyor. Şimdi burada ban-

kalrı suçlarken devlet ödemesi gereken paraları niçin ödemiyoymüş? Sayın Sanayi Odası Başkanımından rica ediyorum. Devlet bizden her türlü alacağını alıyor. Bir düğmeye basıyor elektriğe zam, akaryakıtta zam, vergiye zam, kaçacak hiçbir delik yok. Tamam da sen borcunu niçin ödemiyoymüş ki vatandaşa? Ondan sonra da bankalara suç atıyoruz, bankalar ne yapsın?

“Sorunlarımızın çözümü önerilerimizin gündeme taşınmasıyla mümkün”

MEHMET YALÇINDERE

PLASTİK VE PLASTİK ÜRÜNLERİ SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Öncelikle Ekonomi Bakanlığımızın uluslararası rekabetçiliği geliştirme projesiyle ilgili olarak yürüttüğü çalışmalar odamızın da yaklaşık 1 sene önce Abant'taki meslek komiteleri ortak toplantısında gündeme gelmişti fakat çalışmalarımız yeni hız kazandı. Bunlar ülkenin çıkarları açısından büyük önem taşıyan çalışmalar ve mümkün olduğunca bu faaliyetlerin içinde yer almamız gerekiyor. Meclis üyelerimizin de bu projeye gereken desteği vermelerinin bir görev olduğunu hatırlatıyorum.

Sözer Özel'in dediği gibi bürokrasiyi yenmek çok zor. Ben, Odamızı ve TOBB'ü temsilen de Çalışma Bakanlığı'ndaki YÖİKK toplantılarına katılıyorum. Görüşler ifade ediyoruz. 81 ilden gelen sektör temsilcilerinin görüşleri alınıyor,

özel sektör görüşleri olarak olgunlaştırılıyor ve teknik komiteye sunuluyor. Teknik Komite keyfi olarak “Bunların 14 tanesini beğenmedim, 5 tanesini beğendim ve onun üzerinde eylem planları oluşacak, çalışacak.” diyor. Şimdi biz bu çalışmalarımızı zaten odalarımızda, komitelerimizde yapıyoruz. Meslek komiteleri ortak toplantısında olgunlaştırıyoruz, Odamız gerekli çalışmaları yapıyor, ilgili yerlere iletiyor. Ama bizi dinleyen yok gibi geliyor.

Öbür taraftan Bakanımız Zafer Çağlayan burada YÖİKK çalışmalarının çok önemli olduğunu ifade etti. Ancak eski alışkanlık devam ediyor. Birtakım sorunların çözülmesi ancak bizim sorunlarımızın ve çözüm önerilerimizin gündeme taşınmasıyla mümkün.

“Ankara'nın sanayi yapılanmasının belirleyicisi ASO olmalıdır”

HÜSEYİN KUTSİ TUNCAY

GENEL AMAÇLI MAKİNE VE YEDEK PARÇA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Ekonomi Bakanımız buradayken Ankara sanayi yapılanması konusunu gündeme getirmiştik. Bu konu 2008 yılında merkezi yönetim tarafından belirlenirken Ankara-Eskişehir aksının sağ tarafının üniversite ve sanayi, sol tarafının da konut bölgesi olacağı söylendi. Şehirler batı aksına doğru geliştiği için yapılanma da bu şekilde düzenlenmeye çalışılıyordu. Ama son dönemde bu tespitten vazgeçilmiş gibi gözüküyor. Ankara'nın sağ-solu, hemen her tarafı konut bölgesi haline getirildi. Sanayi, hemen dibinde konut; sanayi, hemen dibinde büyük bir yerleşim alanı ve büyük rant hareketleri başladı. Ankara'nın sanayi yapılanmasının belirleyicisinin ASO olması lazım.

Biliyorsunuz Sayın Bakan buradayken bir konuyu daha gündeme getirdim, “Kazan elden gidiyor!” dedim. Türkiye'de bir ıslah OSB modeli getirildi. Bu model Kahramanmaraş ve Ergene havzası bölgelerinin kurtarılmasına yönelikti. Ergene havzasındaki önemli tekstil fabrikalarının doğayı ve havzayı katletmesi nedeniyle, bu katliamın durabilmesi için ıslah OSB modeli geliştirilerek yapılanmaları kontrole almak hedeflendi. Ancak bu ıslah OSB modeli ne yazık ki giderek imar affına dönmeye

başladı. Türkiye'nin her yerinden ıslah OSB çağrıları geliyor. Şimdi Kazan'daki sonuç da o olacak. Organize sanayi bölgesi içinde yatırım yapanların günahı ne? Biz Sanayi Bakanlığı'nın belirlediği kurallarla yatırımlarımızı yapıyoruz. Sanayi Bakanlığı'na sorduğumuzda organize sanayi bölgeleri dışındaki sanayi yapılanmalarıyla ilgili hiçbir yetkileri olmadığı söyleniyor. Buradaki yapılanmalara belediyeler ya da yerel yönetimler karar veriyor. Peki, belediyelerin bu konudaki teknik kadroları bu kararları verecek yeterlilikte mi? Bana göre değil. Bu konuda Türkiye'deki en yetkin kurumu Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. Biz organize sanayi bölgesi kuruluşunda bunu çok yakından izledik çünkü bir kuruluşta 7 tane bakanlığın 22 tane müdürlüğü karar veriyor. Yani, “Dere yatağında yapamazsın, tarım alanında yapamazsın, ormanda yapamazsın, göl kenarında yapamazsın!” diyor, nasıl yapılacağı kurala bağlanmış. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın muhakkak Türkiye'deki sanayi yapılanmalarının kuralını belirlemekle ilgili çalışma yapması, yetkilendirilmesi ve bizim de bunu şiddetle savunmamız lazım.

ÇUHADAROĞLU
Alüminyum Sistemleri

**BÜTÜNDE
GİZLİ
DETAYLAR**

Yakuplu Mah. Hürriyet Bulvarı No: 6 - 34900 Beylikdüzü / İstanbul / Türkiye
Tel: 0212 224 20 20 (pbx) Faks: 0212 224 20 40
www.cuhadaroglu.com

ASOMECLİS

**Ankara Sanayi Odası
Meclis Toplantısı**

31 Ekim 2012

“OSB’ler dışında sanayileşmeye izin verilmemelidir”

NURETTİN ÖZDEBİR
ASO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Meclis üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; Odamızın Ekim ayı Olağan Meclis Toplantısı'na hoş geldiniz diyor, hepimizi şahsım ve Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, davetimizi kabul edip Meclis toplantımıza katıldığınız için teşekkür ediyoruz. Oda Meclisimizi son ziyaretiniz bundan tam 2 yıl önce 2010 yılında olmuştu. Bu ziyaretleri bu kadar uzatmasak daha iyi olur diye düşünüyorum.

Değerli Meclis üyeleri, konuşmama Eylül sonunda gerçekleştirdiğimiz “Ankara sanayisinde durum tespiti ve beklentiler” anketinin sonuçlarına ilişkin değerlendirmelerimle başlamak istiyorum.

Eylül anketi sonuçları, geçen yılın Eylül ayı sonuçlarıyla önemli farklılıklar göstermemektedir. Eylül sonunda Haziran sonuna göre artış belirtenlerin oranı; üretimde yüzde 54'ten yüzde 48'e, iç satışlarda yüzde 52,5'ten yüzde 45'e, dış satışlarda yüzde 34'ten yüzde 29,5'e, yeni siparişlerde yüzde 48'den yüzde

43'e, istihdamda yüzde 37'den yüzde 34'e, ithalatta yüzde 28'den yüzde 22'ye, hammadde fiyatlarında yüzde 56'dan yüzde 48'e düşerken, ürün fiyatlarında yüzde 25'ten yüzde 30'a, kredi kullanımında yüzde 41'den yüzde 43'e, stoklarda yüzde 29'dan yüzde 32'ye yükselmiştir. Ücretlerde artış belirtenlerin yüzde 36 olan oranında ise bir değişiklik olmamıştır. Bu veriler, ekonomideki genel yavaşlamaya paralel olarak Ankara sanayisinin de yavaşladığını göstermektedir.

Değerli Meclis üyeleri, 2009 Aralık ayından itibaren hep artış gösteren toplam sanayi üretimi Ağustos ayında yüzde 1,5 düşmüştür, imalat sanayisindeki düşüş ise yüzde 2,6 olmuştur. Ağustos ayında sanayi ciro endeksi binde 8, sanayi sipariş endeksi ise binde 5 artmıştır. Enflasyon dikkate alınırca, her iki endekste reel olarak bir gerileme söz konusudur.

Ekonomideki yavaşlama kendini ithalat rakamlarında da göstermektedir. Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 14,5 artarak 13 mil-

“Canlı hayvan ve ete uygulanan gümrük vergilerinin yükseltilmesi, yerli üreticiyi desteklemek amacıyla alınmış olumlu bir karardır. Ancak, yerli üretimi desteklemek için yem sektöründeki sorunlar üzerinde de durmak gerekmektedir.”

"Yem üretimini arttırmak için yem bitkilerinin ekimi teşvik edilmeli, buna göre bir arazi planlaması yapılmalıdır. Düşük faizli ve uzun vadeli kredi imkânlarının sağlanması, sektörde yenilenmeyi destekleyecektir. Yem maliyetlerini düşürmek için mera hayvancılığının teşvik edilmesi ve meraların ıslah edilmesi gerekmektedir."

yar dolar, ithalat yüzde 5 azalarak 19 milyar dolar oldu. İthalattaki düşüşle birlikte cari işlemler açığı azalmaktadır.

Reel kesim ve tüketici güven endekslerindeki düşüşler de devam etmektedir. Eylül ayında reel kesim güven endeksi 103,1'e, tüketici güven endeksi ise 88,8 değerine düşmüştür. Reel kesim güven endeksinde Nisan ayından beri yaşanan düşüş kendini yatırımlarda da iyice hissettirmektedir; Ağustos ayında yatırım malları üretimi yüzde 36, yatırım malları ithalatı da yüzde 16 düşmüştür.

Diğer yandan, bütçe açığındaki artış nedeniyle vergilerin yükseltilmesi de iç talep ve tüketici güveni üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Yatırım ve tüketim harcamalarındaki düşüş devam ederse, bu yıl ekonomik büyüme yüzde 3'ün de altında kalabilir.

Sayın Bakanım, canlı hayvan ve ete uygulanan gümrük vergilerinin yükseltilmesi, yerli üreticiyi desteklemek amacıyla alınmış olumlu bir karardır. Ancak yerli üretimi desteklemek için yem sektöründeki sorunlar üzerinde de durmak gerekmektedir.

Ülkemizde yem fiyatları yüksektir. Yem üretimini arttırmak için yem bitkilerinin ekimi teşvik edilmeli, buna göre bir arazi planlaması yapılmalıdır. Yem sektörünün büyük bölümünde teknoloji eski, stoklama kapasitesi yetersizdir, bu nedenle yem fabrikaları düşük verimle çalışmaktadır. Düşük faizli ve uzun vadeli kredi imkânlarının sağlanması, sektörde yenilenmeyi destekleyecektir.

Yem sektöründe çok fazla hammadde kullanılmaktadır. İklim koşullarının kötü gittiği yıllarda yeteri kadar bulunmayan hammaddelerin ithalatına geç izin verilmekte, bu da yem fiyatlarında spekülasyon artışlarına neden olmaktadır. Bu gibi durumlarda spekülasyon fiyat hareketlerini önlemek için gerekli tedbirler daha hızlı alınması sağlanmalıdır.

Yem maliyetlerini düşürmek için mera hayvancılığının teşvik edilmesi ve meraların ıslah edilmesi gerekmektedir.

Sayın Bakanım, geçtiğimiz günlerde Dünya Bankası Başkanı gıda fiyatlarının yüksek ve istikrarsız olduğunu, dünyanın zor zamanlardan geçtiğini söylemişti. Bu durum hem gıda güvenliğini hem de sanayide kullanılan tarımsal girdilerin arz güvenliğini, gündemin ilk sıralarına taşımıştır.

Tarımsal ürünlerdeki fiyat artışları, tarım sektörüne yeni bakış açısıyla yaklaşmak ve tarımsal politikalarımızı gözden geçirmek için bize bir fırsat sunmaktadır. Bu fırsatı değerlendirmek için tarımın yapısal sorunlarını doğru tespit etmek gerekir.

Tarım sektörünün en önemli sorunu, verimlilikteki düşüklüktür. Tarımda verim düşüklüğüne birçok faktör neden olmaktadır. İşletmelerin küçük ve parçalı oluşu, toprak verimliliğinin ve iş gücü kalitesinin düşüklüğü, sermaye kıtlığı ve iklim koşulları akla ilk gelen nedenler arasındadır.

Tarımda verimliliği arttırmak için bu faktörlerin hepsini dikkate alan politikalar geliştirilmesi gerekiyor. Ancak öncelikli olarak arazi piyasasını geliştirmek ve tarımsal arazilerdeki mülkiyet sorunlarını gidermek önem taşıyor.

Tarımsal işletmelerin ürüne göre optimal ölçekte faaliyet gösterebilmesi için tarım arazilerinin kolayca alınıp satılabilmesi, bunun için de tarım arazisi piyasasının iyi bir biçimde işlemesi gerekiyor. Tarımsal işletmelerin sermaye eksikliğini gidermek için yatırım yapılması gerekiyor.

Tarımda verimliliği arttırmak için bizim önerimiz; öncelikle tarım arazileri piyasasının daha iyi çalışmasını sağlamak, kullanılmayan tarım arazilerini vergilendirmek ve tarım işletmelerine tüzel kişilik kazandırmaktır. Bunlar gerçekleştirilmeden geliştirilecek tarımsal politikaların başarı şansı ciddi biçimde azalacaktır.

Bugüne kadar tarımsal işletmelerin küçüklüğü ve çok parçalı oluşu üzerinde durulmuş ancak tarım arazilerinin mülkiyet yapısı üzerinde hemen hemen hiç durulmamıştır. Miras hukukumuz tarım arazilerinin çok hisseli olmasına yol açmaktadır.

İzale-i şuyu davaları yıllarca devam etmekte, mahkeme masrafları çoğu kez arazinin değerine çıkmaktadır. Bu durum tarım arazilerinin bir bölümünde çok hisseliğin devamına yol açmaktadır. Kısacası, birçok durumda tarım arazisinin sahiplerini tespit etmek bile mümkün olamamaktadır. Bizce tarımsal arazilerin çok hisseli oluşu ve hisselerin piyasa değerinin tespit edilmesindeki güçlükler, tarım sektörünün büyük ölçüde ihmal edilen yapısal bir sorundur.

Bizim vergilendirme önerimiz, çok hisseli yapısı nedeniyle ekilmeyen arazilerin sahiplerini toprağı ekmeye, eğer ekmeyeceklerse de satmaya teşvik etmeyi hedefliyor. Zaten bu nedenle önerimiz izale-i şuyu davalarının mahkeme masraflarını bir süre için sıfırlamayı da içeriyor.

Sayın Bakanım, tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi, tarımda çok parçalı dağınık yapıya yol açmakta, işletme ölçeğini küçültmektedir. Bu sorunu önlemek amacıyla Tarım İşletmelerinin Yeterli Tarımsal Varlığa Sahip Olup Olmadığının Tespitine Dair Yönetmelik 26 Ocak 2003'te yürürlüğe girmişti. Bu yönetmelikle tarım işletmelerinin ekonomik bütünlüğünü korumak, işletme arazilerinin bölünmesini önleyerek sürdürülebilirliğini sağlamak ve yapılacak paylaşımlarda işletmelerin yeterli gelir elde edecek ekonomik büyüklüğe sahip olmalarının temin edilmesi amaçlanmıştır. Ancak, Türk Medeni Kanunu'nun 659. maddesinde değişiklik yapılmadığından dolayı uygulamada bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sorunun çözümü için Medeni Kanun'da gerekli değişiklik mutlaka yapılmalıdır.

Sayın Bakanım, ülkemizin gıda arz güvenliğini sağlamak, halkımıza ucuz, kaliteli ve sağlıklı ürünler sunmak için Bakanlığınızın yoğun bir çaba içinde olduğunu biliyor, özellikle tarım havzaları çalışmanızı takdirle izliyoruz. Ülkemizde tarımsal üretim planla-

"Tarım sektörünün en önemli sorunu, verimlilikteki düşüklüktür. Tarımda verimliliği arttırmak için bizim önerimiz; öncelikle tarım arazileri piyasasının daha iyi çalışmasını sağlamak, kullanılmayan tarım arazilerini vergilendirmek ve tarım işletmelerine tüzel kişilik kazandırmaktır. Bunlar gerçekleştirilmeden geliştirilecek tarımsal politikaların başarı şansı ciddi biçimde azalacaktır."

"Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi, tarımda çok parçalı dağınık yapıya yol açmakta, işletme ölçeğini küçültmektedir. Bu sorunun çözümü için Medeni Kanun'da gerekli değişiklik mutlaka yapılmalıdır."

masının yapılması, israfın önlenmesi ve tarımsal teşviklerin tarım havzalarına bağlanabilmesi için tarım havzaları uygulamasının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bunun için vadeli işlemler borsasının etkin bir biçimde çalışmasını, tarım sigortası uygulamasını ve sözleşmeli tarımın yaygınlaştırılmasını sağlayacak tedbirler de alınmalıdır.

Sayın Bakanım, hızlı kentleşme ve sanayileşme ülkemizde tarım arazilerinin korunmasını zorlaştırmaktadır. Belediyeler değerli tarım arazileri üzerinde sanayi lekeleri oluşturmakta, yeni yerleşim bölgelerinin kurulmasına izin vermektedirler. Yol yakınlarında bulunan tarım arazileri ise tarımsal sanayi gereğiyle sanayi parseline dönüştürülmektedir. Bir OSB kurulması için 20 kurumdan izin almak gerekirken, tarım arazileri bir imza ile sanayi ya da yerleşim bölgesine dönüştürülebilmektedir. Bu nedenle OSB'ler dışında sanayileşmeye izin verilmemeli, tarım arazileri üzerinde sanayi lekesi oluşturma girişimleri, sıkı bir biçimde denetlenmeli ve engellenmelidir.

Sayın Bakanım, doğrudan Bakanlığınızın ilgi alanına girmemekle birlikte, yerli tarım makineleri ve traktör üreticilerinin önemli bir sorununu da size iletmek istiyorum.

Sektörde kullanılan girdiler üzerinde KDV oranı yüzde 18 iken, tarım makineleri ve traktörlerde KDV oranı yüzde 8'dir. Bu nedenle sektörde KDV alacakları birikmekte, bu alacaklar ise 1 yıl sonra ödenmektedir. Bazı işletmelerin KDV alacakları sermayelerinin üzerine çıkmaktadır. KDV alacakları ile devlete bedava kredi açan üretici, işletme sermayesi ihtiyacını karşılamak için kredi kullanarak ek bir faiz maliyetine katlanmakta, bu da tarım makinelerinin fiyatlarına yansımaktadır. Diğer yandan, tarım makineleri ve traktör ithalatında alınan KDV oranı ise yüzde 8'dir. Bu oranlar ithalatçı üzerinde bir KDV yükü bırakmazken, yerli üreticiyi cezalandırmakta, ithalatı teşvik etmektedir. 2011 yılında traktör ithalatı neredeyse yüzde 70 artarak 22 bine ulaşmıştır. Bu durumun düzeltilmesi için tarım makineleri ve traktörde KDV oranı yüzde 18'e yükseltilmeli, aradaki 10 puanlık fark da çiftçiyi sübvansede etmekte kullanılmalıdır.

Sözlerime burada son verirken, Sayın Bakanıma teşekkürleri nedeniyle bir kez daha teşekkür ediyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

“Ekmek standardımız neden yüksek değil?”

TARIK ARTUKMAÇ

ASO MECLİS BAŞKANI

Sayın Bakanım, gıda sanayicilerinin kendi sektörleriyle ilgili şikâyet ve sıkıntılarını dile getirmeden önce ben, sanayici sıfatıyla değil, tüketici sıfatıyla bir hususu belirtmek istiyorum.

Her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi benim de ekmeğ, sevdiğim gıdadır. Ülkemizde Avrupa’da olduğu

gibi standardı yüksek, kaliteli ve güzel ekmeğ neden yok? Bunun sebebini merak ediyorum. Acaba bizim buğdayımız mı iyi değil, pişirme usulünü mü bilmiyoruz? Bu konuda bir görüşünüz varsa sizden duymak isterim.

“İşletme kayıt ve üretim izin numarasını bir arada kullanmak istiyoruz”

RECEP KÖKSAL

UN VE UNLU MAMULLER SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Bakanım, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği'nin uygulama aşamasında birtakım sorunlar yaşıyoruz. Buradaki en önemli sorunlarımızdan bir tanesi, tebliğin geçiş süreleriyle ilgili. 1 Nisan 2011 tarih ve 27892 sayılı Etiketleme Tebliği değişikliği yapılmasına dair tebliği yayınlandı, 17 Aralık 2011 tarihinde gıda işletmeleri kayıt ve onay işlemlerine dair yönetmelik yayınlandı. Gıdaların Etiketleme Yönetmeliği 29 Aralık 2011 tarih 28157 sayılı üçüncü mükerrer Resmî Gazete’de yayınlanmış olup, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği geçici 1. maddesinde yer alan etiketlerin mevzuata uyum zorunluluğuna ilişkin geçiş süresinden bahsedilmektedir.

Bu geçiş sürecinde işletme kayıt numarası için Tarım İl Müdürlüklerine başvurduğumuzda Yönetmelik çıkmadığı için işletme kayıt numarası alamadığımızdan dolayı ürünü, mevcut ambalajlarımızla piyasaya sürmek zorundayız.

Bu geçiş süreci, 31 Aralık 2013 tarihinde sona eriyor. Ancak Kanun’un yürürlüğe girdiği 29 Aralık 2011 tarihinden itibaren başlayan geçiş sürecinin yeterli olup olmayacağı hakkında yapılmış bir araştırma var mı? Üreticilerin elinde bulunan eski ambalajların üzerindeki üretim izin numarasının kapatılması için verilen süre 6 ay, bu sürenin yeterli olup olmadığı araştırıldı mı?

Ambalajların kapatılması gereken 1-2 santimetrekarelik bir alanın otomatik makinelerde kapatılıp kapatılamayacağı ve bunun getireceği ekonomik kayıp ve iş gücü maliyeti araştırıldı mı?

En önemlisi, 31 Haziran 2012 tarihinden sonra üretim iznini kapatamamaya Yönetmelik’te belirtildiği şekli ile piyasaya arzı mümkün olmayan ambalajların piyasa değeri ve ekonomik kaybı araştırıldı mı?

Eski Yönetmeliğe göre mevcut ambalajlarımızda üretim iznini basıyorduk. 31 Haziran’dan sonra, 1 Temmuz tarihinden 31.12.2013 tarihine kadar mevcut ambalajların üzerinde üretim iznini kapatarak yerine işletme kayıt numarasını basmamız gerekiyor. Bizim en büyük sorunumuz burada. Ambalajların üzerindeki eski üretim iznini kapattığımız zaman gerek iş gücü kaybı gerekse de prestij açısından ciddi sorunlar yaşıyoruz, makinelerle bunu kapatamıyoruz.

TÜİK’in vermiş olduğu verilere göre 2009 yılında ortalama üretim yapan işletme sayısının 40 bin adet olduğunu, her işletmede 10 çeşit ambalaj bulunduğunu ve her çeşit ambalajdan da 250 kilo olduğunu varsayarsak, kullanılmayacak yaklaşık 100 bin ton ambalajın piyasa değerinin 800 milyon TL’ye kadar çıkacağı tahmin ediliyor. 40 bin işletmenin 3’te 1’i bile üretiyor olsa bu

ciddi bir kayıp. Her gün binlerce insanın açlıktan öldüğü ülkemizde, dünyamızda böyle bir milli serveti heba etmemiz doğru değil.

Bizim istediğimiz, burada tarihleri ileri alıp süreyi uzatmak değil, 31.12.2013 tarihine kadar mevcut ambalajlarımızı hem işletme kayıt numarasını hem de üretim izin numarasını bir arada basmamızda bir sakınca olmayacağını düşünüyoruz. Bu şekilde 31.12.2013 tarihine kadar verilen sürenin sonuna kadar bu şekilde kullanmak arzusundayız.

İkinci olarak, Yönetmelik ve Tebliğ'in diğer maddelerinde gıda maddeleri bileşik bileşenler ve taşıma prensibinden bahsediliyor. Burada kullandığımız hammaddelerden gelen katkı maddeleri var. Bu katkı maddelerini üretimimizde kullanmasak dahi bileşik bileşen ve taşıma prensibinden dolayı ürünlerimize karışmaktadır. Tarım Bakanlığı

yetkilileri ürünlerimizi piyasadan denetime gönderdiğinde ise laboratuvarlarda ürünlerimiz içerisinde katkı maddeleri çıkmaktadır. Ambalajların üzerinde katkı maddesi yazmamamız ve unlu mamuller sektöründe sorbik asit, benzoik asit kullanmamız gerekmesi nedeniyle tutanak hazırlanıyor ve bu Tebliğ nedeniyle karmaşa yaşıyoruz. Ambalajların üzerine hammaddelerden kaynaklanan katkı maddelerini yazdığımızda hem ambalajlarda muazzam derecede bir katkı maddesi bulunacak hem de hammaddelerin içerisinde bir tebliğ değişikliği olduğu zaman tekrar ambalajlarımızı değiştirmemiz söz konusu olacak. Dolayısıyla ambalajların üzerine yazamıyoruz. Laboratuvarlardan gelen raporlar negatif olduğunda bu da Bakanlıkta devamlı bir bürokrasiye, karmaşaya sebep oluyor ve sürekli gel-gitler yaşıyoruz. Bu konuda bir araştırma yapılması gerektiğini düşünüyorum.

"Etiketleme Yönetmeliği'nin 1 yıl ertelenmesini istiyoruz"

FERİDUN HABOĞLU

UN VE UNLU MAMULLER SANAYİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Bakanım, buraya gelmeden önce Ankara Sana-yi Odası'na üye gıda üreticilerine mail göndererek size iletmemi istedikleri bir konu olup olmadığını sordum. İstisnasız hepsi Etiketleme Yönetmeliği'nin ertelenmesi konusunu gündeme getirmemi istediler.

Gıda üretiminde kâr marjları çok düşük, etiket ambalaj-larının üretim içerisindeki maliyetleri ise oldukça yüksek. Bu nedenle bütün gıda üreticileri adına bu yönetmeliğin 1 yıl ertelenmesini rica ediyoruz.

Ayrıca unlu mamuller sektörüyle ilgili bazı konuları ilet-mek istiyorum. Türkiye'de un ve makarna sektöründe son yıllarda çok büyük gelişmeler oldu. Un ve makarna üreticileri ihracatta dünyanın ikinci büyük üreticisi du-rumuna geldi. Bu gelişmenin sürecini düşünüyor ve çok yakında un ve makarna sektöründe dünya birinci-liğini hedefliyoruz. Ama bu hedeflere ulaşabilmemiz için bazı sorunlarımızın çözülmesi gerekiyor. En önemlisi de hammadde kalitesi. Biraz evvel Meclis Başkanımızın da belirttiği gibi, "Kaliteli ekmeği yiyemiyorum!" konusunun altında kaliteli hammaddeyi yeterli miktarda bulamama-mız yatıyor. Kaliteli hammadde bulamamızın pek çok ne-den var ama hızla birkaç tanesine değinmek istiyorum.

Özellikle Batı ve Orta Anadolu'daki arazilerin bölünmüş-lüğü, 30-40 dönümlük arazilerde yapılan tarım çalışma-

ları maalesef bilimsel faktörler içermemekte ve bu yüz-den de kaliteli tohum üretememekteyiz. İktidara geldiği-niz dönemde arazi toplulaştırmasıyla ilgili çalışmalarınız bizi çok heyecanlandırmıştı. Sizden ricamız, dünyada gıda stoklarının bu kadar düştüğü bir ortamda arazi top-lulaştırma çalışmalarına biraz daha hız vermenizdir.

Ayrıca, Tarım Bakanlığı'nı son tohum ıslahı konusundaki çalışmalarından dolayı kutlamak istiyorum. Son zaman-larda çok kaliteli tohumlar yetiştirdik ama ıslah çalışma-larındaki süreler oldukça uzun. Tescil çalışmaları, üretim izni çalışmaları, yeni bir tohumu piyasaya sürmek en azından 5 yıl alıyor. Bu da bizim kaliteli tohum ihtiyacı-mızın karşılanma konusunu uzunca bir süre erteliyor. Bi-limsel kurallara sadık kalarak bu süreler kısaltılabilir mi?

Türkiye'de tarım iklim koşullarından çok fazla etkilen-mektedir. İklim koşulları nedeniyle bazen umutla başla-dığımız tarım yılları hüsrarla bitmektedir. Bu yılın Nisan ayında hiç yağmur yağmadı, tarım ürünlerinde muazzam bir rekolte düşüşü oldu. Nisan sonuna geldiğimizde tarımdaki durumumuz açıkça belli olmuştu, yem üretici-lerinin, un üreticilerinin, makarna üreticilerinin hammad-de temininde güçlük çekecekleri belliydi. Sizden ricamız, oluşacak sorunları önceden tespit edip, tedbirler alma-nız. Örneğin vergisi yüksek ürünler zamanında indirilmeli ve üreticilerin rahatlaması sağlanmalıydı.

“Sadece baharatların dökme satılmaması haksız bir uygulama”

HAKKI YILDIRIM

MUHTELİF GIDA SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Sayın Bakanım, Gıda Meslek Komitesi üyelerimizden gelen taleplerden birini gündeme getirmek istiyorum.

2012 yılına ait baharat tebliği taslak halinde. Burada dikkat çeken bir nokta var, baharatların dökme olarak satışının yasaklandığı ifade ediliyor. Bu doğru bir karardır, halkın sağlıklı ürünler tüketmesi bakımından önemlidir ve bunu destekliyoruz.

Ancak üyelerimizden şu sorular gelmektedir: Peki, biz bunu destekliyoruz da kuruyemişler dökme satılırken, bakliyatlar dökme satılırken, özellikle marketlerde zeytin, peynir gibi hijyen konusunda daha riskli ürünler dökme olarak satılırken, neden sadece baharatlar dökme olarak satılmayacak?

Bunun haksız bir uygulama olduğunu ve tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

“Gıdanı Koru projesini biz de yürütmeliyiz”

MEHMET YALÇINDERE

PLASTİK VE PLASTİK ÜRÜNLER SANAYİİ MECLİS ÜYESİ

Ben Bakanımızla ve bürokratlarımızla 10 Temmuz 2012 tarihli bir gazetemizde 2014'te “Naylon bitecek!” başlığı ile yayımlanan bir yazıyı paylaşmak istiyorum. Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın 5957 sayılı Hal Kanunu kapsamında yaptığı yönetmelik çalışmasında bizim pazarlarda plastik poşetlerin yasaklanmadığı, aslında biyobozunur veya bez torba şeklinde kullanılırsa yasaklanmadığını ifade ediyor.

Hepinize soruyorum; bez torbayı bugün piyasada bulabilmemiz mümkün müdür? İkincisi biyobozunur tanımının içi bilimsel olarak doldurulmuş mudur, herhangi bir yasal mevzuatın içerisinde bunun tanımı yapılmış mıdır? Bu olmadığına göre bunun uygulanabilir olması da zaten mümkün değildir.

Avrupalı plastikçiler “Gıdanı Koru” projesiyle gıda israfını durdurmuştur. Projenin çıkış noktasını, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Organizasyonu'nun 2011 tarihli raporunda yer alan çarpıcı rakamlar oluşturuyor. Rapora göre, dünyada üretilen gıdaların 3'te 1'i tarladan sofraya ulaşmadan heba oluyor. Sonuçta gıda güvenliği kapsamında kullanılacak tonlarca ürün ihtiyaç sahiplerine değil, çöpe gidiyor.

Dolayısıyla ülkemizde de benzer bir çalışmanın yapılmasını istiyoruz. Avrupa Birliği'nin Birleşmiş Milletler raporuna dayanarak yürüttüğü bu çalışmayı Türkiye'de de Bakanlığınız kanalıyla sürdürebilsek, sanıyorum ki biz de birtakım gereksiz bürokrasiyle veya kelime tanımlarıyla uğraşmamış oluruz.

“Türkiye, Avrupa’da tarım hâsılası bakımından bir numara oldu”

MEHDİ EKER

GIDA, TARIM VE HAYVANCIKLIK BAKANI

Sayın Başkan, değerli Meclis üyeleri, saygıdeğer hanımefendiler, beyefendiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kez daha Ankara Sanayi Odamızın Meclis toplantısında bulunmaktan dolayı memnuniyetimi ifade etmek istiyorum.

Doğrusu biz davet edildiğimizde genellikle icabet ediyoruz. Yani suç bende değil. Şair, “Hep suç bende değil, beni yakıp yıkan bir nazar vardır.” diyor. Suç hep bende değil, üzerinden 2 sene geçtiyse ve ben 2 sene sonra geldiysem, bunda biraz sizin organizasyonunuzun veya talebinizin de etkili olduğunu düşünüyorum.

Türkiye’nin en önemli odalarından Ankara Sanayi Odası’nda çok kıymetli müteşebbislerin, sanayicilerimizin, iş adamlarımızın hem sorunlarını dinlemek hem de onlarla bir arada olmak benim için de gerçek-

ten çok ufuk açıcı olur, çok verimli olur, ben de birçok şeyi birinci elden öğrenme imkânı bulurum.

Sizlere bugün tarımın içinde bulunduğu durumla ilgili genel bilgi aktaracağım, güncel meselelere ve biraz önce özellikle gıda, ambalaj ve plastik sanayimizin değerli temsilcilerinin, meslek komitelerinin işaret ettiği sorunlara da mümkün olduğunca açıklık getirmeye çalışacağım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye ekonomisi içerisinde tarım hâlâ gayrisafi hâsıladan yüzde 8’lik bir paya sahip ve Türkiye’de her 4 kişiden biri tarımda çalışıyor. Bu, tarımın son derece önemli bir sektör olma özelliğini koruyor. 100 kişiden 25 kişinin tarım sektöründe çalışıyor olması, ülke için iktisadi ve sosyal manada son derecede önemli.

İhracatımızın, dış ticaretimizin önemli bir kısmını tarım sektörü oluşturuyor. Türkiye 2002 yılında 7,9

“Türkiye ekonomisi içerisinde tarım, gayrisafi hâsıladan yüzde 8’lik bir paya sahip ve Türkiye’de her 4 kişiden biri tarımda çalışıyor. Bu, tarımın ülke için iktisadi ve sosyal manada son derece önemli bir sektör olma özelliğini koruyor.”

“Uygulanan yeni destekleme politikalarıyla, yapılan strateji değişikliğiyle, yeni teknoloji kullanımıyla ve tabiat şartlarına bağımlılığın azalmasıyla sağlanan verimlilik artışıyla çok ciddi rakamlara ulaşıldı. Türk tarım sektörü bugün dünya ülkeleri içerisinde 7’nci, Avrupa ülkeleri içerisinde de 1’inci sırada. Bir acemi şansı değildi; geldik, orada oturduk.”

milyar dolarlık bir tarımsal dış ticaret hacmine sahip iken, bu rakam 2011 yılında 32,8 milyar dolara çıktı.

Tarımsal gayrisafi hâsılamızın, sizlerin de ifade ettiği gibi, tabiat şartlarına bağımlılığı var. Biz, tarımsal hâsılanın tabiat şartlarına bağımlılığını azaltma yönünde çok ciddi çaba sarf ediyoruz ve önemli bir mesafe kaydettik. Türkiye’nin tarımdaki bu başarı hikâyesini de Birleşmiş Milletler Gıda Tarım Teşkilatı bütün dünyaya açıkladı, yayınladı, kitap yaptı. Ama ne kadar yaparsanız yapın, belirli bir süre gerekiyor çünkü açık alanda milyonlarca hektar arazide üretim yapıyorsunuz, mahsulü alıp ambara koyuncuya kadar risk devam ediyor; tabiatı icabı doğa şartlarından etkileniyor. Buna rağmen Türkiye 24 milyon hektar tarım arazisi işliyor. Bu 24 milyon hektar arazide 10 sene önce yaklaşık 7,5 milyon insan çalışıyordu ve buradan 1 yıl içerisinde elde edilen hâsıla 23,7 milyar dolardı. Türkiye’nin tarım alanı değişmedi, şimdi ise 24 milyon hektar tarım arazisinden, yaklaşık 6,5 milyon insanın ürettiği tarımsal hâsıla 61,8 milyar dolar; aynı alandan bu kadar ürün elde ediyoruz. Uygulanan yeni destekleme politikalarıyla, yapılan strateji değişikliğiyle, yeni teknoloji kullanımıyla ve tabiat şartlarına bağımlılığın azalmasıyla sağlanan verimlilik artışıyla çok ciddi rakamlara ulaşıldı. Yaklaşık 62 milyar dolarlık hâsıla ile Türk tarım sektörü bugün dünya ülkeleri içerisinde 7’nci, Avrupa ülkeleri içerisinde de 1’inci sırada. Türkiye son 7-8 yıl içerisinde buraya geldi ve 2007-2008 yılından itibaren bu pozisyonumuzu koruyoruz. Yani bir acemi şansı değildi; geldik, orada oturduk.

Tarım hâsılasında Avrupa’da 4’üncüydük, önümüzde Fransa, İspanya ve İtalya gibi 3 büyük Avrupa ülkesi vardı. Türkiye bu 3 ülkenin ardından 4’üncü sıradaydı. Bugün Türkiye, Fransa’yı da, İspanya’yı da, İtalya’yı da geçerek Avrupa’da tarım hâsılası bakımından bir numara oldu, dünyada da 11’den 7’nci sıraya geldi, oturdu.

Çin, ABD, Hindistan, Brezilya, Endonezya önümüzdeki beş büyük gıda ülkeleri; her biri alan itibarıyla Türkiye’den 5, 6, 10 kat daha büyük, iklim avantajları var ve nüfusları da aynı şekilde çok yüksek. Bize en yakın Endonezya’nın yaklaşık 200 milyon nüfusu var, Türkiye’nin neredeyse 3 katı nüfusa sahip, bir de ekvator kuşağında bulunuyor ve yaklaşık 2 milyon kilometrekare alana sahip.

Japonya okyanus balıkçılığı yapıyor, balıkçılığı dâhil ettiğimizde Japonya bizim önümüzde bulunuyor. Türkiye Cumhuriyeti’nin önünde dünya tarım hâsılası bakımından Japonya ile birlikte 6 tane ülke var. Biz 4 basamak atladık, bugün Türkiye’nin durumu bu. Bunu da Dünya Bankası’nın, OECD’nin, Birleşmiş Milletler Gıda Tarım Teşkilatı FAO’nun raporları söylüyor.

Biraz önce makarnada ikinci olduğumuz söylen-di ama 2005’ten itibaren buğday unu ihracatında Türkiye aşağı yukarı, 7 yılın 3-4’ünde dünya birincisi oldu. Türkiye 2002 yılında dünyada buğday unu ihracatında ilk 10’da değildi, 14’üncü sıradaydı; 14’üncü sıradan 1’e geldik. Bunu da iki parametreyle oynamak suretiyle sağladık.

İlk olarak uçakla süne mücadelesi yapılmasını yasakladık. Tepki aldık “Uçak gibi modern bir alet ile zirai mücadele yapılmasını nasıl yasaklıyorsunuz?” dediler. Ancak biz kabul etmedik çünkü çevreyi kirletiyordu. Süne mücadelesini yer aletleriyle yapmaya başladık.

İkinci olarak Türkiye’de sertifikalı tohum kullanımı minimal düzeydeydi, toplam 75 bin ton civarında sadece sertifikalı buğday tohumluğu kullanılıyordu. Hâlbuki Türkiye’nin tohumluk ihtiyacı yaklaşık 725-750 bin ton, birkaç yıl kullanılıyor. Bunun ancak yüzde 10’unda sertifikalı tohumluk kullanılıyordu. Hükümetimiz döneminde sertifikalı tohumluk kullanımı ve üretimini destekleme kapsamına aldık ve sertifikalı tohum büyük bir artışla 400 bin tonlara

çıktı. Türkiye bugün daha az alandan daha yüksek miktarda ve kaliteli ürün elde edebiliyor. Örneğin süne ile ilgili emgili dane oranı uçakla yapıldığında yüzde 4 idi. Yani uçakla mücadele yapıldığında 100 tane buğday danesinin 4 tanesini süne yiyordu. Şu anda 0,7-0,8'lerde, yüzde 1'in altına düştü.

Elimde TÜİK'in 2011 yılında yayınladığı rakamlar var, bunlarla ilgili açıklama yapmak istiyorum.

Tahıllarda yüzde 14'lük bir artış var ama kalite artışı burada yazmıyor. Kalite artışı çok daha etkili bir gelişmedir. Türkiye'nin başlangıçtan bu yana arz açığının olduğu yağlı tohumlarda ciddi bir artış kaydedildi. Meyvede yüzde 29'luk, turunçgillerde yüzde 45'lik, sebze ise toplam yüzde 6,1'lik bir artış var.

Hayvansal üretimde yaklaşık 8,5 milyon tonluk süt artışı, bugün 15 milyon tona çıktı; bu çok önemli bir gelişme. Türkiye hayvancılıkta sağladığı verim artışıyla bunu gerçekleştirdi. Kırmızı ette keza 450 bin tonlardan 776 bin tona çıkış var.

Biz özellikle su ürünleri yetiştiriciliği üzerinde çok durduk. Çünkü avcılık üzerinde çok büyük bir baskı var ve eğer biz buna dair bir düzenleme yapmasaydık yarın balıkçılarımızın çocukları ve torunları balık avlayamayacaktı. Geçen sene aldığımız kararlarla çinekopla ilgili boy yasağı getirmiştik. Bu sayede 2012 yılında lüfer lehine çok ciddi bir artış yaşandı. Bu yasak, palamut gibi başka türlerde de önemli oranda artışa yol açtı.

Sadece derinlik yasağı getirdik, 18 metre derinlikte avlanıyorlardı, bunu 24 metreye çektik. Bugün sığ sularda ve sahillerde, sonar cihazlarla, denizin dibinde ne var ne yoksa alan, toplayan bir teknoloji var. Bunlara mutlaka bir sınırlama getirmek lazım ki gelecek kuşaklar da balık avlayabilsin.

Buna ilave bir düzenleme yaptık. Denizlerimizde yetiştirilebilecek, kültür balıkçılığı yapılabilecek türler var, bunların da miktarının artırılması lazım ki

Türkiye hem hayvansal protein ihtiyacını daha çok giderebilsin hem de ekonomik bir değer üretebilsin. Ve kültür balıkçılığında elde ettiğimiz ürünü 61 bin tondan 188 bin tona çıkardık. Bugün Avrupa şehirlerinin birçoğunda tüketilen çupra ve levreğin her 3-4 tanesinden biri Türkiye'den gidiyor, bu çok önemli. Türkiye, balıkçılık sektörü en hızlı büyüyen ülkelerden biri oldu.

Türkiye'de tarımı coğrafya tayin ediyor ve o alanda hangi canlıların yaşayacağını belirliyor. Türkiye bu manada yağışı az, neredeyse yarı çöl bir ülke. Doğu Karadeniz'i çıkarın, tüm Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi en fazla 300 milimetre yağış alan topraklara sahip, bazı yerler 225 milimetreye kadar düşüyor. Dünya literatüründe 400 milimetrenin altı yarı çöl ve çöldür. Bunun için su hayattır, suyun tüm canlılar için hayat olduğunu aklımızdan çıkarmayacağız.

Su zengini değil, su fakiri bir ülkemiz. Sahip olduğumuz suyun çoğu da nehirlerle denizlere, okyanuslara doğru, yüzey suları şeklinde akıp gidiyor. Bu nedenle barajlarla yüzey sularının toplanması, rezervuar alanlarının oluşturulması ve bunların uygun teknik ve teknoloji ile toprakla buluşturulması son derece önemli ki biz de zaten bunu yapıyoruz. Mesela Cumhuriyet tarihinde ilk defa damla ve yağmurlama sulama sistemini destekleme kapsamına alıp, geliştirdik. 2007 tarihinden itibaren hem sıfır faiz krediyile destekliyoruz hem de Bakanlık olarak proje aşamasında yüzde 50 hibe destek sağladığımız bir sistemdir. Neden? Çünkü vahşi sulamayla sulandığı, yani toprağın üzerine nehir gibi suyun arkını boşaltığımızda toprağa bereket değil, felaket getirdiğini Türkiye yaşadı ve gördü. Biz şimdi o alanları da, Harran'da 50 bin hektar çoraklaşmış araziye de -bir kısmını kurtardık- şu anda kurtarıyoruz. Türkiye'de sulama mutlaka gerekiyor ve bunların da uygun yöntemlerle yapılması lazım, aksi takdirde felakete yol açar. O nedenle, GAP'ın, Konya Ovası Projesi'nin tamamlanması hem Türkiye'nin geleceği açısından

"Biz özellikle su ürünleri yetiştiriciliği üzerinde çok durduk. Boy ve derinlik yasağı getirdik, Buna ilave bir düzenleme yaptık. Denizlerimizde yetiştirilebilecek, kültür balıkçılığını geliştirdik. Türkiye, balıkçılık sektörü en hızlı büyüyen ülkelerden biri oldu."

hem de tarımsal ve hayvansal üretim açısından çok önemli.

Mevcut ekolojik imkânlar ile Türkiye dünyada fındık, kayısı, kiraz ve vişnede en büyük üretici konumunda. Kavunda, karpuzda, çilekte, incirde, nohutta, mercimekte, zeytinde, elmada, domateste, çayda, Antep fıstığında, cevizde, patlıcanda, koyun sütünde, şeker pancarı ve balda dünyanın en büyük 2 ila 5'inci ülkesi durumunda. Buğday, arpa, üzüm, şeftali, mandalina, limon, badem, zeytinyağı ve koyun etinde de büyüklük itibarıyla dünyanın ilk 10'u içerisinde yer alıyor.

Peki, tüm bunlar nasıl sağlandı? Öncelikle bir tarım strateji belgesi hazırladığımızı belirtmek isterim. Çünkü eskiden özellikle soğuk savaş döneminde Türkiye'nin politik olarak hep jeostratejik değerinden ve öneminden bahsedilirdi. Tarım Bakanlığı olarak buna ilave bir değer daha olduğunu iddia ediyor ve diyoruz ki, "Türkiye'nin esas çok önemli bir de agrostratejik değeri var." Türkiye, yağmur ve su dezavantajına rağmen dünyanın 3 tane büyük bitki

gen bölgesinin kesişim kümesinde yer alıyor. Türkiye, sadece bir bölgeye has endemik bitki çeşitlerinin olduğu bir alanda bulunuyor. Kayıtlarımızda sadece Türkiye'ye mahsus 4200 civarında endemik bitki türü var. Tabii bunların hepsi sanayide büyük üretime dönüşecek durumda değil ama genetik çalışmalar ve araştırmalar ve yeni çeşitlerin geliştirilmesi için büyük imkân ve kaynaktır. Tüm Avrupa kıtasında 2400 endemik bitki türü var, sadece Türkiye'de 4200 endemik bitki türü tespit ettik ve bunu geliştirmek, değerlendirmek için de çok ciddi çalışmalar yapıyoruz.

Biraz önce tohumculuktan bahsedildi. Biz Türkiye'de, Ankara'da, 250 bin örnek çeşit kapasiteli dünyanın 3'üncü büyük tohum gen bankasını 2010 yılında kurduk. Şu anda elimizde 80 binin üzerinde tohum çeşidi var, bunların her biri özel iklim odalarında, özel atmosfer basıncı altında, özel ambalajlar içerisinde muhafaza ediliyor ve düzenli aralıklarla çimlenme testleri yapılıyor, yani bunların canlı olduğu sürekli garanti altında, testler yapılıyor.

"Su zengini değil, su fakiri bir ülkeyiz. Sahip olduğumuz suyun çoğu da nehirlerle denizlere, okyanuslara doğru, yüzey suları şeklinde akıp gidiyor. Cumhuriyet tarihinde ilk defa damla ve yağmurlama sulama sistemini destekleme kapsamına alıp, geliştirdik."

Bazen eskiden annelerimizin, babalarımızın, dedelerimizin ektiği-diktiği tohumların olmadığı söyleniyor, nerede olduğu soruluyor. Aslında bunların hepsi var, hepsi bizim elimizde, isteyene veririz. Bunların piyasada tüketici ile buluşmamasının başka nedenleri var. Üretici; pazar ve rekabet, verimlilik, maliyet ilişkisini göz önünde bulundurarak, kitlesel üretim yaptığı için başka tohumları tercih ediyor, mesele bu. Yoksa ne Ayaş domatesinin tohumu kayboldu ne de diğerleri, bunların hepsini biz muhafaza ediyoruz. Sosyal ve ekonomik gelişme sağlandığında, gelir artışı ile bu ürünlere daha fazla talebin olması durumunda piyasada yine üretilir ve daha iyi bir noktaya gelir.

Türkiye 2006 yılına kadar bir tarım kanununa sahip değildi. Bunu millet olarak hepimiz sorgulamalıyız. Türkiye 2006 yılına kadar neden bir tarım kanunu

çıkarmadı? 83 yıl, Cumhuriyetin kuruluşunun 83. yılında Tarım Kanunu'nu biz çıkardık.

Tarım Kanunu çerçeve kanundur, yani bir ülkenin tarıma bakışını, tarımla ilgili perspektifini, tasavvurunu, kavramlarını ifade eden, belirleyen bir mevzuattır. Tarım Kanunu olmayan bir ülkenin tarımla ilgili çok ciddi bir politikası, stratejisi, bir gelecek ufku da yok demektir. O zaman tarıma doğru dürüst bir tarif de getiremezsiniz. Nitekim öyleydi, hepimiz biliyoruz, bu salondaki arkadaşlarımız da bilirler. Çünkü çerçeve kanun aynı zamanda sizi bağlayan bir şeydir, yani buna uygun politikalar üretmek, buna uygun projeler uygulamak zorundasınız. Aksi takdirde gündelik kararlar alınır. Seçim yapılacaksa bir türlü, yoksa başka türlü gündelik kararlar alınır. O zaman da Türkiye'de verimlilikten, kaliteden, bunun üretiminden bahsetmeniz mümkün olmaz. Geçmişte böyle bir durum yaşıyordu.

"Türkiye'nin 24 milyon hektar tarım arazisinin havzalara göre tomografisini çıkarmak için 2 yıl, 200 kişilik bir ekip çalıştı. 528 milyon veriyi iklim ve toprağı inceleyerek elde ettik. Bakanlar Kurulu kararı haline getirdik, yayınladık ve prim desteklemelerimizi bununla ilişkilendirmeye başladık."

Tarım Kanunu, Gıda Kanunu, Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nu da -biraz önce Nurettin Beyin de söylediği husus- hükümetimiz döneminde çıktığı ve 2005 yılının ikinci yarısında çıkardığımız Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile bugüne kadar yaklaşık 450 bin hektar tarım arazisi tasarruf ettik.

Eskiden müracaat yoktu dolayısıyla üretici gidiyor, toprağı işliyor, alıyor, amaç dışına çıkarıyordu. Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nu çıkarınca illerde il toprak koruma kurulları oluştu ve buraya sadece kamu kuruluşları değil meslek kuruluşları, STK'lar, NGO'lar dâhil oldu. Şu anda müracaat edip de izin verilmeyen arazi miktarı 456 bin hektar civarında. Çünkü insanlar kolay olana meyilli. Tesis yapma talebiyle geldiğinde yola ve tüketim yerine yakın olmasını istiyor. Dolayısıyla arazi amaç dışına çıkıyor, hâlbuki bir avuç toprağın oluşumu 10 binlerce yıl gerektiriyor. 100 sene, 150 sene önce hayatımızda bugün sahip olduğumuz birçok şey yoktu. 150 sene sonra bugün sahip olduğumuzun birçoğu olmayacak, şekil değiştirecek ama tarım ve üretim her zaman her yerde oldu, insanlık var olduğu sürece de devam edecek.

Dolayısıyla, toprak bize her zaman lazım, onu muhafaza etmemiz gerekiyor.

Organik Tarım Kanunu, Tohumculuk Kanunu, Tarım Sigortaları Kanunu, Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu, Bitki İslahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun, Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kanunu, Biyogüvenlik Kanunu gibi birçok kanun bu dönemde çıkarıldı, yani tarım mevzuatına kavuştuk.

Tarımsal destekleme politikasını değiştirdik; bu çok önemli. Özellikle 2002-2012 döneminde yeni destekler getirdik. Eskiden verimlilikle bunun ilişkisi yoktu, doğrudan gelir desteğiydi ve Dünya Bankası'nın ve IMF'nin o tarihte hükümete kredi verme karşılığında bir dayatmasıydı. Türkiye üretimi arttırma çabası içerisinde girmesin; amaç açık seçik bu. Bizimkiler de çiftçinin fakir olduğunu söylüyordu. Onlar da "Tamam, fakirse ona para verin gitsin, ihtiyacı varsa kendine buzdolabı, elbise alsın. Ama verdiğin parayı üretimi arttırmayla, verimliliği arttırmayla ilgili kullanmasını!" şartı koyuyordu. Buna doğrudan gelir desteği "DGD" deniyor, halk da buna

tarla parası diyordu. Dönüm başına 10 lira idi, 2002 yılında 12 liraya çıkarıldı. Diyelim ki 100 dönüm arazin var, dönüm başına 10 lira alıyorsun; başka bir destek yok. Ne kredi desteği, ne faiz sübvansiyonu, ne hibeler, ne diğer prim ödemeleri vardı. Doğrudan gelir desteğinin yüzde 86'sını bunlar oluşturuyordu. Biz bunu kaldırdık, yerine girdi, prim ve birtakım hibe destekleri getirdik.

1,8 milyar liralık toplam tarım desteğini 2012'de 7,7 milyara çıkardık, 2013 yılı için Plan Bütçe Komisyonu'nda teklifimiz 9 milyar lira olacak. Bu, Türk çiftçisine karşılıksız tarım desteği, yani Türk çiftçisine karşılıksız, nakit olarak ödenen para. Destekleme alımlarında, faiz süspansiyonlarında ve diğer konularda sağlanan destekler bu rakamın içinde değil.

Bir diğer önemli çalışmamız ise, Türkiye'nin 24 milyon hektar tarım arazisinin havzalara göre topografisini veya MR'ını çıkarmak oldu. Türkiye'de her 2500 metre karelik tarım arazisinde hangi ürünün, hangi verimlilik düzeyinde yetiştirilebileceğinin haritasını çıkardık. Bunun için 528 milyon veri kullandık, bu model için 2 yıl, 200 kişilik bir ekip çalıştı.

Türkiye'de özellikleri birbirinin aynı olan 190 ayrı havza tespit ettik, sonra yönetilebilir olması açısından 30 havzaya düşürdük ve Türkiye'yi 30 havzaya bölmek suretiyle her bir havzanın tarımsal verim imkânını, potansiyelini, üretim imkânları eğrisini ortaya çıkaran bir çalışma yaptık. 2009'da bitirdik, Bakanlar Kurulu kararı haline getirdik, yayınladık ve prim desteklemelerimizi bununla ilişkilendirmeye başladık. Amacımız, bütün ürünleri bu kapsama almak.

Türkiye'nin sosyal meseleleri, özellikle 1926 Medeni Kanunu'ndan beri taşıdığı tarım arazileriyle ilgili te-

mel meseleler var ki, Sayın Başkan onlara da değindi. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yok. Çok hazindir, dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde Türkiye'deki arazi rejimi yok. Dünyanın hiçbir yerinde babadan evlada miras yoluyla tarım arazileri bölünerek geçmez, Medeni Kanunu aldığımız İsviçre dâhil hiçbir ülke buna izin vermiyor. 1926 yılında İsviçre'den Medeni Kanunu aldığımızda şöyle yapmışız: İsviçre'nin Federal Yasası tercüme edilmiş, Federal Yasa'nın 120. maddesi bu yetkiyi kantonlara vermiş. Bizde kanton olmadığı için bizimkiler orayı görmemişler veya yok saymışlar. O zaman ortaya nasıl bir sonuç çıkıyor? Adamın 100 dönüm arazisi var, 4 tane de evladı var. 100 dönüm menkul mal gibi, para gibi, altın, hisse senedi gibi 4'e bölünüyor. O çocukların da 2'ser çocuğu oldu mu, sen sağ, ben selamet, 12,5 dönüme düştü.

Şu anda Türkiye'de 22 milyon parsel arazi ve 3 milyon 100 bin işletme, çiftlik var, ortalama her bir çiftlik 7 ayrı parçadan oluşuyor. Büyüklüğü 5,5-6 hektar. Bir parselin değil, yanlış anlamayın, çiftliğin tamamı 5,5-6 hektar. İngiltere'de 457 dönümdür, 45,7 hektar bir işletme, bir çiftlik. Fransa'da 43 hektar, Almanya'da 42 hektar, İspanya'da 24 hektar, Türkiye'de 6 hektar. Buyurun, şimdi biz bu şartlarda rekabet edeceğiz. Türkiye'nin böyle bir sorunu var.

Bu insanlar şu anda bir şekilde bir hisseye sahip ve şehirde yaşıyor. Türkiye'nin herhangi bir vilayetinin herhangi bir köyünde babasından kalma 10, 15, 20 dönüm arazisi var ve karnını doyurmuyor. Bu nedenle şehre geliyor. Amcasıyla, dayısıyla, kardeşleriyle ya da kendi adına kayıtlı, tapulu 20 dönümlük hissesi var ancak ne bir başkasına feragat veriyor, ne devrediyor ne de işliyor. Mevcut miras hukukumuzun yol açtığı durum bu. Şimdi biz iki şeyi birlikte yapmak durumundayız. İlk olarak bu rejimi deği-

"Türkiye'nin tarım arazileriyle ilgili temel meseleler var ki, dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde babadan evlada miras yoluyla tarım arazileri bölünerek geçmez, Bizim öncelikli olarak bu rejimi değiştirmemiz ve mevcut bölünmüş yapıyı toplulaştırmamız gerekiyor. Mevcut bölünmüş yapının toplulaştırılmasında bütün tarihlerin rekorunu kırdık. Türkiye'de devrim kelimesi kullanılacaksa bunun için kullanılmalı. Ben bunun için bütün toplum kesimlerinden destek istiyorum."

“Türkiye koyun ve keçiden vazgeçemez. Anadolu coğrafyası için söz şu: “Buğday ile koyun, gerisi oyun.” Türkiye’nin başka yolu yok, bundan vazgeçemeyiz. Cumhuriyet tarihinde koyunu ve keçiyi ilk defa destekleme kapsamına aldık.”

tirmemiz, ikinci olarak da mevcut bölünmüş yapıyı toplulaştırmamız gerekiyor.

Mevcut bölünmüş yapının toplulaştırılmasında bütün tarihlerin rekorunu kırdık. 1961’den 2002’ye kadar Türkiye’de 450 bin hektar arazide toplulaştırma yapılmış. Biz 2003’ten bu yana 4 milyon hektar arazide toplulaştırma yaptık. Ancak daha en az 10 milyon hektar arazinin toplulaştırılması gerekiyor. Orta Anadolu’daki 4 il ile Doğu Anadolu’daki 15 ili 61. hükümetin programına aldık, 2023’e kadar tamamlayacağız. Kalanların da programı yapıldı, hepsini yapacağız ancak 1 milyon hektar arazi toplulaştırması için 1 milyar lira gerekiyor. Bu işler için kaynak da çok önemli.

Konuyla ilgili daha önce birkaç defa taslak hazırladık, Bakanlar Kurulu’na sunduk. Ancak gönüllülük esasına dayanmadığı sürece olumlu sonuçlanmayacağı yönünde endişelerimiz vardı. Şu anda toplumdaki tüm kesimlerle yaptığımız görüşmeler sonucu elde ettiğimiz bilgileri göz önünde bulundurarak yeni bir tasarı hazırlıyoruz. Bizim programımızda toplulaştırma büyük bir hızla devam ediyor ve yasal düzenleme de gündemimizde. Kısa bir süre içerisinde Bakanlar Kurulu’na getireceğiz.

Türkiye’de tarım sektörünün geleceğiyle ilgili en önemli adım bu. Devrim kelimesi kullanılacaksa bunun için kullanılmalı. Ben bunun için bütün toplum kesimlerinden destek istiyorum. Çünkü kolay değil, insanlarda “Benim babamdan kaldı, anamdan kaldı. 10 dönüm, 20 dönüm, 50 dönüm her neyse verimsiz de olsa ben bunu muhafaza etmek istiyorum!” algısı var. Ne paylaşıyor, ne veriyor, buna bir çözüm bulmamız lazım idi. Bunu yaptık.

Tarım kredi faizleriyle ilgili önemli bir düzenleme yaptık. Geçen sene Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla 22,3 milyar lira çiftçi ve tarım kredisini 0 ila 5 faiz aralığında kullandırdık. Farkını biz sübvans ediyoruz. Bunun 6 milyar li-

rası hayvancılık için verilen faizsiz kredi, önemli bir meblağ. Hayvancılıkla ilgili 170 bin yeni işletme kuruldu. Hayvancılıkta temel sorunlarımızdan biri de işletmenin çok küçük olması idi. Ortalama işletmede 3 tane hayvan vardı, Türkiye yıllarca 1 baş hayvanı desteklemiş, bununla nereye varacağız? Hangi kaliteli üretimi, hangi yüksek standardı tutturacağız, hangi rekabet şartlarını sağlayacağız, nasıl rekabetçi olacağız? Biz destekleme sistemini değiştirdik, orta ve büyük işletmeleri ve dönüşümü destekledik. Örneğin, verdiğimiz faizsiz kredilerde şart getirdik, “20 başın altında olmayacak” dedik. GAP illerinde yüzde 35-40 hibe getirdiğimiz işletmeler var. “50 başın altında olmayacak. Büyük işletme kuracaksınız, size destek vereceğiz.” dedik. Bu işi yapabilecek insanlar, gelsin yapsın, Türkiye’nin hayvancılık sektörü ayağa kalsın.

Hayvancılıkla ilgili temel bir bilgi aktarmak istiyorum, hepimizin bu enformasyon üzerinden düşünmesi lazım. O zaman kararlarımız da bilgilerimiz de daha sağlıklı bir zemine oturur. Daha önce de ifade ettiğim gibi Anadolu, sığır değil, koyun coğrafyası. Onun için Türkiye başından beri kültür sığırlarını ithal etti. İlk 1925’te ithal etti. Cumhuriyet kuruldu, 2 sene sonra Türkiye damızlık hayvan ithal etti. 1935’te ithal etti, ondan sonra 70’li, 80’li, 90’lı yıllarda yaklaşık 1,5 milyon baş hayvan ithal edildi. Yani sığır ithalatı hep var. Niye? Çünkü Türkiye’nin coğrafyası büyük kültür ırkı sığırların tabiatta doğal olarak yemini karşılayacak kadar yüksek bir yağış almıyor. Kuzey Avrupa ülkeleri, Batı Avrupa ülkeleri, Latin Amerika’nın, Avustralya’nın, Yeni Zelanda’nın, hayvancılık yapılan ülkelerin tamamında, yani yüksek yağış alan yerlerde bu iş yapılıyor. Bizim avantajımız koyun ve keçiydi. Peki, biz ne yaptık? Köyden kente göçle birlikte koyunculuktan ve keçicilikten vazgeçtik, Cumhuriyet tarihi boyunca hep bunu yaptık. Dolayısıyla bir yandan avantajlı olduğumuz sürü hayvancılığını terk etmiş, stratejimizi başka bir şey üzerine inşa etmişiz. İnsanlar şehre geldikçe üretici yerine, tüketici olmuş.

Bu tüketicilerin ete ve süte ihtiyacı var, bunu sığırdan alacak. Ama sığırı aynı şekilde rekabetçi bir şekilde besleyecek kadar yağmurun, ucuz yemin yok, problem bu. Şimdi bunları büyük işletmeler haline getirmeniz, yem işletmelerini buna göre kurmazsanız, yem problemiyle karşı karşıya kalırsınız ve rekabetçi olamazsınız. Biz stratejiyi doğru kaide üzerine oturttuk. Dedik ki "Türkiye koyun ve keçiden vazgeçemez." Ben hep söylerim, burada bir kez daha söylüyorum, Anadolu coğrafyası için söz şu: "Buğday ile koyun, gerisi oyun." Türkiye'nin başka yolu yok, bundan vazgeçemeyiz. Cumhuriyet tarihinde koyunu ve keçiyi ilk defa destekleme kapsamına aldık. Cumhuriyet tarihinde sürekli azalan küçükbaş hayvan sayısı, ilk defa son 10 yılın üstüne çıktı. Yani Türkiye'de bugün 2002 yılındakinden daha fazla koyun-keçi var. Demek ki aldığımız tedbirler bir işe yaradı. Küçükbaş hayvanda -koyun ve keçide- bugün 32,3 milyona, büyükbaş hayvanda da yaklaşık 12,5 milyona çıktık. 2002'den bu yana Türkiye'de hayvan sayısında azalma değil, artış var.

Yem bitkileri geliştirmek gerekiyordu, stratejimizin bir parçası da buydu. Değerli arkadaşlar 2002'de 24 milyon hektar işlenen tarım arazisinin 1 milyon 100 hektarında yem bitkisi ekiliyordu. 2011 yılında yem bitkilerine verdiğimiz destek ve teşviklerle artık 2 milyon 226 bin hektar alanda yem bitkisi ekiliyor, yem bitkileri ekiliş alanında 1,93'lük bir artış var. Bu

da desteklemeyle oldu. Geçen seneki hayvancılık desteklerimizin 250-260 milyonluk kısmı sadece yem bitkilerine gitti. Amaç, yem bitkilerinin daha çok ekilmesini, hayvanların ucuz beslenebilmesini ve etin maliyetinin düşürülmesini sağlamak.

Meclis gündeminde meralar ile ilgili bir düzenleme var. Mesela bizde mera rejimi ve meranın mülkiyeti geliştirmeye ve muhafazaya dönük değil. Mera ortak mal, ortak malı herkes kullanıyor ama kimse sahip çıkmıyor, sorumlusu yok. Merada bir yapı inşa edilemiyordu. Şimdi bir düzenleme getirdik. Merayı ıslah etmek şartıyla amaca uygun olarak işletmenin ihtiyaç duyduğu yapıları inşa etme imkânı sağladık.

Kasaplık hayvan, besi hayvanı, kurbanlık hayvan varlığımızda, büyükbaşta, küçükbaşta bu yıl itibarıyla Türkiye'de ilk defa ciddi bir artış sağlandı. Türkiye'de hayvancılık sektörü büyüyor. Bu dönemde kasaplık hayvanlarda yüzde 30 olan gümrük vergi oranını yüzde 40'a, karkas ette yüzde 75 olan gümrük vergi oranını da yüzde 100'e çıkararak tedbir aldık. Biz, dünya piyasa fiyatlarını da izliyoruz. Orada da bir şekilde etkisini hissettirmesini bekliyoruz. Bu 2 lira bile değil, yani karkas maliyetindeki etkisi 2 liranın altında ama öbür tarafta yerli üretim var, milyonlarca üretici var, yatırım yapılmış. Yerli üretim maliyetiyle ithal maliyeti arasındaki farkı çok açmak, Türkiye'deki yerli üreticinin aleyhine olur. Bu nedenle dikkat etmemiz lazım. Burada bir arkadaşımız "Bin-

“Türkiye gıda güvenliği, beslenme ve gıda tedariki alanında çok büyük mesafe kat etti. Dünyada bir sorun var, doğrudur ancak biz başından itibaren dünyadaki sorunun Türkiye’ye yansımaması için tedbirlerimizi hep aldık.”

lerce insan ölüyor, açlık vesaire” gibi birtakım şeyler söyledi. Zannediyorum maksadını aşan bir cümleydi. Hamdolsun öyle bir şey yok. Aksine 12 Ekim’de Uluslararası Gıda Politikaları Araştırma Enstitüsü bir rapor yayınladı. O raporda küresel açlık endeksinin hesaplıyorlar ve 15 ülkenin küresel açlık endeksinin seyrini izliyorlar. Türkiye’nin 90 yılında endeksi 5,7, 2001 yılında 3,1, 2012 yılında 1,5 ve dünya ülkeleri içerisinde en yüksek başarıyı sağlayan ülke. Türkiye gıda güvenliği, beslenme ve gıda tedariki alanında çok büyük mesafe kat etti. Ama dünyada bir sorun var, doğrudur. Biz başından itibaren dünyadaki sorunun Türkiye’ye yansımaması için tedbirlerimizi hep aldık. Bu yıl Türkiye’de yüzde 2’lik bir artış olmasına rağmen dünyadaki fiyat artışlarına baktığımızda oranın yüzde 31 olduğunu görüyoruz. Mesela Fransız buğdayında dünyada yüzde 17’lik bir artış var, Türkiye’de bu yüzde 6 düzeyinde. Bu artışların Türkiye’ye olumsuz yansımaması için tedbirlerimizi alıyoruz.

Bazı hususlar dile getirildi, müsaade ederseniz bunlarla ilgili olarak da bilgi arz edeceğim.

Sayın Köksal’ın bahsettiği, işletme kayıt numarası hususu. Etiketleme tebliği, ambalaj sorunları, bunun ekonomik kayıplara yol açması konusunda öncelikle şunu söyleyeyim: Aslında bu düzenlemeleri yaparken en başında 17 Haziran 2010 tarihinde 5996 sayılı Kanun’u çıkardık, 30 Haziran’da da Avrupa Birliği ile gıda faslını açtık. Ama yönetmelikleri 18 ay sonra çıkardık. Aslında bu bir süreç, yetmedi ilave imkânlar, süreler de veriyoruz. Bunları da hep sektörle paylaşarak, konuşarak yapıyoruz. 1 Temmuz 2012’de süresi dolan eski etiketlerin üzerine sticker yapıştırmak suretiyle 31 Aralık 2014 tarihine kadar kullanılabilir. Bazı arkadaşlarımızın yeterince bilgisi olmayabilir, Bakanlıkla irtibat kurduklarında gerekli bilgiyi edineceklerdir, uygulama kendilerine anlatıldığında sorun ortadan kalkıyor. Biz gıda kodeksi komisyonunda sektör temsilcilerini, üniversiteleri ve sanayicileri zamanında bilgilendiriyoruz ve o bilgilendirme sonucunda tedbirlerimizi alıyoruz. Bizimle irti-

bat halinde olun. Genel müdür arkadaşlarım da diğer ilgili arkadaşlarım da burada, verdiğiniz dosyayı da inceleyeceğiz.

Bunun dışında plastik ürünler sanayiyle ilgili hususlar var. Biz gerek dünyayı gerekse Sağlık Bakanlığını takip ediyor, onlarla birlikte çalışıyoruz. Sağlıkla ilgili birçok alanda Avrupa Birliği standartlarını benimzedik. Yani 5996 sayılı Kanun, bütünüyle Avrupa Birliği ile uyumlu olarak çıkarıldı. Ve o kanun çıkarıldıktan sonra Avrupa Birliği ile gıda faslı açıldı ki biliyorsunuz 35 tane fasıldan 10-12 tanesi açıldı, biri de gıdadır. O da tüketici sağlığını, gıda hijyenini ilgilendiriyor. Avrupa Birliği olmasa da yaşam standardımızı artırma manasında bunları uygulamamız lazım. Ama uygulamayla ilgili problem varsa onu da ayrıca birlikte değerlendirelim.

Baharat tebliği konusunda, “Neden diğer ürünler, örneğin fasulye, yeşil mercimek, kırmızı mercimek, bulgur dökme de baharat dökme değil?” deniyor. Tabiatıyla bir tüketici olarak fasulyeye baktığımızda, dökme fasulyede bir hile olup olmadığını çıplak gözle anlayabiliyoruz. Ama baharatta maalesef bu mümkün değil. O nedenle bunun dökme yerine ambalaj içerisinde olması sağlık açısından daha uygun. Namuslu esnafımızı, sanayicimizi, tüccarımızı her zaman saygıyla anıyoruz ama maalesef bizim bir de merdiven altı üretim gerçeğimiz var, kayıt dışı ekonomi var ve bunlarla mücadele etmek hepimizin görevi. Baharatın dökme olmamasının nedeni, denetimini kolaylaştırmak.

Feridun Bey, makarna ve hammadde yeterliliği konusunu gündeme getirdi. Bu sene Nisan ayında Orta Anadolu’da ve Doğu Anadolu’da yağış yetersiz oldu. Ama bunun hasat üzerinde ne kadar olumsuz etkisi olduğu, hasat başlayınca net olarak ortaya çıkabiliyor. Yalnız şunu söyleyeyim, burada da yanlış bir bilgi olmasın. Türkiye’nin buğday üretimi başlangıçtaki durumdan daha iyi. Buğday üretimi 2011’de 21,8 milyon ton idi. 2012 TÜİK birinci tahmini 20 milyon

100 bin ton, yani 1 milyon 700 bin ton civarında, farkı bu. Bu da Orta Anadolu ve Doğu Anadolu'dan elde edildi. Ama Türkiye'nin ihtiyacı 17-18 milyon ton. Yani Türkiye 17-18 milyon ton buğday ürettiği zaman, ekmeçlik, makarnalık, yemlik, tohumluk ihtiyacını gideriyor. Bu seneki üretimimiz 20 milyon 100 bin ton. Sürekli yinediğim gibi Türkiye'de büyük bir sanayi kapasitesi var. 2002'de dünya un ihracatında 14. sırada iken, 2005'ten itibaren ya birinci ya da ikinci sırada yer aldı. Bunu sanayicimize borçluyuz. Türkiye'nin bu tüketim fazlasını ve üretim fazlasını sanayicimiz alıyor, işliyor ve üstüne de dâhilde işleme rejimi kapsamında talepte bulunuyor diyor ki, "Ben pazar buldum, bunu alıp, işleyip, ihraç edeceğim." Gidiyor, ihraç da ediyor. Türkiye bu şekilde önemli bir başarı da elde etti.

Onun dışında tohumlukla ilgili tescil süreleri kısaltılabilir mi? Biz zaten onu minimum düzeyde tutuyoruz. Tescil dediğimiz şu: Siz yeni bir buğday çeşidi geliştiriyorsunuz. Buğdayınızın daha sağlıklı olduğunu, çeşitli hastalıklara dayandığını söylüyorsunuz. Bunun araştırılması ve çeşitli testlerden geçirilmesi gerekiyor. Araştırmadan sonra bir de uluslararası standartlar var. Yani bir tescil yapacaksanız, kayıt yapacaksanız, sertifika verecekseniz yeni bir çeşit olarak o özellikleri test etmeniz lazım, bu da minimal düzeyde doğal ortamda oluyor.

Bunun dışında Sayın Başkan, kaliteli ekmeç meselesini dile getirdi. Öncelikle şunu söyleyeyim: Türkiye dünyada ekmeçle ilgili mevzuatı olan nadir ülkelerden biri, diğer ülkeler de daha çok geleneksel şekilde yapılıyor. Biz de son düzenleme 4 Ocak 2012'de yapıldı ve 2 tane önemli değişiklik getirdik. Bunlardan biri; tuz oranını yüzde 25 oranında azaltmak oldu ki bu sağlık için son derece önemli. Kepek oranı da ortalama yüzde 20 oranında arttırıldı ve bizde sanayiciler şunu yapıyor: Kepek alınıyor, kepek ayrıca satılıyor. Bu, yem sanayisine ilave bir değer. Ülkemizde yiyecek kültürümüzde, gıda ve beslenme rejimimizde ekmeçin çok önemli bir yeri var. Ama bunu eğer bütünüyle kepeksiz hale getirirsek geriye sadece nişasta kalıyor ve o da şeker oluyor, obeziteye yol açarak sağlıksız bir beslenme şekline dönüşüyor. O nedenle kepeçin asgari bulundurulma miktarını yüzde 20 arttırdık.

Ayrıca denetim mekanizmasını getirdik. Bunun uygulanmasını sağlamak hepimizin ortak sorumluluğu, birlikte yapacağız, birbirimize yardımcı olacağız. Mesela ekmeç satılan yerlerde tam buğday ekmeçini de bulundurma mecburiyeti getirdik. Bu da çok önemli. İnsanlara "İlla tam buğday ekmeçi yel" diyemezsiniz. Sonuçta kendi tercihi ama satış yerinde bir de tam buğday ekmeçi buldursun ki, müşteriye teşvik etsin. Ancak tuz oranı indi, kepek oranı arttı, yanında tam buğday ekmeçi satılıyor mu, Türkiye'deki on binlerce iş yerinde, fırında veya ekmeç fabrikasında bunun takip edilmesi, izlenmesi hususunda çalışıyoruz ama tüketici olarak sizlerin de bireysel veya kurumsal olarak bize yardımcı olması lazım. Nasıl? Bizim bir telefon hattımız var. 14 Şubat 2009 tarihinden beri çalışıyor. Alo 174, Gıda Hattı 7 gün 24 saat açık. Karşınızda canlı bir insan var, yani "bu bir bant kayıdır" diye başlamıyor veya şu numaraya basın demiyor, karşınıza bir insan çıkıyor, şikâyetinizi söyleyebilirsiniz. Bugüne kadar bu hatta gelen çağrı sayısı herhalde 600-700 bini buldu. Denetimler konusunda bize de çok yardımcı oluyor. İstenirse sonuçtan şikâyet sahibi de haberdar ediliyor. Bize istikamet veriyor.

Ankara'yla ilgili olarak söyleyeceğim birkaç husus var. 2 bin dönümün üzerinde bir alanda Tarım Bakanlığı olarak 83 milyon liralık bir bütçeyle dünyanın en önemli, en büyük botanik bahçelerinden birini Ankara'ya kuruyoruz.

Bir başka husus da Çubuk'ta daha önce Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde organize hayvancılık bölgesi vardı. Burayı Tarım Bakanlığı bünyesine aldık. 2013 itibarıyla inşallah çok daha etkin ve hızlı bitecek şekilde hazırlığımız var. Çünkü bu, Ankara için önemli bir ihtiyaç.

Ankara'yla ilgili ve sanayicileri de ilgilendiren bir husus; Ankara'nın da içinde yer aldığı 22 ilde Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu açıyor olmamız. Ankara'da tutarı yaklaşık 3 milyon avroya kadar olan yatırım projelerine tarım hayvancılık, kırsal kalkınma adı altında yüzde 50 hibe, yani 1,5 milyon avro hibe yatırımı yaptık.

Yine Ankara'yı ilgilendiren bir husus daha var o da şu: Kamuoyunda zaman zaman yanlış bilgiler de do-

laştığı için söylüyorum, AOÇ'nin ağaçlandırılmasında ağaç katliamı yapıldığı söyleniyor. Ancak şunu belirtmem gerekiyor: Atatürk Orman Çiftliği arazisinin 1925'ten 2002'ye kadar ağaçlandırılan alanı toplam 4 bin 500 dönüm, 2002 ila 2012 yılları arasında ise 18 bin 500 dekar ağaçlandırdık. Yani 70 küsur yılda yapılanın 4 katını gerçekleştirdik. Ağaçları da gösterebilirim, gelin misafirim olun. 2002 yılından sonra 18 bin 500 dönümde 2,2 milyon adet ağaç dikildi.

Atatürk Orman Çiftliği arazisinin 20 küsur bin dönümü 2002 öncesinde verilmiş. 1925-1950 arası 8 bin 500 dönümü çeşitli maksatlarla diğer kuruluşlara verilmiş. 1950-1960 arası 11 bin dönüm verilmiş, 1980-83 arası 12 Eylül Millî Güvenlik Konseyi döneminde 3 bin küsur dönüm verilmiş. Toplam 20-22 bin dönüm civarında arazi 2002 öncesi verilmiş. Geriye kalan 33 bin dönüm arazi, 2002'den bu yana muhafaza ediliyor. Şu anda 26 bin dönümü yeşil orman ve park, 7 bin dönümlük kısmı da hâlihazırda idari binalar, fabrika ve üretim alanından oluşuyor. Bunları metre metre ölçebiliriz. Ağacını, yerini, her şeyini gösterebiliriz, hiçbir problem yok. Orada bulunan hemzemin geçitte yol yaptık.

Sizinle çok garip bir şey paylaşacağım. Bir kısmınız duymamışsınızdır, ben duyduğumda çok üzüldüm, eminim siz de üzülürsünüz, hüzünlenirsiniz. Ama sonuçta zararın neresinden dönülürse kârdır. Mesela yoğurt bizim kendi kültürümüz olmasına, annelerimiz, halalarımız, teyzelerimiz köylerde yoğurdun mayasından yoğurt üretmesine rağmen Türkiye'de 30 yıl önce yoğurt mayasını oluşturan kültür sanayi tipi hiç üretilmemiş. Türkiye süt sanayi yoğurt mayasını 30 yıl hep ithal etmiş, bunun bedeli yılda yaklaşık 20 milyon dolar. Ben bunu öğrendim ve çok üzüldüm. AOÇ'ye bir an önce endüstri tipi yoğurt kültürü üretilmesi ve geliştirilmesi konusunda talimat verdim. "Türkiye'yi, hepimizi bu ayıptan kurtaralım, böyle şey olur mu?" dedim. AOÇ de bunu yaptı ve geçen

ay Ankara'da tanıttı. 5 litrelik sütle birlikte 200 mililitrelik kutularda bu maya veriliyor, isteyen evinde pastörize süttten yoğurt üretebiliyor. Sanayiciler de bundan rahatlıkla istifade edebilir. Çünkü hem liyofillize dediğimiz toz haline getirilmiş hem de köylünün veya şehirlinin evinde rahatlıkla kullanabileceği, pastörize sütle yapabileceği normal sıvı olmak üzere iki formda da üretildi.

Ürün çeşidi 30 küsur olan AOÇ'nin ürün gamını 159'a çıkardık, 116 yeni ürün koyduk. Ayrıca satış ve pazarlama ağını çok genişleten AOÇ'nin ürünleri artık çok sayıda vilayete ulaşabiliyor. Çünkü AOÇ, Ankara için bir markadır. Türkiye'nin gıda sanayisinde böyle bir markanın olması, ürün sayısını, ürün gamını geliştirmesi önemlidir.

Yenilebilir enerji tesisleri, yine sanayicileri ilgilendirmesi bakımından önemli bir husus, ona da Bakanlık projeleri içerisinde yüzde 50 hibe desteği getirdik.

Son olarak, biraz önce söyledim ama önemine binaen bir daha söyleyeyim: Tarımda 2013 yılı destekleme bütçemiz 9 milyar lira ve 2012 yılına göre yaklaşık yüzde 27'lik bir artış var. Bu, Türkiye'nin hem çiftçisinin hem üreticisinin daha verimli bir üretim yapması ve işletmelerimizin rekabetçi olması için önemli. Dünyayı izliyoruz, takip ediyoruz. Hükümet olarak 2023 hedefimiz var. 2023'te 150 milyar dolar asgari tarımsal gayrisafi hâsıla hedefliyoruz, ihracatımızı da aynı şekilde artırmayı düşünüyoruz.

Performansımız önemli. Mesela tarımda bu sene Ekim 15 itibarıyla 2011 ihracatını yakaladık, yaklaşık 15 milyar dolara çıktık. Tarım ürünü ihracatımız bu yıl sonuna kadar çok daha iyi bir noktaya gelir.

Tarımda ithalat olması sürekli aleyhte kullanılıyor. Fakat sınıflamada şunu bilmemiz lazım: Mesela kauçuk tarım ithalatıdır. Türkiye kauçuk üretmiyor, mecbur ithal edecek. Selüloz, kâğıt, tekstil endüstrisinin

"Tarım ve gıda sektöründe net ihracatçı durumdayız. Bu, Türk çiftçisinin, üreticisinin, gıda üreticilerinin, sanayicilerinin, ihracatçılarının başarısıdır; ben onları tebrik ediyorum. Hükümet olarak 2023'te 150 milyar dolar asgari tarımsal gayrisafi hâsıla hedefliyor, ihracatımızı da aynı şekilde artırmayı düşünüyoruz."

kullandığı elyaf tarım ithalatında görünüyor. Hâlbuki ihracatı bizde görünmüyor, başkasında görünüyor. Ham kauçuk, işlenmemiş kösele, deri, kürk, mantar, odun, kereste, kâğıt hamuru, dokuma elyafı bunların hepsi tarımda görünüyor ve bunların toplamına baktığımızda tutarı 6 milyar 600 milyon dolar. Bunları çıkardığımızda tarım ve gıda sektörünün Türkiye’de net 4 milyar 300 milyon dolar dış ticaret fazlasına sahip olduğunu görürüz. Yani biz net ithalatçı değil, net ihracatçı durumdayız.

Bu; Türk çiftçisinin, üreticisinin, gıda üreticilerinin, sanayicilerinin, ihracatçılarının başarısıdır. Ben onları tebrik ediyorum. Çünkü tarım zor iştir, tabiat şartlarına bağlıdır, cefası fazladır, geliri diğer sektörler göre yüksek değildir, daha düşüktür ama bütün bunlara rağmen bizim bu insanları da burada tutmamız lazım.

Ekolojik denge için, insanların sağlıklı beslenmesi için, bağımlılığın azalması için imkânlarımızı, kaynaklarımızı doğru kullanmamız lazım. Uluslararası rekabet açısından kârlılığın her zaman hesap edilmemesi gerekiyor. Biz tarım açısından tek noktaya yoğunlaşsaksak, Türkiye’de hiç üretim yapmamız lazım. Bugün dünyanın bir yerinde bize çok ucuz gelen bir tarım veya bir hayvancılık ürününü, ülkemizde üretmediğimizi bildikleri zaman biz o ürünü aynı ucuzlukta alamayacağız. Mecbur ve muhtaç olduğumuzu his-

settikleri anda fiyatı yükseltirler. Bu yüzden meseleye biraz da bu açıdan bakmamız lazım. Her şey çok yüksek kârdan ve uluslararası rekabetten ibaret değildir, bunu da bilmemiz lazım. İçerideki üretimi sürdürülebilir kılmak, maliyetleri dikkate almak, ayarı ona göre tutturmak mecburiyetindeyiz.

Tarım çok geniş bir konu, daha değinmediğim çok husus var ama sizin vaktinizi ve sabrınızı zorlamayacağım çünkü buradan Meclise gideceğim, Türkiye açısından çok önemli bir kanun var, onu da paylaşayım.

Dünya 160 sene önce 1850’li yıllarda expo organizasyonları yapmaya başlamış. Türkiye ilk defa Tarım Bakanlığı’nın koordinasyonunda Antalya’da çiçek ve çocuk temasıyla bir botanik evrensel expoya ev sahipliği yapmak üzere bayrağı aldı. 6 ay sürecek organizasyon, 2016 yılında Antalya’da düzenlenecek. Bugün o kanun Mecliste görüşülecek. Türkiye için önemli. Adam Smith’in “Ulusların Zenginliği” diye bir kavramsallaştırması var. Bizim ulusal zenginlik, varlık ve aslında tarihsel olarak marka alanımız da tarımdır. Bunun değerini iyi bilmeli, bunu iyi korumalı, iyi geliştirmeliyiz ki bu güzelliği hem kendimiz hem de insanlık için bir artı değere dönüştürebilelim, aktarabilelim.

Hepinize beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

ASOFORUM

Türkiye ekonomisi ve iliniz açısından 2012 yılının bir değerlendirmesini yapar mısınız?
2013 yılı beklentileriniz nelerdir?

** Oda isimleri alfabetik olarak sıralanmıştır.*

** Aydın ve Balıkesir Sanayi Odası başkanları sorumuza yanıt vermemişlerdir.*

“Tasarruf açığını azaltacak yapısal reformların güçlendirilmesi gerekmektedir”

SADI SÜRENKÖK
ADANA SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Küresel ekonomik krizin etkisiyle ABD ve AB üyesi ülkeler, siyasi istikrarsızlık, iç karışıklıklar ve komşu ülkelerle ilişkilerde yaşanan gerginlikler nedeniyle sıkıntı yaşamışlardır. Kuzey Afrika ve Ortadoğu pazarlarındaki daralma sonucu 2012 yılında olumsuz gelişmeler yaşanması, Türkiye ekonomisini de olumsuz yönde etkilemiştir.

2011 yılında yüzde 8,5 oranında büyüme ile dünya sıralamasında ikinci olan Türkiye ekonomisi için hükümet tarafından yüzde 4, Dünya Bankası ve OECD kaynaklarınca yüzde 2,5 olarak öngörülmesiyle 2012'deki büyümede sert düşüş olacağı sinyalleri verilmişti. Bizlerin de öngördüğü şekilde 2012'nin yüzde 3 civarında bir büyüme ile kapatılacağı anlaşılmaktadır.

İmalat sanayisinde kapasite kullanım oranının, Kasım 2012'de geçen yıla göre 2,9 puan azalarak yüzde 74 seviyesinde gerçekleşmesi, yıllık enflasyonun Kasım ayında yüzde 7,8'den yüzde 6,4'e gerilemesi, cari işlemler açığının 2012'nin ilk 10 ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,7 oranında azalmasına rağmen tasarruf oranının halen yüzde 13-14'lerde seyretmesi, özel sektör yatırım harcamalarının yüzde 11,1 azalması 2012 yılının dikkat çekici verileri olmuştur.

İç tüketimin daralmasına paralel olarak üretimde ve üretilen malların satılmasında sıkıntılar yaşanmakta, nakit sıkıntısı net biçimde hissedilmektedir.

“Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nda karşılıksız çek ile ilgili hapis cezasını kaldıran uygulamadan dolayı sanayicinin eli kolu bağlanmaktadır.”

“Dış pazarlarda yaşanan daralma, 2012 yılında cesur girişimcilerimiz sayesinde büyük ölçüde atlatıldı ve yeni pazar arayışları sonucu Orta Doğu, Çin ve Türkî Cumhuriyetlere yönelik yüzde 150’ler, yüzde 170’ler oranında ihracat artışları oldu.”

Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu’nda karşılıksız çek ile ilgili hapis cezasını kaldıran uygulamadan dolayı sanayicinin eli kolu bağlanmaktadır.

Ekim ayında açıklanan revize Orta Vadeli Program’da özellikle büyüme ve enflasyon rakamlarında çelişkiler dikkat çekmektedir. Bu yıl yüzde 3,2’ye revize edilen büyüme ve yüzde 7,4’e yükseltile enflasyon rakamının 2013 yılında sırayla yüzde 4 ve yüz-

de 5,3 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Bu hedef için iç piyasanın canlanması ve dış pazarlarda yaşanan sıkıntıların ortadan kalkması gerekmektedir ancak gelişmeler nedeniyle bu zor görünmektedir.

2023 yılı hedeflerine ulaşmak için kesintisiz yüzde 9 büyüme gerektiğinden, bu da imkânsız hale gelmektedir.

Dış pazarlarda yaşanan daralma, 2012 yılında cesur girişimcilerimiz sayesinde büyük ölçüde atlatıldı ve yeni pazar arayışları sonucu Orta Doğu, Çin ve Türkî Cumhuriyetlere yönelik yüzde 150’ler, yüzde 170’ler oranında ihracat artışları oldu.

Hükümet tarafından sanayici ve ihracatçının önünün açılıp, uluslararası alanda rekabet edebilir seviyede üretim yapmasının sağlanması halinde, Türkiye dünyanın önde gelen ülkeleri arasına hızla yerini alacaktır.

Önümüzdeki dönemlerde orta vadede mali disiplini kalıcı hale getirecek ve tasarruf açığını azaltacak yapısal reformların güçlendirilmesi gerekmektedir. Mali disiplini sürdüren maliye politikasıyla üretimi ve dolayısıyla istihdamı artırmak, yurt içi tasarrufları yükseltmek ve cari açığı azaltmanın devam etmesi hayati önem taşımaktadır.

Dünya ve Türkiye ekonomisindeki gelişmelerin yanı sıra Adana, yıl içerisinde açıklanan teşvik paketinde yine umduğunu bulamamıştır. Daha önce aynı veya bir farklı grupta yer alan çevre illeri ile arasındaki grup farkı daha da açılan Adana, teşviklerden olumsuz etkilenmiştir. Özellikle Suriye’ye ihracatın durma noktasına gelmesi nedeniyle ciddi sıkıntılarla karşı karşıya kalan iller arasında yer almaktadır.

“Orta ve uzun vadeli uygun kredi imkânlarının sağlanması bizim için önem arz ediyor”

MÜJDAT KEÇECİ
DENİZLİ SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

2012 yılı, 2011 yılından çok da farklı geçmedi. Türkiye’de ekonomik anlamda olumlu gelişmeler yaşandığını düşünüyorum. İhracatımız her geçen sene, bir önceki seneden daha iyi oluyor. Dış pazarlarda artık hem uygun fiyatımız hem de kalitemizle anılır hale geldik. Kredi notumuzun yükselmesi de yabancı yatırımcının ülkemize ilgisini artırıyor ve ülkemiz ekonomisine katkı sağlıyor.

2011 yılında ucuz tekstil ürünlerinin ithalatına dönük olarak Ekonomi Bakanlığı tarafından alınan ek gümrük vergisi kararı sayesinde 2012 yılında Denizli’de boş tezgâh kalmadı. Tekstil sektörü hem iç hem de dış pazar için tam kapasite ile çalışıyor. Her ay yükselen ihracat rakamlarımız da bunun belgesi niteliğindedir. İhraç ettiğimiz ürünler geçmiş dönemlere göre değişti ve de gelişti. Sanayicimiz artık markası ve kendine özgü modelleri olan katma değerli ürünler üretmeye başladı. Alıcıların stok maliyetlerini

düşüren kısa sürede teslimatlar ile alıcı memnuniyeti arttırdı ve Denizlili tekstilcilerimiz bu sebeple de tercih edilir hale geldiler.

Denizli’nin üretim kapasitesindeki bu artış, devamında istihdamı da getirdi. Bugün Denizli, SGK’ya kayıtlı 165 bin işçisiyle istihdamda ön sıralarda yer alıyor.

2013 yılının ikinci yarısından sonra ekonomide canlanma bekliyoruz. Sanayiciler olarak öncelikle enerji maliyetlerinin ve faiz oranlarının düşürülmesi için hükümet tarafından çalışmalar yapılmasını istiyoruz. Özellikle yeni yatırıma hasret kaldığımız Denizli’de, yeni yatırımlar için orta ve uzun vadeli uygun kredi imkânlarının sağlanması bizim için önem arz ediyor.

2012 yılındaki büyüme tamamen ihracat odaklı olarak gerçekleşti. İç piyasadaki sanayici ve tüccarımız zor durumdadır. Özellikle karşılıksız çıkan çekler, tahsilatlarda yaşanan sorunlar, iç piyasada çalışanları-

“2011 yılında ucuz tekstil ürünlerinin ithalatına dönük olarak Ekonomi Bakanlığı tarafından alınan ek gümrük vergisi kararı sayesinde 2012 yılında Denizli’de boş tezgâh kalmadı. Tekstil sektörü hem iç hem de dış pazar için tam kapasite ile çalışıyor.”

“2013 yılında devletin iç piyasayı destekleyici çalışmalar yapması gerektiğine inanıyorum. Örneğin bu kapsamda alacakların sigortalanması konusunda sanayicimiz ve iç piyasadaki tüccarlarımız için bir teşvik çıkarılabilir.”

mızın belini büktü. 2013 yılında da aynı sıkıntıların yaşanmaması için devletin iç piyasayı destekleyici çalışmalar yapması gerektiğine inanıyorum. Örneğin bu kapsamda alacakların sigortalanması konusunda sanayicimiz ve iç piyasadaki tüccarlarımız için bir teşvik çıkarılabilir.

Diğer taraftan, Euro Bölgesi'nde yaşanan son ekonomik gelişmeler, Türkiye'nin ihracatını da etkileyecek niteliktedir. Aynı durum Suriye ve Irak için de geçerlidir. Bu bölgelere artık tekstil ürünlerimizi satmakta zorlanacağız. Bu nedenle yeni pazarlarda yer almak için çalışmamız gerekiyor ve bu konuda da devletimizin ihracatçımıza destek olması gerektiği kanaatindeyim. Örneğin Afrika, bu yeni pazarlardan biri olabilir. Ancak burada uluslararası nitelikte

ihracatçının çalışabileceği bankaların olmaması, ikili anlaşmaların yokluğu nedeniyle yüksek olan gümrük vergileri, Afrika'ya yapılacak ihracatın önünde büyük bir engel teşkil ediyor. Bu sorunların hükümet tarafından ivedilikle ele alınması gerekiyor, aksi takdirde 2012 yılında yakaladığımız büyüme ivmesini 2013'te devam ettirmemiz zor görünüyor.

Güney sınırlarımızda yaşanan olaylar da ülkemiz ekonomisi açısından birçok risk taşımaktadır. Bu ülkelerde çıkarılan doğal kaynaklara olan erişimimizin kısıtlanması, sanayicimizi, enerjinin getirdiği ek yüklerin altında bırakabilecektir. Türkiye'nin enerji kaynaklarına uzaklığı, yakında olan kaynaklara erişimin kısıtlanmasıyla ek maliyetler doğuracaktır.

“İzmir’in vergi gelirleri toplamı içindeki payı artmaya devam ediyor”

ENDER YORGANCILAR
EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

2012 yılında genelde yavaşlayan küresel ve iç talep ile karşı karşıya kalan sanayi sektörü ayrıca yüksek enerji maliyetleri ve düşük kur baskısını da üzerinde hissetmiştir. 2012 yılında sanayi yatırımlarını arttırması beklenen yeni yatırım teşvik sistemi, beklentileri büyük ölçüde karşılamış ancak yasalaşması sürecinin Haziran ayını bulması ve yavaşlayan iç ve dış talep, yatırımlarda beklenen düzeyde artışın gerçekleşmesini engellemiştir.

2012 yılında sanayi üretimi dalgalı bir gelişme göstermiş, imalat sanayi büyüme hızı ilk çeyrekte yüzde 3,2, ikinci çeyrekte yüzde 3,8, üçüncü çeyrekte ise yüzde 1,3 olarak gerçekleşmiştir. Son çeyrekte karşılaşılan büyüme hızı 2002 ve 2009 yılı ilk çeyreklerindeki küçülmenin ardından karşılaşılan en düşük büyüme hızı olmuştur. Bu gelişme yılın ilk dokuz

ayında özel kesim makine teçhizat yatırımlarının yüzde 8,6 gerilemesinde de rol oynamıştır. Diğer taraftan yılın ilk 10 ayında teşvikli yatırım tutarı da 2011 yılına göre azalmış ve 46,7 milyar TL’den 40,1 milyar TL’ye gerilemiştir.

2012 yılında sanayi sektörü açısından olumlu olarak ifade edilebilecek bir gelişme ise ihracatın yılın ilk 10 ayında önceki yıla göre yüzde 13,4 oranında artmasıdır. Düşük kurlara rağmen böyle bir artış oldukça sevindiricidir. Ancak büyümedeki yavaşlamaya rağmen sanayi ürünleri ithalatının 2012 yılında sadece yüzde 2,5 oranında gerilemesi, ihracatın daha çok ithal girdi ile mümkün olabildiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla sektörün dışa bağımlılığı hem kurların hem de yapısal faktörlerin etkisiyle artmaya devam etmektedir.

“2013 yılında sanayi sektöründeki gelişmeleri iç talep açısından kredi faiz oranları, dış talep açısından ise döviz kurları belirleyecektir. Faiz oranları; enflasyon ve cari açığındaki gelişmelere bağlı olarak Merkez Bankası’nın öncelikleri, döviz kurları ile sıcak para hareketlerinin yönüne ve büyüklüğüne bağlı olarak şekillenecektir.”

“Temennimiz 140 milyar dolar gibi oldukça yüksek büyüklüğe ulaşan sıcak paranın yatırım için çok daha cazip ülkeler bulup, Türkiye’den büyük miktarda çıkış yapmaması ve kurlarda büyük dalgalanmaların yaşanmamasıdır.”

Bu veriler sektörün küresel ve ulusal gelişmelerden çok yoğun olarak etkilendiğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla 2012 yılı sanayi sektörü açısından üretim ve yatırımlar boyutuyla olumsuz gelişmelere sahne olmuştur.

İzmir açısından 2012 yılını değerlendirdiğimizde;

1767 adet yabancı sermayeli şirketi ve 4107 ihracatçı firması ile zaman zaman Türkiye’nin dış ticaret fazlası verebilen sayılı kentlerinden biri olan İzmir’de, ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7 oranında artış göstermiştir.

191 ülkeye ihracat yapan İzmir’in ihracat rakamları incelenirken; otomotiv, elektrik, makine, kimya, çimento gibi toplamda 11 sektörün ihracat kayıtlarının farklı illerdeki birliklerde tutulduğu da dikkate alınmalıdır.

Diğer yandan kapasite kullanım oranları açısından Türkiye ile paralellik gösteren, üyelerimize yönelik hazırladığımız çalışmada oranların son çeyrekte

ilk defa sapma göstererek aşağı yönlü olmasını da konjonktürel bir durum olarak düşünüyoruz. Bundan sonraki çeyrekte çıkacak oran önemlidir.

Vergi gelirlerinde 3. sırada yer alan İzmir’in 2012 yılında da vergi gelirlerinin toplamı içindeki payı artmaya devam etmiştir. Benzer şekilde SGK’ya bildirge veren işyeri ve çalışan sayısında da 2012 yılında artış gözlenmiştir.

Özellikle 2012 yılı büyümesinde ortaya çıkan iç talepteki durgunluk ülke genelinde olduğu gibi İzmir’de de yaşanmakta olup, protestolu senetlerin 2012 yılının ilk 10 ayında Türkiye genelindeki artış oranı yüzde 19 iken, İzmir’de bu oranın yüzde 23 olması da bu durumu ispatlamaktadır.

2013 yılında sanayi sektöründeki gelişmeleri iç talep açısından kredi faiz oranları, dış talep açısından ise döviz kurları belirleyecektir. Faiz oranları; enflasyon ve cari açığındaki gelişmelere bağlı olarak Merkez Bankası’nın öncelikleri, döviz kurları ile sıcak para hareketlerinin yönüne ve büyüklüğüne bağlı olarak şekillenecektir. Dolayısıyla 2013 yılında sanayicilerimiz üretim, ihracat, inovasyon ve yatırım gibi alanlardaki karar ve faaliyetlerini makro ve küresel gelişmeler çerçevesinde ve daha çok edilgen bir konumda kalarak belirlemek durumunda olacaklardır.

Temennimiz 140 milyar dolar gibi oldukça yüksek büyüklüğe ulaşan sıcak paranın yatırım için çok daha cazip ülkeler bulup, Türkiye’den büyük miktarda çıkış yapmaması ve kurlarda büyük dalgalanmaların yaşanmamasıdır.

“Güçlü Türkiye’nin gelecek perspektifini, inovasyona dayalı sanayimiz şekillendirecektir”

SAVAŞ M. ÖZAYDEMİR
ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Türkiye’nin en önemli ihracat pazarı olan Avrupa Birliği’nde durulmayan sular, bizi olduğu kadar tüm dünya ekonomilerini de etkilemeye devam etmektedir. Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından Ekim ayında yayımlanan Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda işaret ettiği şekilde, küresel ekonomik görünüme ilişkin en büyük risk Euro Bölgesi’nde devam eden krizdir. Euro Bölgesi’ndeki bu borç sarmalı söz konusu ülkelerdeki bankalar ve finansal piyasalar açısından ciddi bir tehdit oluşturmayı sürdürmektedir.

ABD’de yaşanan bütçe sıkıntılarının, hane halkı borçluluğu yüksek seviyesinin ve zayıf tüketici güveninin önümüzdeki dönemde de ülkenin büyüme performansını olumsuz etkilemeye devam edeceği tahmin edilmektedir.

Dünya ekonomisinde yaşanan bu gelişmeler neticesinde, 2012 yılı ülkemiz açısından ekonomik büyümemizin yerinde saydığı bir yıl olmuştur. Ancak 2010 yılında yüzde 9,2 ve 2011 yılında yüzde 8,5 büyüyen ekonomimizin 2012 yılını yüzde 3 civa-

rında bir büyüme ile tamamlayacağı görülmektedir. Uzun vadede de, Cumhuriyet tarihimiz boyunca 1923-2011 yılları arasında Türkiye ekonomisinin genel itibarıyla yılda ortalama yüzde 4,7’lik bir hızla büyüdüğü görülmektedir.

Genel itibarıyla uzun vadede bu oran nispeten iyi bir rakam olmakla birlikte, 2023 ekonomik hedeflerine odaklanan ülkemizin, yılda ortalama yüzde 7-8’lik bir büyüme temposunu cari açık gibi yan etkileri azaltarak, sağlıklı bir şekilde en az önümüzdeki on yıl boyunca sürdürmesi gerekmektedir. Açıklanan projelerin, hedeflenen ekonomik parametrelerin gerçekleştirilmesi için yüksek bir büyüme temposunun sürmesi ve ekonomimizin daha yüksek oranda katma değer yaratması gerekmektedir.

Dünya ekonomisindeki olumsuz gelişmeler doğrultusunda, 2011 yılında ülkemizde ekonomik büyümeyi yavaşlatmak için alınan tedbirlerin, bugün neredeyse başta sanayimiz olmak üzere tüm sektörleri aşırı bir şekilde yavaşlattığı gözlenmektedir. Bununla birlikte Türkiye’nin dış ticaret açığı ve cari açığında

“2011 yılında yüzde 10’un üzerine çıkan cari işlemler açığının GSYH’ye oranının belirgin biçimde düşmesi önemli bir gelişmedir. Yine de ulaşılan cari açık-GSYH oranının hâlâ yüksek bir seviye olduğunu da unutmamak gerekiyor.”

"2013 yılında uygulamaya konulan Teşvik Sistemi'nin yatırımlarda sağladığı hareketlenmenin sürmesiyle birlikte, özellikle sanayimizdeki yatırım ve üretimin olumlu bir tempoda gelişmeye devam edeceği beklenmektedir."

önceki yıllara göre ciddi manada bir azalma olduğu görülmekte, son aylarda enflasyonun tekrar düşme trendine girdiği gözlenmektedir.

Bu kapsamda özellikle 2011 yılında yüzde 10'un üzerine çıkan cari işlemler açığının GSYH'ye oranının belirgin biçimde düşmesi önemli bir gelişmedir. Cari açık - GSYH oranının 2012 sonunda yüzde 7,5'e yakın bir düzeyde gerçekleşmesi beklenmektedir. Böylelikle Türkiye ekonomisi için önemli kırılma noktalarından biri kontrol altına alınmış olacaktır. Yine de ulaşılan cari açık-GSYH oranının hâlâ yüksek bir seviye olduğunu da unutmamak gerekiyor.

Bu arada Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin 100 milyar dolar sınırına gelmiş olması, ülkemizin uluslararası kredi notunun 1994 yılından bu yana bulunduğu "spekülatif seviye" sınırını aşarak, 18 yıl sonra Fitch'in verdiği son notla birlikte tekrar "yatırım yapılabilir ülkeler" seviyesine dönmüş olması ekonomide sağlanan önemli başarılarıdır.

Bu verilerden yola çıkılarak, açıklanan Orta Vadeli Program ve OECD tahminlerine göre, küresel ekono-

midaki olumsuzlukların gelecek yıl da süreceği beklentisiyle, büyüme rakamlarının ülkemizde bizim de beklentilerimize uygun olarak yüzde 4'ler civarında gerçekleşeceği görülmektedir.

2013 yılında uygulamaya konulan Teşvik Sistemi'nin yatırımlarda sağladığı hareketlenmenin sürmesiyle birlikte, özellikle sanayimizdeki yatırım ve üretimin olumlu bir tempoda gelişmeye devam edeceği beklenmektedir. Ayrıca hükümet tarafından belirli şehirlerde başlatılan ve zamanla tüm kentlere yayılacak olan kentsel dönüşüm çalışmalarının inşaat sektöründe büyümeyi daha da canlandıracağı görülmektedir.

2013 yılında ekonomiye dair beklentileri kuvvetlendiren diğer önemli gelişmeler ise Merkez Bankası'nın önümüzdeki dönemde faiz indirimine gidebileceği beklentisi, gösterge tahvildeki bileşik faiz oranının geçtiğimiz günlerde ilk defa yüzde 6'nın altına inmiş olması, bankalardaki kredi genişlemesinin sürmesi ve özellikle inşaat sektörüne destek olacak şekilde ev kredileri faiz oranlarının aylık yüzde 0,9'un altına inmesidir. Dünya finansal piyasalarında beklenmedik bir gelişme olmadığı takdirde, Türkiye'de 2013 yılında bankacılık kesiminde kredilerdeki büyümenin ise en az yüzde 15'ler düzeyinde olacağını tahmin ediyoruz.

Dış ticaret cephesindeki gelişmelere baktığımızda ise her ne kadar sanayimizin bu yılki büyüme performansı düşmüş olsa da Türkiye ihracatının yüzde 90'dan fazlasını oluşturan imalat sanayi ürünleri dâhil olmak üzere toplam ihracatımızın 2012 yılı sonunda, hedeflenen 149 milyar dolar sınırını aşarak, yılı 152 milyar doların üzerinde bir rakamla kapatması beklenmektedir. Bu gelişmeye paralel olarak gelecek yıl Orta Vadeli Program'ının 158 milyar dolarlık ihracat hedefi aşılabilecek ve 2023 ihracat stratejik eylem planında işaret edilen 2013 yılına ait 165 milyar dolarlık ihracat hedefine rahatlıkla ulaşılabilir.

cektir. Özellikle alternatif pazarlara açılımın artarak sürmesi, beraberinde AB pazarındaki şartların 2013 yılında olumlu yönde seyretmesi, ihracat hedeflerine ulaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Dünya ve Türkiye ekonomisindeki bu gelişme ve beklentiler doğrultusunda, Eskişehir ekonomisi ve sanayisi açısından mevcut duruma baktığımızda, geride kalan yılın ilimiz açısından özellikle yeni sanayi yatırımları bakımından oldukça önemli olduğunu görmekteyiz.

Teşvik istatistiklerine bakıldığında 2012 yılının ilk 10 ayında teşvik belgeli yatırım tutarı ilimiz açısından rekor bir düzey olan 1 milyar TL sınırını aşmıştır. Özellikle 2011 yılındaki 485 milyon TL'lik teşvik belgeli yatırımdan sonra, 2012 yılında bu düzeyde bir sanayi yatırımının Eskişehir'e gelmiş olması ilimiz ekonomisi açısından uzun vadede çok büyük bir kazançtır. Bu yatırımların tamamlanmasıyla 2647 kişiye yeni iş imkânı sağlanmış olacaktır.

Eskişehir OSB'deki yeni yatırımlara baktığımızda ise, yılın 11 ayında 18 yeni yatırımcıya 410 bin metre-kare arsa tahsisi gerçekleştirilmiştir. Aralarında yabancı sermayelilerin de bulunduğu bu yatırımların önümüzdeki yıl içinde tamamlanmasıyla yaklaşık 500 kişiye yeni iş sahası açılacaktır. Ticaret sektöründe ise ilimizde artan turizm potansiyeli ve ticaret hacmiyle birlikte, otel yatırımlarında hızlı bir artış görülmektedir. Bu kapsamda 2012 yılında otel yapımına yönelik alınan teşvik belgeleri kapsamında toplam 700 yatak kapasiteli 5 ve 4 yıldızlı birer otel ile 3 yıldızlı iki otelin yapımı planlanmıştır.

Eskişehir'in 2013 Yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesi, uluslararası turizm faaliyetleri ve heyet ziyaretleri bakımından hareketli geçeceğini göstermektedir.

Sanayileşmeyi, ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli aracı olarak gören, yerel sermayenin akılcı ve ileriye gören iş birliği sayesinde Eskişehir sanayisi son 25-30 yıllık dönemde büyük bir dönüşüm geçirmiştir.

Daha önceki dönemlerde yönetim kurullarında üyelik yaptığımız, ardından 1989 yılından bu tarafa Yönetim Kurulu Başkanlığını yapmakta olduğum ESO'nun

geride kalan 25 yıllık dönemine baktığımızda büyük bir ilerleme ve değişim gösterdiğine şahit oluyoruz. Bu değişimi kısaca rakamlarla ifade edecek olursak, 1989 yılında 281 olan ESO'nun üye sayısı bugün 609'a ulaşmıştır. Aynı dönemde üye kuruluşlardaki çalışan sayısı 30 binden 45 bin kişiye, sanayi kuruluşlarının ihracatı 226 milyon dolardan bugün 1,8 milyar dolara, ihracatçı firma sayısı 40'lardan 130'a çıkmıştır.

Aynı dönemde Eskişehir OSB'deki gelişime baktığımızda ise 1990 yılına kadar 1,9 milyon m²'lik bir alan yatırımcılara tahsis edilmişken, o tarihten günümüze kadar OSB'de 14,5 milyon m² arazi yeni yatırımlara tahsis edilmiştir. 1989 yılında bölgede fiilen üretimde bulunan tesis sayısı 72 iken, bugün bu sayı 377'ye ulaşmıştır. Bölgedeki inşaat ve proje aşamasındaki firmaları da bu sayıya ilave ettiğimizde, bölgedeki tesis sayısı 545'e çıkmaktadır. Aynı dönemde bölgedeki sanayi kuruluşlarındaki çalışan sayısı ise 15 bin kişiden, bugün 35 bin kişiye çıkmıştır. Bugün sadece Eskişehir OSB'deki sanayi kuruluşlarının gerçekleştirdiği ihracat tutarı yıllık 1 milyar doları geçmektedir.

Geçmişten gelen büyük ve köklü birikimiyle Eskişehir sanayisi ve ekonomisi, önümüzdeki 10 yıllık dönemde de Türkiye'nin 2023 yılı hedeflerine ulaşmak konusunda daha fazla katkı sağlayacaktır. Eskişehir, bugün olduğu gibi gelecekte de ülkemizin en önemli sanayi merkezlerinden biri olmaya devam edecek, her zaman "sanayileşerek kalkınma" ilkesinin sözcülüğünü ve bayraktarlığını yapmayı sürdürecektir.

Zengin ve güçlü bir Türkiye'nin gelecek perspektifini, inovasyona dayalı sanayimiz şekillendirecektir. Bu nedenle sanayinin her dalında üretim yöntemlerinden yeni ürünlere, pazarlamasından hammadde tedarikine kadar her alanda inovatif gelişmeler sağladığımız sürece, Türk sanayisi rekabetçi gücünü koruyarak büyümeye devam edecektir.

“Büyümeye, Türkiye’ye örnek olmaya devam edeceğiz”

ADİL KONUKOĞLU
GAZİANTEP SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Türkiye ekonomisi, 2012 yılında dünya genelinde belirsizliklere rağmen olumlu bir performans gösterdi. Bu yıl yurt dışı piyasalardaki zorluklara, içeride ise ekonomiyi soğutma politikalarına karşın Türkiye, büyümede Avrupa ülkelerini geride bıraktı. Dünyanın önemli bir bölümü, alınan ekonomik önlemlere rağmen hâlâ durgunluğun pençesinde bulunuyor. Türkiye ise potansiyelinin altında büyümekle birlikte 2012’de iyi bir yıl geçirdi.

Cari açığın azalması, daralan pazarlara rağmen ihracat artışının devam etmesi, enflasyondaki düşüş seyri ve faizlerdeki gerileme son derece önemli gelişmelerdir. Türkiye’nin kredi notunun yükseltilmesi ekonomik başarısını teyit etti. Kredi notundaki artış, kalıcı yatırımlara dönüştürülmesi durumunda üretim ve istihdamı da olumlu etkileyecektir.

Ekonomideki olumlu gelişmelere karşın sanayi üretim endeksi ve imalat sanayi kapasite kullanım oranları azaldı, yılın son aylarından itibaren de işsizlik yükselişe geçti.

Yurt içindeki gelişmelerin yanı sıra küresel ekonomik beklentiler ve bölgedeki siyasi gelişmeler de ekonomiyi etkiliyor. Şu anda ülkemizde siyasi ve ekonomik istikrar var. Bundan sonra tekrar büyümeye odaklanmak ve büyümenin kaynağı olarak yerli üretime

ağırlık vermek zorundayız. Bunu başarabiliriz. 2013 yılından umutluyuz. Büyüme açısından daha iyi bir yıl olacağına inanıyoruz. Orta Vadeli Program’da 2013 için öngörülen yüzde 4 büyümenin üzerine çıkacak potansiyele sahibiz.

İstedığımız rakamları yakalayabilmek için ülkemizde özel sektör yatırımlarını arttırıcı ve sanayimizin rekabet gücünü iyileştirici yapısal reformların yapılması, ihracatta pazar çeşitliliğinin devamı, iç talepte canlılık önem taşıyor. Euro Bölgesi’nde ekonomik toparlanma ve ABD’deki mali uçurumun sorununun çözülmesinin yanı sıra bölgemizde Suriye sorunu ve Irak’ta istikrarın korunması, yakından izlenmesi gereken konular arasında yer alıyor.

Türkiye için yeni yılda önem taşıyan gündem maddeleri cari açık, enflasyon ve işsizliktir.

Gaziantep; yatırım, üretim, ihracat ve istihdam artışıyla bölgesinde cazibe merkezi konumunu sürdürüyor. 2012 yılında ihracatta rekorlar kırdık, yıl sonunda 6 milyar dolara koşuyoruz. Sanayide çarklar dönüyor, fabrikaların bacaları tütüyor. Gaziantep’te işyeri bildirge ve sigortalı işçi sayısına, elektrik tüketimindeki artışa baktığımızda yüzde 15 civarında büyüdüğümüzü net şekilde görüyoruz. Türkiye’ye örnek olmaya, büyümeye devam edeceğiz.

“2013 yılından umutluyuz. Büyüme açısından daha iyi bir yıl olacağına inanıyoruz. Orta Vadeli Program’da 2013 için öngörülen yüzde 4 büyümenin üzerine çıkacak potansiyele sahibiz.”

“Türkiye ölçeğinde bir ülke, güçlü bir sanayi olmadan hedeflerine ulaşamaz”

C. TANIL KÜÇÜK
İSTANBUL SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Türkiye ekonomisi, 2010'da yüzde 9,2, 2011'de ise yüzde 8,5 oranında büyümüştü. Ancak büyüme açısından oldukça parlak geçen bu iki yılda büyümeye eşlik eden yüksek cari açık miktarları sıkıntı yaratmış, 2011'in ikinci yarısından itibaren ekonomiyi yavaşlatma yönünde önlemler gündeme gelmişti. Bu esnada Avrupa Birliği başta olmak üzere, küresel ekonomide de belirsizlikler yeniden alevlenmişti. Tüm bunların etkisiyle, 2012'ye yavaşlama beklentisi ile girilmiş ve 2012 için yüzde 4 ile daha önceki iki yıla kıyasla oldukça mütevazı bir büyüme hedefi öngörülmüştü. 2012, beklendiği gibi ekonominin yavaşladığı bir yıl oldu. Yılın ilk yarısından sonra, ekonomideki yavaşlamanın öngörülenin de ötesine geçme işaretleri vermeye başlaması ve 2012 için büyüme hedefinin yüzde 4'ten yüzde 3,2'ye çekilmesi moralleri bir miktar bozmuştu. Ancak yılın son çeyreğinde, Eylül ayında sanayi üretimindeki yüksek artış ve Fitch'in notumuzu arttırması ile daha ümitli bir atmosfer doğdu. Mevcut durumda ise, üçüncü çeyrek büyümesinin yüzde 1,6 ile beklentinin altında kalması ve sanayi üretiminin Ekim ayında yüzde 5,7 gibi yüksek diyebileceğimiz bir oranda azalması nedeniyle ümitlerin biraz gölgelendiğini söyleyebiliriz.

2012'nin ilk çeyreğinde Türkiye ekonomisi yüzde 3,4 ikinci çeyrekte yüzde 3 ve üçüncü çeyrekte yüzde 1,6 oranlarında büyümüştür. Dokuz ay sonundaki ortalama büyüme ise yüzde 2,6'dır. 2011'in aynı dönemindeki büyümenin yüzde 9,8 olduğunu hatırlatırsak, 2012'de ekonomideki yavaşlamanın boyutu daha iyi anlaşılacaktır. 2012'deki bu durumun nedenleri olarak, içeride talebin yavaşlamasını, dışarıda da en büyük ihracat pazarımız Avrupa Birliği'nde sıkıntıların artarak devam etmesini gösterebiliriz.

Gerçekten de iç talepteki durgunluk, 2012'de ekonominin önemli sorunlarından biri oldu. Büyüme verilerine göre, hane halkı tüketim harcamaları yılın ilk çeyreğinde yüzde 0,1, ikinci çeyrekte yüzde 1 ve üçüncü çeyrekte de yüzde 0,5 oranlarında küçüldü. Diğer taraftan, yılın ilk çeyreğinde yüzde 1,3 artan özel sektör yatırım harcamaları ikinci çeyrekte yüzde 7,7, üçüncü çeyrekte ise yüzde 11,1 oranlarında küçülmüştür. Yatırım kapasitesinin bir ekonominin gelecek performansı açısından belirleyici önemde olduğunu düşündüğümüzde, yatırım harcamalarındaki azalmanın, 2012'ye olumsuz etkilerinin dışında, 2013 ekonomisi için de olumsuz bir öncü işaret ol-

“Büyüme verileri, daha önceki iki çeyrekte olduğu gibi üçüncü çeyrekte de büyümeyi iç talepten çok, dış talebin sürüklediğini ortaya koymuştur.”

duđu ortadadır. Beklentimiz, önümüzdeki çeyreklerde bu durumun süratle düzelebilmesidir.

Veriler, daha önceki iki çeyrekte olduğu gibi üçüncü çeyrekte de büyümeyi iç talepten çok, dış talebin sürüklediğini ortaya koymuştur. Dış ticaretimize ayrıntılı bakacak olursak, TÜİK verilerine göre 2012 Ocak-Ekim döneminde ihracatımız yüzde 13,4 artarak 126,3 milyar dolar, ithalatımız ise yüzde 2,9 oranında azalarak 195,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, dış ticaret açığımız yüzde 23 küçülerek 69,5 milyar dolar, cari açığımız ise yüzde 36,7 küçülerek 41,1 milyar dolar olmuştur. Burada dikkat çekici bir nokta, ihracatımız, altın ihracatı dâhil 10 ayda yüzde 13,4 artış gösterirken, altın hariç ihracatımızdaki artışın yüzde 3'te kalmasıdır. Bu veri sanayi üretiminde dış talebin katkısının da aslında düşük olduğu anlamına gelmektedir. Diğer taraftan, on ayda ihracatımız miktar bazında yüzde 19 artarken, dolar bazında yüzde 13,7 oranında artmıştır. Bu

da ihracatçı sanayicimizin pazarlarını korumak adına kârından önemli ölçüde fedakârlık yaptığının işaretidir.

Sanayimiz 2012'ye Ocak ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,5 gibi mütevazı bir artışla başlamıştı. Sanayi üretimi, Şubat'ta yüzde 4,4, Mart'ta yüzde 2,6, Nisan'da yüzde 1,5, Mayıs'ta yüzde 5,9, Haziran'da yüzde 3 ve Temmuz'da da yüzde 3,3 oranlarında arttıktan sonra, Ağustos ayında 32 ay aradan sonra eğilim değiştirerek yüzde 1,8 oranında azaldı. Bu azalmanın akabinde Eylül ayında sanayi üretiminde yüzde 6,2 ile 2012'nin en yüksek artış oranının elde edilmesi moralleri düzeltmişti ama Ekim ayındaki yüzde 5,7'lik düşüş yükselen ümitlerin gölgelenmesine yol açtı. Yılın ilk iki çeyreğinde sanayimizin büyümedeki katkısı nispeten daha yüksek iken üçüncü çeyrekte bu katkı, 0,3 puanla maalesef oldukça düşük kalmıştır. Üçüncü çeyreğin daha önceki iki çeyrekte önemli bir farkı da, imalat

"Bundan sonrası için beklentimiz, hükümet ve ekonomi yönetiminin üretime daha fazla destek olabilmesi, yatırım ve üretim odaklı politikalara daha fazla ağırlık verebilmesidir."

sanayisinde katma değer artışının, üretim artışının altında gerçekleşmesidir. 2012'nin ilk çeyreğinde imalat sanayisinde üretim ortalama yüzde 1,8 artarken, katma değer yüzde 3,2, ikinci çeyrekte ise üretim yüzde 3,1 artarken, katma değer yüzde 3,8 oranlarında artmıştı. Ancak üçüncü çeyrekte, imalat sanayi üretimi yüzde 2,3 oranında artmışken, katma değer artışı yüzde 1,3 olarak gerçekleşti. Dolayısıyla üçüncü çeyrekte sanayide girdi maliyetlerinin, çıktı fiyatlarına göre daha fazla arttığını ve katma değer verimliliğinin düştüğünü anlıyoruz.

Mevcut durum itibarıyla, 2012 için yılın başında öngörülen yüzde 4'ten, aşağı çekilerek revize edilen yüzde 3,2'lik büyüme oranını da yakalayabilmemiz riskli görünmektedir. Bunun için yılın son çeyreğinde en az yüzde 4,5-5'ler civarında büyümemiz gereklidir. İyimser bir yaklaşımla, geçen yıl en düşük büyümenin yüzde 5 ile dördüncü çeyrekte olduğunu, o nedenle nispeten olumlu bir baz etkisinin varlığını

hatırlatarak, ihracat ve üretimde, Kasım-Aralık verileri daha iyi geldiği takdirde, yıl sonunda yüzde 3,2'lik büyümeyi elde etme olasılığımızın bulunduğunu söyleyebiliriz.

Dünyadaki durumu göz önüne aldığımızda, 2012'de sanayi üretiminde artışın ve GSYİH'da da büyümenin devam etmesini, elbette ki bir başarı olarak değerlendiriyoruz. Tahminler Euro Bölgesi'nin 2012 sonunda yüzde 0,4 daralacağı yönündedir. Bir yıl önce IMF, dünya ekonomisinin 2012'de yüzde 4 oranında büyüyeceğini tahmin etmişti. Son olarak tahminini yüzde 3,3'e çekti. Aynı tahminlere göre, 2012'de gelişmiş ekonomiler yüzde 1,3, gelişmekte olan ekonomiler ise yüzde 5,3 büyüyecektir. 2013 yılı için ise IMF büyüme beklentilerini, dünya ekonomisi için yüzde 3,6, gelişmiş ülke ekonomileri için yüzde 1,5, Euro Bölgesi için yüzde 0,2 ve gelişmekte olan ülke ekonomileri için de yüzde 5,6 olarak açıklamıştır. Dünya ekonomisi 2012'de zor bir yıl geçirmişti,

öngörülere bakılırsa 2013 de zor bir yıl olacağına benzetilmektedir.

Ülkemiz ekonomisi için 2012'yi her ne kadar kendi içinde başarılı bir yıl olarak kabul etsek de yıl sonu itibarıyla büyümemiz, IMF'nin 2012'de gelişmekte olan ülkeler için ortalama büyüme beklentisi olan yüzde 5,3'ün epeyce gerisinde kalacak demektir. 2013'e gelince, bu yılın üçüncü çeyrek büyümesi açıklanmadan önce, 2013 için öngörülen yüzde 4'lük oranın yakalanabilir olduğu düşüncesinde idik. Fakat şimdi bir miktar tereddüt duyduğumuzu ifade etmeliyiz.

Ayrıca şunu da belirtmeliyiz ki, Türkiye ekonomisi, Cumhuriyet döneminde yılda ortalama yüzde 4,7 oranında büyümüştür. Bu oranda bir yıllık büyüme ortalaması ile işsizlik başta olmak üzere, ekonomik ve sosyal sorunlarımızı çözmekte yetersiz kaldığımız ortadadır. Sorunlarımızın üstesinden gelebilmek, dünyanın ilk on ekonomisi arasında yer alma gibi hedeflerimizi gerçekleştirebilmek için daha yüksek oranlarda, örneğin yüzde 7-8'ler civarında büyümek zorundayız. Bu açıdan baktığımızda yüzde 4,7'lik ortalamamızın altında kalan 2012, dünya ekonomisindeki koşullar göz önüne alındığında ehven-i şer olmakla birlikte, Türkiye'nin hedefleri açısından bakıldığında kayıptır. Diğer taraftan son on yılda, 2002-2012 yılları arasında, ekonomimiz ortalama yüzde 5 oranında büyümüştür. Yeni OVP'de, yıllık büyüme oranı 2013 için yüzde 4, 2014 ve 2015 için de yüzde 5 olarak öngörülmüştür. Bu da 2015 sonuna kadar, ortalamadan daha hızlı adımlarla yol alma olasılığımızın düşük olduğu anlamına gelmektedir. Türkiye, yoluna mutlaka daha yüksek hızlarla devam edebilmelidir. Sanayimiz her koşulda yatırım, üretim ve küresel rekabet mücadelesine devam etme kararlılığındadır. Bundan sonrası için beklentimiz, hükümet ve ekonomi yönetiminin üretime daha fazla destek olabilmesi, yatırım ve üretim odaklı politikalara daha fazla ağırlık verebilmesidir. 1923-2011 yılları arasında, tarım sektörümüz 12 kat, hizmetler sektörümüz 83 kat, sanayi sektörümüz ise 222 kat büyümüştür. Dolayısıyla, ekonomimizin bugünkü seviyesine ulaşmasında en büyük katkı, sanayi sektöründen gelmiştir. Gelecekte de en bü-

yük katkısı yine sanayi sektörü yapacaktır. Hal böyle iken her fırsatta dikkat çekmeye çalıştığımız üzere, GSYİH'mız içinde sanayimizin cari fiyatlarla payı düşmektedir. Türkiye ölçeğinde bir ülke, güçlü bir sanayi olmadan sorunlarını çözemez, hedeflerine ulaşamaz. Türkiye sanayi ruhunu yeniden canlandırmalıdır. Mevcut durumda, rekabet gücünü arttıracak yapısal reformlar âdeta unutulmuş görünmektedir. Bu yapısal reformları yeniden gündeme alarak, 2013 ve sonrasının kazanılması adına önemli bir adım atmış oluruz. Öte yandan, 2012'de cari açığındaki gerileme sevindirici olmakla birlikte, bu azalmanın büyümeden taviz verilerek elde edildiği bir gerçektir. Büyümeden taviz, cari açığı mücadelede kısa vadeli bir çözüm olarak kabul edilebilir olsa da asıl olan, üretim ve ihracatımızda yüksek katma değerli ürünlere geçişi hızlandıracak, orta ve uzun vadeli yapısal tedbirlerin devreye girmesidir. Bu anlamda, elbette bizlere, sanayi kuruluşlarına da görevler düşmektedir ama yönlendirici ve dönüştürücü makro politikaları ancak siyasi irade hayata geçirebilir. Yeni teşvik sistemi bu doğrultuda önemli bir adımdır, bu adımların devam etmesi gerekir. Beklentimiz, yüzde 4'lük büyüme öngörülen 2013'ün, büyüme adına mütevazı bir yıl olsa bile, sanayi ve ekonomimizde yapısal değişim adına, dönüm noktası bir yıl haline getirilebilmesidir.

İstanbul ilimiz Türkiye ekonomisinde neredeyse yarıya yakın bir ağırlığa sahiptir. Dolayısıyla, 2012'de Türkiye ekonomisindeki gelişmelerin İstanbul ekonomisine de ayna tuttuğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

“Kayseri yine ortalamanın üzerinde büyüyecek bir kentimiz”

MUSTAFA BOYDAK
KAYSERİ SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Türkiye ekonomisi açısından baktığımızda 2012 yılının çok hızlı olmasa da büyüme ile geçtiğini söyleyebiliriz. 2012 sonunda yüzde 4 civarında bir büyüme rakamına ulaşacağı tahmin ediliyor. Aslında yüzde 9'dan yüzde 4'e düşmek pek olumlu görünmese de özellikle gelişmiş ülkelerdeki vaziyete baktığımızda Türkiye'nin bu durumunun iyi olduğunu algılayabiliriz.

2012 yılında yatırım ya da üretim çok artmadı ancak Türkiye sanayisi ve iş dünyası açısından toparlanma yılı oldu. Tüketici açısından bütçelerin biraz dikkatli kullanıldığı bir yıl olarak tarihe geçecek.

2012 yılında tasarruf oranlarımızın hâlâ artmadığını görüyoruz, bunun ciddi emarelerini piyasalarda da yaşadık. Benzer ülkelerde tasarruf oranı yüzde 40 iken, Türkiye'de yüzde 12'lere düştüğü gözleniyor. Bu tür parametreler, ileriye yönelik daha dikkatli davranılması gerektiği yönünde yorumlanabilir. Öte yandan Türkiye'nin ihracatta da hızlı ilerleyemediğini söyleyebiliriz. Katma değer üretimi bakımından yoğun bir çaba gerekmesi nedeniyle 2023 yılı için öngörülen rakamların biraz zor hedefler olma ihtimali bulunuyor.

“Kayseri’de 2012 yılında yüzde 10 civarında bir büyüme gerçekleştiğini görüyoruz. İç piyasa satışlarında da yine Türkiye ortalamasının üzerinde bir büyüme oranı yakalandı.”

Finans sektörü açısından baktığımızda 2012 yılında küçük ve orta boy işletmelerimizin iş takibi oranlarının yükseldiğini ifade edebiliriz. Bundan sonraki süreçte bu firmalarımızın ölçeklerini büyüterek, ödeme ve öz kaynak dengelerini iyi bir duruma getireceklerine inanıyorum.

Kayseri açısından baktığımızda ise 2012 yılında yüzde 10 civarında bir büyüme gerçekleştiğini görüyoruz. İç piyasa satışlarında da yine Türkiye ortalamasının üzerinde bir büyüme oranı yakalandı. Türkiye ekonomisi yüzde 4 büyüdüğünde, Kayseri yüzde 8 büyümüş olacak. Bu da bizim açımızdan güzel bir gelişme. Kayseri'nin sanayideki hacmi ticaret, hizmetler ve servisler gibi sektörlerle de yansıyor. Zaten gelişmiş bir şehir olan Kayseri, yaşanabilir bir kent olma yolunda hızla ilerliyor. Sanayi altyapısında bir sorun yaşamıyo-

ruz. Şehrimizde birçok ürün üretiliyor. 2012 de temelde çok zorlandığımız bir yıl olmadı. Herkes işini belli bir düzeyde götürmeye gayret ediyor.

2013 yılının 2012'den daha iyi olacağını tahmin ediyorum. Kayseri Sanayi Odası olarak yüzde 4-5 civarında bir büyüme bekliyoruz. Bu büyümeden sanayi tarafı olarak biz de payımızı alacağız. Kayseri yine ortalamanın üzerinde büyüyecek bir kentimiz. Şirketlerimizde katma değeri yüksek ürünler üretmeyi hedefliyoruz. Sigortalı çalışan sayısını 200 bine ulaştırma hedefimizi 2012'de yakaladık. İki yıl içinde 250 bine çıkarmayı planlıyoruz. 2013'te ihracatta 2 milyar dolar barajını aşmak istiyoruz. Kayseri'de ihracatını arttıran bir sanayi altyapısı istiyoruz. Ben bu duygu ve düşüncelerle Ankara Sanayi Odası'na yeni yılda başarılar diliyorum.

“Yüksek büyüme için daha çok yatırıma ihtiyaç vardır”

AYHAN ZEYTİNOĞLU
KOCAELİ SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

2012 yılında uygulanan ekonomi politikaları, iç talebi sınırlasa da dış talebe bağlı bir büyüme gerçekleştirdiğimizi söyleyebiliriz.

Bu yılın üçüncü çeyreğinde büyüme oranı tahminlerimizin altında gerçekleşti. Bunu, iç piyasadaki daralmaya ve önemli uluslararası partnerlerimiz olan Avrupa ve Ortadoğu'daki güncel gelişmelere bağlıyoruz. AB'deki ekonomik daralma ve Ortadoğu'daki siyasi istikrarsızlık devam ederse, 4. çeyrekteki büyümenin de benzer olacağını öngörmek yanlış olmaz. Yıllık büyüme tahminimiz yüzde 3 civarındaydı. Ama bu koşullarda yılı yüzde 2,5 civarında bir büyüme oranıyla kapatacak gibi görünüyoruz.

Özetle, içinde bulunduğumuz yılda çevremizdeki olumsuzluklara rağmen yavaş da olsa ekonomimiz büyümüştür.

Sanayide kapasite kullanım oranları ise bu yıl yatay seyretti. 2012 yılında kapasiteler, geçen yılın kapasitelerinden yüzde 10 kadar düşük seyretti. Bu

oranlar da ekonomideki daralmanın bir göstergesi olarak karşımıza çıkıyor.

AB ekonomilerinde ekonomik durgunluk aşılsa 2013'te büyümenin ivmelenmesini bekliyoruz. Bu sene OVP hedeflerinden fazla küçüldük. 2013'te kaybettiğimiz kadar fazla, yani yüzde 5,5'in üzerinde bir büyüme ile OVP hedeflerini yakalayabileceğimizi düşünüyoruz. 2023 hedeflerine ulaşmak için bu büyümenin altına düşmememiz gerekiyor.

2013 yılında da Merkez Bankası'nın rolü çok önemli. Bu noktada, banka faizlerin inmesini istiyoruz. Faiz oranları indiriminin kredi maliyetlerini ucuzlatıcı etkisi son derece önemli. Ekonomide istediğimiz canlanmanın ancak yatırımcının düşük faizli krediye ulaşması ile mümkün olacağına inanıyoruz. Merkez Bankası, faizleri enflasyonun altına çekmiyor. Çünkü bütçe açığı artıyor.

2012 yılı geneline baktığımızda; iç tüketim, yatırım ve buna bağlı ithalattaki küçülme ile birlikte cari

“2012 yılında cari açık kontrol altına alınarak ekonominin büyümesi frenlendi. 2013'te büyümeden ödün vermeden, cari açığın kontrol altında tutulması gerekmektedir.”

açıkta sürekli bir gerilemenin yaşandığını görüyoruz. 2012 yılında cari açık kontrol altına alınarak ekonominin büyümesi frenlendi. 2013'te büyümeden

ödün vermeden, cari açığın kontrol altında tutulması gerekmektedir.

Ülkemize ciddi miktarda sıcak para giriyor. Bizim istediğimiz direkt yabancı sermaye yatırımdır. Bu yılın ilk dokuz ayında 10 milyar dolara ulaşan miktarın daha da artmasıdır. Büyüme olumlu katkısı olacaktır.

İthalattaki daralma bizleri memnun etmektedir. Ancak ihracattaki artışın nedenlerini iyi analiz etmeliyiz. Altın ihracatının sanayi endeksine katkısı yok denecek kadar azdır.

Bütçe açığını çok önemsiyoruz. Kasım ayında fazla verdik. Bu yılı OVP'nin altında bir açıkla kapatabileceğimizi düşünüyoruz. Denk bütçe ile kapatmak hedefimiz olmalı. Çünkü yüksek bütçe açığı yüksek faiz olarak dönüyor. Bütçe açığını, faizlerin inmesinin önündeki en büyük engel olarak görüyoruz. Bütçe açığını kontrol altına alırken, gelirleri yükseltmeye çalışmak yerine giderlere yönelik tedbirlerin alınması gerektiğini düşünüyoruz.

"Türkiye ekonomisinin gücü, büyük ölçüde sanayi üretiminin ve kapasitesinin artması ile birlikte gelişecektir. Üretimin artması büyüme demektir ve ülkemizin hâlâ temel sorunu olan işsizliğe çözüm olacaktır."

Bu yıl işsizlik oranı düşük büyümeye rağmen geçen yılın gerisinde olmuştur. İstihdamdaki artış sevindiricidir. Bu yıl istihdamdaki artışı hizmetler sektörü sağlamıştır. Ancak bunun kalıcı ve sürdürülebilir olması imalat sanayisinin payının artması ile mümkündür. 2013 yılında işsizliğin daha da gerileyeceğini düşünüyoruz.

Bu yılın en güzel gelişmelerinden biri de Fitch'in Türkiye'nin kredi notunu yatırım yapılabilir seviyeye yükseltmesidir. Geç kalmış bir karar olmakla birlikte umarız diğer kuruluşlar da hak ettiğimiz not artırımını gerçekleştirirler. Bu gelişme ile doğrudan yabancı

sermaye yatırımlarının artmasını, Türk ekonomisinin kalkınmasını hızlandırmasını bekliyoruz.

2013 yılının en kritik belirleyicisi yine küresel siyasi ve ekonomik ortam olacaktır.

Türkiye ekonomisinin gücü, büyük ölçüde sanayi üretiminin ve kapasitesinin artması ile birlikte gelişecektir. Üretimin artması büyüme demektir ve ülkemizin hâlâ temel sorunu olan işsizliğe çözüm olacaktır. Yüksek büyüme için daha çok yatırıma ihtiyaç vardır.

Türkiye ekonomisinin güçlü büyüme potansiyeline sahip olduğunu biliyoruz. Doğru politikalarla ülkemizin 2023 yılı hedeflerine ulaşacağına inanıyoruz.

“Ülkesini seven insanlar olarak yüksek büyümeye olan ihtiyacı her fırsatta dile getiriyoruz”

TAHİR BÜYÜKHELVACIGİL
KONYA SANAYİ ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Türkiye küresel krize rağmen son 10 yılda ihracatta ve işsizlikte önemli rakamlara ulaşmış, özellikle 2010 ve 2011 yıllarında yüksek büyüme oranlarını yakalayarak, Cumhuriyet tarihinin rekorlarını kırmıştır. Bugün bir yandan bölgesinde yaşanan gelişmelerle uğraşan, diğer taraftan da ekonomide yeni başarılar elde eden bir Türkiye var. Her ne kadar 2012 yılında yüzde 3 civarında bir büyüme öngörülse de, küresel sıralamada Türkiye üst sıralarda yer alacaktır. Tabii iş adamları olarak, ülkesini seven insanlar olarak bizler, yüksek büyümeye olan ihtiyacı her fırsatta dile getiriyoruz.

Küresel suların henüz durulmaması ve Türkiye’de cari açığı azaltma yönündeki tedbirlerle de ilişkili olarak, enflasyon yüzde 7 civarında gerçekleşecek gibi görünüyor. Üzerinde çok konuşulan bu iki göstergenin dışında ekonominin değerlendirmesinde çok önemli iki gelişmenin daha altını çizmek gerekiyor. İlki bütçe dengesinin kontrol altında tutularak bütçe açığının yüzde 7 oranına gerilemesi, diğeri ise tarihte ilk defa krize girilmeden yüksek büyümeden normal büyümeye dönmesidir.

Ülkedeki olumlu gelişmelerin bölgemize yansımaları 2012 için daha belirgin hale gelmektedir. Nitekim 2012 yılında ulusal ve uluslararası yeni yatırımların bölgemize kaymaya başlaması ile Konya açısından yaşanan gelişmelerin olumluluğu devam etmektedir. İhracattaki artış ve bölgesel kalkınmaya yönelik çalışmaların devam etmesi bu olumlu gelişmelerin artmasına katkı sağlamaktadır.

Ekonomideki bu gelişmelerin sürdürülebilmesinde, bir diğer kriter olarak işsizlik oranında ulaşılmış olan tek haneli rakamların aynı düzeyde tutulması gerekiyor.

2013’e ilişkin beklentileri, bazı değerlendirmeler ve sorular çerçevesinde tartışmak gerekiyor. İlk olarak cari açığı düşürmenin tedrici de olarak devam etmesinin ve özel sektör borçlanmasının ekonomik devrim açısından yüklediği riskin nasıl yönetileceği ele alınmalıdır. Diğer taraftan yurt içi tasarruf oranının beklendiği gibi yüzde 15 olması durumunda, bunun yatırıma dönüşme oranının ne olacağının belirlenmesi ve pazar analizi ile ihracatta hem yeni hem de bilinen pazar potansiyelinin hareket geçi-

“Bugün bir yandan bölgesinde yaşanan gelişmelerle uğraşan, diğer taraftan da ekonomide yeni başarılar elde eden bir Türkiye var.”

“Başta petrol olmak üzere enerji ve maden fiyatlarındaki artış beklentisi, maliyet dezavantajına neden olacak ve ithalatta, cari açıkta ve enflasyonda baskı yaratacaktır. Bu risklere karşılık Ekonomi Bakanlığı’nın Girdi Tedarik Stratejisi önemli bir katkı sağlayacaktır.”

rilmesini sağlamanın yolları belirlenmelidir. Özellikle Güney Amerika ve Hindistan gibi pazarların yanı sıra Afrika’nın yeniden keşfedilmesi gerekiyor.

Özellikle Euro Bölgesi’ndeki sorunların devam etmesine karşılık ABD ekonomisinin görece olarak toparlanması, Çin’in tahminler çerçevesinde yavaşlama eğiliminden çıkma çabası, küresel sistem genelinde olumlu beklentiler olarak tanımlanmaktadır.

AB ekonomisi önemlidir çünkü bizim önemli ticari partnerlerimiz arasında yer almaktadır ve oralarda

yüz binlerce insanımız bulunmaktadır. Bugün 62 milyon insanın işsiz kaldığı bir Avrupa’dan söz ediyoruz.

ABD ekonomisi küresel ekonomi için önemlidir. Çünkü ABD 15,5 trilyon dolar milli gelir ile dünyanın toplam milli gelirinin dörtte birini oluşturmaktadır.

Dolayısıyla, az öncede bahsettiğim gibi AB ve ABD ekonomilerinde yaşanan bu sıkıntılardan dolayı bu pazarları da kaybetmeden yeni pazarlar keşfetmemiz lazımdır. Nitekim bu yönde atılan çok önemli adımlar da var.

Ayrıca başta petrol olmak üzere enerji ve maden fiyatlarındaki artış beklentisi, maliyet dezavantajına neden olacak ve ithalatta, cari açıkta ve enflasyonda baskı yaratacaktır. Bu risklere karşılık Ekonomi Bakanlığı’nın “Girdi Tedarik Stratejisi” önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bu bağlamda 2013 yılında likit yönetimi önemini arttırırken, büyüme beklentisinin yüzde 4,5-5 civarına yükselmesi, enflasyonun ise yüzde 6 oranında kalması küresel sistemde rekabetçi olmak için öngörülen oranlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Büyümenin yeniden artması ise işsizlik oranının düşmesi ya da seviyenin korunmasına katkı sağlayacaktır.

PROFESYONEL KALİTE

Nurmak, en zorlu şartlarda bile ihtiyaç duyulan performansı kesintisiz ve en üst seviyede sağlayabilen ürünleriyle sektörün tercih edilen ve güvenilen markasıdır.

Kanal Görüntüleme

**ARAÇ ÜSTÜ
EKİPMANLAR MAK. OTO.
SAN. TİC. LTD. ŞTİ.**
İvedik OSB 22. Cadde
691. Sokak No: 34-36
Ostim - ANKARA /
TURKEY
Tel: +90(312) 395 09 47
Fax: +90(312) 395 84 58
www.nurmak.com.tr

DOSYA

Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi ve Vergi Sisteminin Rolü

YRD. DOÇ. DR. NURSEL AYDINER AVŞAR
YRD. DOÇ. DR. ARZU ALVAN BOZDERELİ

Gediz Üniversitesi - Ekonomi Bölümü

1. GİRİŞ

Kayıt dışı ekonomi, gerek farklı özel kesim aktörleri üzerinde yaptığı etkiler gerekse devletin vergi geliri üzerindeki olumsuz yansımaları nedeniyle tartışılmalı ve güncelliğini koruyan bir konudur. Gelişmiş ülkelerde görece daha az önem taşımakla birlikte, gelişmekte olan ve yükselen piyasa ekonomilerinde önemli bir yer teşkil eden bir ekonomik sorundur. Gerek tanımlanmasına gerekse ölçümüne ilişkin genel kabul görmüş tek bir yaklaşım yoktur. Genel bir ifadeyle, ulusal gelir hesaplarına kayıtlı olmayan tüm faaliyetler kayıt dışı ekonomi olarak tanımlanabilir. Bu tip faaliyetler, sosyal ve ekonomik sorunlara sebep olurken aynı zamanda devlet bütçesine de zarar vermektedir.

Son yüzyılın belki de en önemli ekonomik mücadele konularından biri kayıt dışı ekonomidir. Yasal olsun ya da olmasın kayıt altında olmayan ya da faaliyetleri ve geliri ile ilgili olarak eksik beyanda bulunan gerçek ve tüzel kişiler suç işlemiş sayılmaktadır. Bunlarla mücadele etmek, devletin kaçınılmaz zorunluluklarından biridir. Söz konusu kayıt dışı faaliyetler, toplumun gerek sosyal gerekse ekonomik yapısına zarar vermekte ve en önemlisi sosyal devletin toplumsal hizmetleri görebilmesi için gerekli en önemli finansal kaynağı olan vergiyi her kesimden gerektiği gibi toplayamamasına ve bütçesinin zarar görmesine sebep olmaktadır.

Kayıt dışı ekonomiyi doğru ölçmek, onunla mücadelede alınacak tedbirlerin ve uygulanacak politikaların doğru ve etkin planlanmasında belirleyicidir. Türkiye’de kayıt dışı ekonomik faaliyetler, 1980 sonrasında hız kazanmıştır. Bunun birçok sebebi vardır. Bu sebepleri tespit etmek, mücadelede alınacak tedbirlerin doğruluğu ve etkinliği açısından en az kayıt dışılığın boyutunu ölçmek kadar önemlidir.

Bu çalışmada, kayıt dışı ekonominin farklı tanımları, nedenleri, ölçüm yöntemleri, büyüklüğü, etkileri ve alınması gereken tedbirler incelenmektedir. Özellikle Türkiye’deki kayıt dışı ekonomik faaliyetlerin sebep, sonuç ve boyutları, yapılan yanlışlıklar ve düzeltilmesi gerekenler hem ekonomik bir çerçevede hem de vergi politikaları açısından kısaca değerlendirilmiştir. Son bölümde ise 1 Temmuz 2012 itibarıyla yürürlüğe giren yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Türk iş dünyasına ve vergi sistemine etkileri üzerine kısa bir değerlendirme yapılmıştır.

2. KAYIT DIŞI EKONOMİ

2.1. Tanımı

OECD (2002) el kitabı, kayıt dışı ekonomiyi¹ gözlemlenemeyen beş ekonomik aktivite grubu olarak tanımlamaktadır. Bunlar, yeraltı ekonomik faaliyetleri, yasa dışı faaliyetler, enformel sektör, hane halklarının kendi nihai kullanımı için yaptıkları ekonomik faaliyetler ve temel veri toplama programlarındaki eksikliklerden ötürü gözden kaçırılan faaliyetler olarak gruplanmaktadır. Bunlar, kayıt dışı ekonominin sorun alanları olarak da ifade edilmektedir (OECD, 2002).

Bu beş alandan yeraltı üretimi, üretken ve yasal olan, ancak vergi ödemekten ya da yasal düzenlemelerden kasıtlı olarak kaçınmak amacıyla yasal otoritelerden saklanan faaliyetleri ifade eder. Yasa dışı üretim, yasalar tarafından üretimi yasaklanan ya da yetkili kişiler dışında kalan üreticiler tarafından üretilmesi yasal olmayan mal ve hizmetlerin üretimini kapsar. Enformel sektör üretimi ise istihdam edilen kişi sayısı açısından belli bir büyüklüğün altında ya da aile işletmesi olan küçük müteşebbislerden oluşur. Kendi nihai kullanımı için hane halkı üretimi ise, hane halkları tarafından tüketilen ya da sahip olunan mal ve hizmetlerin üretim faaliyetlerini içerir. Verinin toplanmasına ilişkin eksiklikler de kayıt dışı ekonomiye yol açabilir

“Türkiye’de kayıt dışı ekonomik faaliyetler, 1980 sonrasında hız kazanmıştır. Bunun birçok sebebi vardır. Bu sebepleri tespit etmek, mücadelede alınacak tedbirlerin doğruluğu ve etkinliği açısından en az kayıt dışılığın boyutunu ölçmek kadar önemlidir.”

1 - İngilizcede “non-observed economy (NOE)” olarak ifade edilmektedir.

“Vergi yükünün ağır olması ve adaletsiz dağılması kişiler ve kurumları kayıtlı ekonomiden uzaklaştırmaktadır. 1980 sonrası ortaya çıkan vergi kaydırma çabaları vergi adaletini zedelemiş ve kayıt dışı ekonominin gelişmesini kolaylaştırmıştır. Ekonominin kayıt dışına çıkmasını engellemede en etkili araç olan servet beyanı müessesinin kaldırılması buna örnek olarak verilebilir.”

(OECD, 2002). Kayıt dışı ekonominin spesifik tanımla ele alınan konuya göre de değişiklik gösterebilmektedir. Ev ekonomisi faaliyetleri piyasa ekonomisine dâhil olmadığı için, illegal ekonomi faaliyetleri ise farklı bir yapı ve işleyişe sahip oldukları için politika tartışmalarında kullanılan kayıt dışı ekonomi tanımının içine genellikle sokulmazlar (Andrews, Caldera Sánchez, & Johansson, 2011).²

Politika tartışmaları açısından, kayıt dışılık farklı boyutlarda tanımlanabilmektedir. Örneğin sosyal koruma perspektifinden bakıldığında, istihdam odaklı bir tanımlama ile kayıt dışılık sosyal güvenlik ve emeklilik zorunlu katkı paylarının ödenmediği durumları ifade etmektedir. Kayıt dışılık ile bağlantılı olarak ortaya çıkan vergi geliri kayıpları konusunda ise, tanımlamada vergilenmeyen aktivitelerde bulunan birey ve firma türleri ve davranışları ön plana çıkmaktadır. Diğer taraftan amaç, GSYİH'nın daha iyi ölçülmesi ve kayıt dışılığın büyüme üzerine etkilerinin tartışılması ise daha genel bir tanımlamaya ihtiyaç duyulmaktadır (Andrews, Caldera Sánchez, & Johansson, 2011).

Vergi politikası tartışmaları açısından asıl önem arz eden alan ise kuralsız sektör ve enformel sektörü içine alan enformel ekonomidir. Enformel ekonomi, sosyal güvenliğin ve vergilendirmenin olmadığı, genellikle küçük ölçekli faaliyetlerden oluşan ve devletin kontrol ettiği formal sektörün dışında kalan alanı ifade etmektedir. Bunun önemli bir bölümü, beyan dışı ekonomik faaliyetler olarak adlandırılan ve yasal ekonomik faaliyetler alanında olmakla birlikte kısmen ya da tamamına yakını vergi idaresine beyan edilmeyen gelir unsurlarından oluşan alandır (Algan, 2004).

Vergiden kaçınmak amacıyla beyan dışı ekonomik faaliyetler farklı şekillerde gerçekleştirilmektedir. Bunların en önemlisi, vergi ödemekten kaçınmak amacıyla muhasebe kayıtlarında yer almayan ve maliye idaresinden saklanan işlemlerdir. Fatura kullanmaksızın yapılan mal ve hizmet alım satımı, herhangi bir şekilde kaydı tutulmayan kazançlar, menkul veya gayrimenkul sermaye iratlarının beyan edilmemesi ya da eksik beyanı bu gruba girmektedir. Bir başka vergiden kaçınma türü, gümrük vergisini az ödemek için eksik beyan edilen ihracat ve ithalat işlemleridir. Ayrıca, aile bütçesine katkı sağlamak amaçlı çocuk bakıcılığı, ev temizliği gibi küçük çaplı faaliyetler de bu grupta yer almaktadır (Altuğ 1994'ten aktaran Sugözü, 2010).

2.2. Kayıt Dışı Ekonomiye Yol Açan Faktörler

Davranışsal açıdan firmaların, işçilerin ve tüketicilerin formal sektörde yer almaları, bunun getirdiği fayda ve maliyetlerin (yasal yükümlülüklerin yaratabileceği olası maliyetler dâhil olmak üzere) değerlendirilmesi sonucu verilen bir karardır (Andrews, Caldera Sánchez & Johansson, 2011). Bu kararı etkileyen faktörler, ekonomik ve mali, idari ve hukuki, sosyal ve psikolojik, siyasi etkenler olmak üzere çok geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Ayrıca kamunun yasal yaptırım gücü, yolsuzluk düzeyi, bürokratik sistemin kalitesi gibi kurumsal faktörler de kayıt dışı ekonominin büyüklüğünü etkilemektedir (Elgin, 2011).

Ekonomik ve mali nedenlerin başında vergi yükü ile ilgili nedenler gelmektedir. Vergi yükünün ağır olması ve adaletsiz dağılması kişiler ve kurumları kayıtlı ekonomiden uzaklaştırmaktadır.³ 1980 sonrası ortaya çıkan vergi kaydırma çabaları vergi adaletini zedelemiş

2- Ancak ev içi üretimin önemine ve ev içi emeğin iş gücünün yeniden üretimine katkısına vurgu yapan toplumsal cinsiyet ekonomisi yaklaşımı bu alanın da GSYİH hesaplamalarında göz önüne alınması gerektiğini söylemektedir.

3- Son yıllarda bazı ekonometrik çalışmalar, ekonomik düşünce mantığına uygun olan yüksek vergilerin kayıt dışılığı teşvik edeceği hipotezinin aksine, yüksek vergi oranlarının daha büyük kayıt dışı ekonomiyle değil, aksine daha düşük kayıt dışı ekonomiyle ilişkili olduğunu bulmaktadır. Bir açıklama, yüksek vergi oranlarının ve elde edilen vergi gelirinin, daha çok kayıtlı ekonomiyi cazip kılıcı kamu harcamalarına yönlendirdiği ve kayıt dışı ekonominin vergi oranlarındaki artışa rağmen küçüldüğüdür (Elgin, 2011).

ve kayıt dışı ekonominin gelişmesini kolaylaştırmıştır. Ekonominin kayıt dışına çıkmasını engellemede en etkili araç olan servet beyanı müessesinin kaldırılması buna örnek olarak verilebilir (Sugözü, 2010). İş gücü maliyeti içine giren vergi ve vergi niteliğindeki yasal yükümlülüklerin yüksek olması da kayıt dışı istihdamı teşvik etmektedir. Türkiye’de kayıt dışı ekonominin büyük olmasına yol açan bir başka ekonomik faktör ise küçük işletmelerin yaygın olması ve kurumsallaşma sorunudur (Sugözü, 2010).

İdari ve hukuki nedenlerin başında ise karmaşık vergi mevzuatı ve sık yapılan düzenlemeler gelmektedir. Vergi yükü ve adaletsizliğini giderici uygulamalardan çok, denetlemeyi arttırıcı tedbirlere ağırlık verilmesi kısa dönemde etki yaratsa da uzun dönemde etki gösterememektedir. Vergi mevzuatının çok teknik ve karmaşık olması, vergi mevzuatında çok sık değişiklik yapılması ve bunun açıklık ve kesinlik ilkesini zedelemesi kayıt dışı ekonomiye geçişi arttırmaktadır. Ayrıca gündeme gelen vergi afları ve muafiyetleri, vergisini zamanında ödeyen mükellefler açısından adaletsizliğe yol açarak bunların faaliyetlerini kayıt dışı ekonomiye kaydırmalarına yol açmaktadır (Sugözü, 2010). Toplam vergi gelirleri içinde dolaysız vergilerin payının yüksek olması ve kanun hükmünde kararname, yönetmelik ve tebliğ gibi yollarla ortaya çıkan sık vergi değişikliklerinin sistemi karmaşık hale

getirmesi de kayıt dışılığı olumsuz etkileyen faktörlerdendir (Bakkal, 2007).

2.3. Kayıt Dışı Ekonominin Olumsuz Etkileri

Kayıt dışı çalışma, bu tip işletmeleri görünmez olmaya zorlamakta ve bu tür işletmeler yatırım yapıp modern donanımlar almak yerine küçük kalmaya devam etmektedirler. Bunun sonucunda, ölçek ekonomilerinden yararlanamama, verimliliği ve rekabet gücünü arttıramama gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca kayıt dışı işletmeler, küçük bir alanda kısıtlanarak yeni pazarlara girememekte, kamu hizmetlerinden tam olarak faydalanamamakta ve hak ihlalleri durumunda adalet sistemine başvuramamakta ve krediye erişimde güçlük çekmektedirler. Tüm bunlar, bu tür işletmelerin büyüme potansiyellerini sınırlandırmaktadır. Ekonominin bütünü açısından ise, zaman içinde ekonomide kayıtlı ve kayıt dışı olmak üzere ikili bir yapı yerleşmekte ve verimlilik artışı ve büyüme performansını olumsuz etkilemektedir (Aslanoğlu & Yıldız, 2007).⁴

Kayıt dışı ekonominin en önemli olumsuz etkilerinden biri de devletin vergi gelirlerindeki kayıp ve bunun kayıtlı ekonomi üzerinde vergi artışı ve/veya borçlanma yoluyla kapatılmasıdır. İş gücü piyasasında kayıt dışı istihdam, işçilerin sosyal güvenlikten yoksun kalmasına, iş yeri ve iş güvenliği standartlarının yerine

4- Kayıt dışılığın işletmeler açısından en çekici yanı, vergi yükünden ve düzenlemelerden muaf olarak üretim maliyetlerinin düşük tutulmasıdır. Ancak bu tip faydalar, toplamda kaybedilenler düşünüldüğünde daha az önemli kalmaktadır.

“Gündeme gelen vergi afları ve muafiyetleri, vergisini zamanında ödeyen mükellefler açısından adaletsizliğe yol açarak bunların faaliyetlerini kayıt dışı ekonomiye kaydırmalarına yol açmaktadır.”

getirilmemesine ve çalışanların istismarına yol açmaktadır. Ayrıca yeterli primin toplanamaması sonucu, sosyal güvenlik kuruluşlarının finansman sorunları büyümektedir. Yatırımlar açısından haksız rekabet ortamı yaratarak yatırımları olumsuz etkilemektedir (Sugözü, 2010).

2.4. Kayıt Dışı Ekonominin Büyüklüğünün Tahmini

Kayıt dışı ekonomi, doğası itibarıyla büyüklüğünün tespit edilmesi zor olan bir alandır. Zaman içerisinde farklı yöntemler geliştirilerek büyüklüğü tahmin edilmeye çalışılmıştır. Bu yöntemler, doğrudan, dolaylı ve karma tahmin yöntemleri olarak incelenebilir.

Doğrudan tahmin yöntemleri, mikro düzeyde yapılan anket çalışmalarına dayanır ve genellikle elde edilen gelir ve bunun ne kadarının kayıtlara yansıdığı sorusuna verilen cevap üzerinden ekonomi genelinde kayıt dışı ekonominin büyüklüğüne ilişkin bir tahmin yapılır. Bu tür araştırmalarda en önemli kısıt, ankete cevap veren kişinin kayıt dışı olan gelirini saklama eğilimine gitme olasılığıdır. Hane halkı anketleri, iş yeri anketleri, zaman kullanım anketleri ve vergi anketleri bu tür çalışmalara örnektir. Vergi denetimleri

yoluyla da gelirin kayıt dışı bölümü tahmin edilebilir (Sugözü, 2010).

Dolaylı tahmin yöntemleri kayıt dışı ekonominin ölçümünde en sık kullanılan yaklaşımdır. Çeşitli makroekonomik göstergelerden hareketle kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün tahmin edilmesine dayanır. Milli gelir hesaplarının karşılaştırılmasına dayanan yöntem, bunlardan bir tanesidir. Beyan edilmeyen gelirin harcama olarak piyasaya çıkacağı fikrinden hareketle, harcama yöntemine göre hesaplanan milli gelir ile gelir yöntemine göre hesaplanan milli gelir arasındaki farktan yola çıkarak kayıt dışı ekonominin boyutu tahmin edilir. Ancak aradaki fark başka nedenlerden ya da ölçüm hatalarından da kaynaklanabileceğinden, bu yöntemin kayıt dışının gerçek boyutunu yansıtmaması sınırlı kalacaktır (Bakkal, 2007).

Bir diğer dolaylı yöntem ise istihdam yaklaşımıdır. Bu yaklaşıma göre, sivil iş gücünün ve istihdamın toplam nüfusa oranlarının zaman içindeki değişimine bakılarak kayıt dışı ekonominin boyutu tahmin edilir. İş gücü arzının nüfusa oranı aşağı yukarı sabit bir seyir izlerken, istihdamın nüfusa oranı azalıyorsa, kayıt dışı ekonomik faaliyetin arttığı öngörülür. Basit bir hesaplama yöntemi sağlamakta birlikte, aradaki fark, göç gibi değişik sebeplerden de kaynaklanabileceği için çok sağlıklı bir tahmin sunmaz (Sugözü, 2010).

Parasal istatistikleri kullanarak kayıt dışı ekonominin büyüklüğünü tahmin etmeye dayanan parasalcı yaklaşım, kayıt dışı ekonomide yapılan ödemelerin büyük kısmının nakit para ile yapılması fikrine dayanır. Buna göre, dolaşımdaki paranın mevduata oranının zaman içinde artış göstermesi, para talebinin arttığını ve dolayısıyla kayıt dışı ekonominin büyüdüğünü ifade etmektedir. Bu yaklaşımda kayıt dışı ekonominin büyüklüğü, emisyon ya da işlem hacmine bakılarak ya da nakit para talebinin ekonometrik bir denklemi ile tahmin edilebilir (Sugözü, 2010). Tek bir makroekonomik büyüklüğe dayanan bu yaklaşımların aksine, modellemeye dayanan yaklaşımlar, kayıt dışılığın farklı sebepleri ve etkilerine bakarak davranışsal modeller geliştirir. Kayıt dışı ekonominin varlığına ve bü-

yümesine neden olan çok sayıda faktörü ve kayıt dışı ekonominin çok sayıda etkisini açık bir şekilde modele dâhil ederler (Schneider, Buehn & Montenegro, 2010).

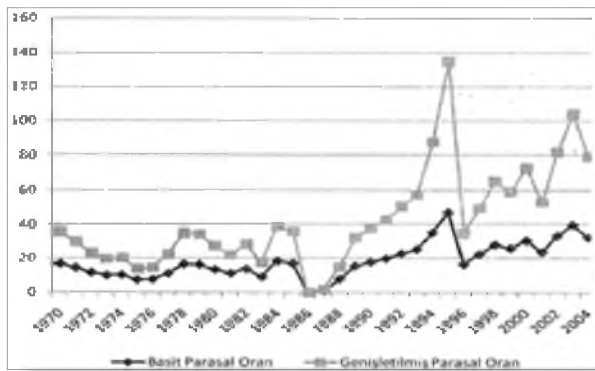
Son dönemlerde popüler olan bir diğer yaklaşım ise fiziksel girdi (elektrik tüketimi) yaklaşımıdır. Temel dayanak noktası, ekonomideki tüm faaliyetlerin elektrik tüketimi ile yakından ilişkili olmasıdır. Buna göre, resmi milli geliri üretmek için kullanılması gereken elektrik miktarı hesaplanır ve gerçekte kullanılan fazla elektrik miktarı kayıt dışı ekonomi ile ilişkilendirilir (Sugözü, 2010).

3. TÜRKİYE'DE KAYIT DIŞI EKONOMİNİN BOYUTLARI

Türkiye'de kayıt dışı ekonominin boyutlarının tahminine yönelik çok sayıda çalışma mevcuttur. Kullanılan yöntem ve yaklaşıma bağlı olarak tahminler de birbirinden büyük farklılıklar göstermektedir. Türkiye'de kayıt dışı ekonominin büyüklüğünü tahmin eden çalışmalar, Sugözü (2010) tarafından detaylı bir şekilde taranmıştır. Burada, farklı birkaç yaklaşıma ilişkin çalışmaların bulguları sunulacaktır.

Grafik 1, basit parasal oran ve genişletilmiş parasal oran yaklaşımlarına göre kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün zaman içindeki değişimini göstermektedir. Kayıt dışılığın zaman içerisinde değişimi yönünden iki yöntem arasında kuvvetli bir ilişki vardır. Her iki yöntemde de Türkiye'de kayıt dışı ekonominin en yüksek orana ulaştığı yıl, 1994 krizini takip eden 1995 yılıdır. Yöntemlerden elde edilen oranlar arasındaki

Grafik 1: Parasalcı Yaklaşıma Dayalı Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini

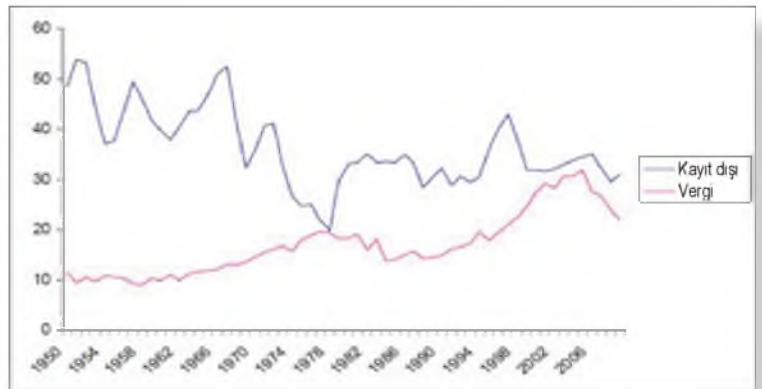
Kaynak: Sugözü (2010)

farklılığın ana sebebi, basit parasal oran yaklaşımında tüm işlemlerin nakit parayla yapıldığının, genişletilmiş parasal oran yaklaşımında ise işlemlerin 1/3'ünün vadesiz mevduat aracılığıyla, kalanının nakit parayla yapıldığının varsayılmasıdır (Sugözü, 2010).

Karma yöntem yaklaşımlarından elektrik tüketimine dayanarak kayıt dışı ekonominin büyüklüğünü tahmin eden bir çalışma Türkiye için kayıt dışı ekonominin büyüklüğünü, 1979-2000 arasında ortalama yüzde 20, 1998-2003 arasında ise ortalama yüzde 24 olarak bulmuştur (Us 2004'ten aktaran Sugözü 2010). Bir diğer karma yöntem yaklaşımı olan çoklu-gösterge-çoklu-neden yaklaşımını kullanan (Elgin, 2011) ise Türkiye için kayıt dışı ekonominin zaman içindeki değişimini Grafik 2'deki gibi tahmin etmiştir. Buna göre kayıt dışılık oranı yüzde 40 civarında dalgalanmaktadır.

Son olarak, Türkiye'de kayıt dışı ekonominin oranının dünya ülkeleri ile karşılaştırması Tablo 1'de verilmektedir. Gelişmiş ülkelerde ortalama kayıt dışı ekonomi oranı yüzde 15 civarında iken gelişmekte olan ülkeler için bu oran ortalama yüzde 30 civarındadır. Türkiye'de kayıt dışı ekonomi oranı, AB ve OECD ülkeleri ile kıyaslanınca ortalamanın oldukça üstündedir (Sugözü 2010).

Grafik 2: Modellemeye Dayalı Türkiye'de Kayıt Dışı Ekonomi Tahmini

Kaynak: Elgin (2011)

Tablo 1: Dünya Ülkelerinde Kayıt Dışı Ekonomi

Ülkeler	Kayıt Dışılık Oranı (%)
Japonya, İsviçre, ABD, Avusturya	8 - 10
İsveç, İrlanda, Norveç, Fransa, Almanya, Hollanda, İngiltere, Danimarka	13 - 23
Yunanistan, İtalya, İspanya, Belçika	24 - 30
Romanya, Slovakya, Çek Cumhuriyeti	9 - 16
Hong Kong, Singapur	13
Rusya, Estonya, Litvanya	20 - 27
Macaristan, Bulgaristan, Polonya	28 - 43
Sri Lanka, Malezya, G. Kore	38 - 50
Tayland	70
Guatemala, Peru, Panama	40 - 60
Nijerya, Mısır	68 - 76
Gürcistan, Azerbaycan, Ukrayna, Belarus	28 - 43
Gelişmiş Ülkeler Ortalaması	15
Gelişmekte Olan Ülkeler Ortalaması	30
Türkiye için Farklı Tahminlerin Ortalaması	45 - 66

Kaynak: Sugözü (2010)

4. TÜRKİYE'DE KAYIT DIŞI EKONOMİYİ ÖNLEMeye YÖNELİK UYGULAMALAR VE VERGİ SİSTEMİNİN ROLÜ

4.1. Genel Uygulamalar ve Alternatifler

Serbest piyasa ekonomilerinde temel makroekonomik tabanın sağlanması ve hedeflere ulaşılması sağlıklı vergi sisteminin oluşturulmasında temel teşkil etmektedir. Ancak bunun tersi de geçerlidir. Böylece, kayıt dışı ekonomi ile mücadele kendiliğinden gerçekleşmiş ve hatta bu sorun en az düzeylere doğal olarak inmiş demektir (Çetintaş & Vergil, 2003). Türkiye'de serbest piyasa yan-

lısı liberal ekonomi politikalarına geçiş 24 Ocak 1980'de açıklanan ekonomik paketle başlamıştır. 1980 sonrası dönemde, gerek dış ticaret gerekse sermayenin serbestleştirilmesi yönünde önemli adımlar atılmıştır. Ancak ekonominin işleyişine ilişkin önemli sorunlar süregelmiştir. Serbest piyasa ekonomilerinde fiyat istikrarının sağlanması önemli bir alandır. Türkiye'de uzun yıllar boyunca bütçe açığı, işsizlik ve kontrolsüz para arzı gibi sorunların varlığı fiyat istikrarının sağlanmasının önündeki en büyük engel olmuştur. Reel sektör ve finans sektörü arasındaki dengesizlikler de fiyat dengesinin bozulmasındaki en büyük sebeplerdir. Böylece

"Kayıt dışı ekonominin vergi gelirlerinde azalmaya sebep olması bütçe açıkları ile sonuçlanmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye'de uzun yıllar yüksek enflasyonun hüküm sürmesi de ekonomiyi kayıt dışına iten en önemli sebeplerden biridir. Vergi sistemine getirilen son yenilikler ile vergi oranlarında enflasyonun etkisini azaltacak bir dizi tedbir alınmıştır."

sağlam bir vergi tabanının oluşturulması da zorlaşmaktadır (Önder, 2001; Biçer, 2006).

Kayıt dışı ekonominin vergi gelirlerinde azalmaya sebep olması bütçe açıkları ile sonuçlanmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye'de uzun yıllar yüksek enflasyonun hüküm sürmesi de ekonomiyi kayıt dışına iten en önemli sebeplerden biridir. Vergi sistemine getirilen son yenilikler ile vergi oranlarında enflasyonun etkisini azaltacak bir dizi tedbir alınmıştır.

Kamu kesimi açıkları yıllarca Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri olmuştur. Kamu kesimi bütçe açıklarını finanse etmenin en etkili yollarından biri etkin bir vergi politikası çerçevesinde toplanan vergilerdir. Bunun yanı sıra, kamu harcamalarında kısıtlamaya gidilmeli ya da kamu harcamaları mümkün olduğunca verimli alanlarda yapılmalıdır. Ancak bu zahmetli bir yoldur. Türkiye'de yıllarca uygulanan yöntem bundan çok farklıdır. Kamu harcamaları aksine hükümetlerin popülist politikalarına alet edilmiş ve gittikçe arttırılmıştır (Önder, 2001).

4.2. Vergi Sistemine İlişkin Uygulamalar

Verginin çalışan ve üreten her kesimden geliri doğrultusunda toplanması ve etkin bir şekilde sosyal harcamalara yönlendirilmesi vergi sisteminin sağlıklı çalışmasının göstergesidir. Bunun için vergi tabanının genişletilmesi ihtiyacı vardır. Türkiye'de bu konuda yapılan çalışmalardan biri de Temmuz 1998'de çıkarılan 4369 sayılı Kanun'dur. Kanun kapsamında kayıt dışı ekonomiyi daraltma, vergi tabanını genişletme, vergide adillik ve ekonomik sisteme uyumluluk gibi hedefler vardır. Beklenenin aksine bu Kanun ile beraber mevcut vergi tabanı

daha da daralmış ve kayıt dışının önüne geçilememiştir (Savaş, 2009).

Vergi tabanının genişletilmesi halinde vergi gelirlerinin arttırılması mümkündür. Bunun için izlenebilecek yollar şöyle sıralanabilir; etkin bir vergi kontrol mekanizması kurulmalıdır, vergi muafiyetleri ve istisnaları konusu dikkatle ele alınmalı ve gereksiz muafiyetlere gidilmemelidir, gerek gelire dayalı vergi sisteminde gerekse dolaylı vergi sisteminde vergi oranlarının makul seviyelerde ayarlanması gerekmektedir. Katma Değer Vergisi'nin (KDV) oranının düşürülmesi hem alıcı hem de satıcının durumu, çıkarları doğrultusunda kullanmalarını engelleyecektir.

Kayıt dışı ekonomik faaliyetlerin büyük oranda kayıt altına alınması, vergi mükelleflerinin sayısının nüfusa paralel olarak arttırılması, vergi tabanını genişleten önlemlerden bazılarıdır. Bunun yanı sıra vergi sisteminin sosyoekonomik tabana uyumlu olarak yeniden yapılandırılması da şarttır. Öte yandan vergi muafiyetleri ile desteklemek yerine kuruluşların gelirlerini arttırıcı başka tedbirler alınması gerekmektedir. Örneğin kredi ve finans kaynakları konusunda kolaylıklar getirilebilir. Girdi maliyetleri düşürülebilir. Yatırım kolaylıkları sağlanabilir.

İstikrarsız fiyatlar ve enflasyon ise vergi adaletini bozan ve ekonomik faaliyetleri kayıt dışına atan bir olgudur. Şirketlerin muhasebelerinde gereksiz şişkinliklere sebep olan enflasyon gereğinden fazla vergi ödenmesine yol açmaktadır. Enflasyon kamu gelirini arttırıcı unsurlardan biri iken ekonomik hayatta gelir dağılımında adaletsizliğin de yolunu açmaktadır. Enflasyonun bu şekilde haksız vergilen-

dirmeye sebep olmasını engellemenin yollarından biri de enflasyon muhasebesidir. Bu sayede gerçek gelir hesaplanabilmekte ve gerçek kâr üzerinden vergi alınabilmektedir.

Türkiye’de ekonomik hayatın tüm unsurlarını, üretim faaliyetleri ve bunlara bağlı gelir düzeyleriyle paralel bir şekilde vergilendirmek asıl hedef olmalıdır. Bazı sektörlerin diğerlerine göre takibi görece daha zordur. Tarım sektörü bunlardan biridir. Türkiye’de tarım büyük ölçüde aile fertleri tarafından işlenen topraklardan oluşmaktadır. Burada yapılan üretim ve çalışanlar çoğunlukla vergiye tabi olacak şekilde kayıt altına alınamamaktadır. 4369 sayılı Kanun ile tarım ürünlerinin satış bedelleri üzerinden vergilendirilmesi bu sorunun sebeplerinden biridir. Tarımın sanayiye besleyen bir sektör olduğu açıktır. Türkiye’de tarımın büyük oranda vergiden uzak olması bağlantılı olduğu sanayi sektörlerinin de gerek girdi maliyetlerini düşük göstermeleri gerekse bağlantılı olarak vergiden uzak olmaları sonucunu doğurmaktadır.

Vergi sisteminde adaletin sağlanabilmesi için atılabilecek adımlardan biri vergi affına kısıtlamalar getirilmesi ve rutinlikten çıkarılmasıdır. Bir diğeri ise vergi ödemeyenlere ya da olması gerekenden daha az vergi ödeyenlere yeterince ve caydırıcı cezaların getirilmesi gereğidir. Vergi sisteminde otokontrol uygulamasının yaygınlaştırılması önemlidir. 4444 sayılı Kanun ile özel vergi indirimi bu konuda pratikte uygulanan tek otokontrol yöntemidir. Hâlihazırda beş kalemden özel vergi indirimi söz konusudur. Bunlar, sağlık, eğitim, kira, gıda ve giyimdir. Özel vergi indirimi kalemlerinin genişletilmesi gerekmektedir. Zira zorunlu harcamalar sadece bu beşiyle sınırlı değildir (Biçer, 2006).

Vergi kimlik numarası uygulaması ile alınmak istenen tedbir, her mükellefi kayıtlı oldukları vergi dairesinden verilecek bir numara ile takibat altına almak ise de vergi daireleri ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki teknolojik koordinasyonun ve

altyapının henüz istenen düzeyde sağlanamamış olmasından dolayı bu uygulama da beklenen etkiyi vermemiştir. Öte yandan, 2003 yılında 4811 sayılı Kanun ile devreye giren vergi barışı ile kayıt dışı ekonominin önüne geçilmeye yönelik bir adım daha atılmıştır. Maalesef Vergi Barışı Kanunu ile de istenen vergi geliri düzeyine erişilememiştir (Savaş, 2009).

Türkiye’de kayıt dışılığa karşı alınmış ve alınabilecek tedbirler elbette bunlarla sınırlı değildir. Vergi sisteminin yönetim ve organizasyonunda köklü

değişimlere ihtiyaç vardır. Vergi memuru sayısı artırılmalıdır. Vergi memurlarının takip etmekle yükümlü oldukları mükellef sayısı azaltılmalı, böylece vergi denetimi daha etkin bir hale getirilmelidir. Vergi sisteminin mükellef kayıtlarından, takibine ve verginin toplanma aşamasına kadar her adımında teknolojinin nimetlerinden faydalanarak ve etkin ve pratik bir bilgisayar donanımına kavuşturulması gerekmektedir.

Vergi bir vatandaşlık yükümlülüğüdür, dolayısıyla vatandaşların vergi vermeleri konusunda bilinçlendirilmeleri esastır. Bu sorumluluk vatandaşa çeşitli görsel, işitsel ve yazılı basın-yayın organları yoluyla ve okullarda okutulmak kaydıyla aşılanmalıdır. 2005 tarihinde kabul edilen 5345 sayılı Kanun vergi dairesinin organizasyon ve yapısının işlevsel hale getirilmesiyle ilgilidir. Vergi idaresinin yasal altyapısını güçlendirmek amacıyla getirilen bu kanun kapsamında şeffaflık, dürüstlük, verimlilik, işlevsellik, katılımçılık ve adalet gibi konularda iyileştirme hedeflenmektedir (Sugözü, 2010).

hedef, sermaye şirketlerinin muhasebe kayıtlarının güne ve gerçeğe uygun bir şekilde tek bir standart altında yeniden düzenlemelerini sağlamaktır. Bu yeni düzenlemenin esaslarını teşkil eden "Hesap Planı Projesi" ve maddelerin anlaşılabilirliğini sağlamak üzere "Standart Revizyon Projesi" de hazırlanma aşamasındadır (TTK, 2012).

Muhasebe defterlerinin dünya standartlarında tutulması amaçlanmaktadır. Burada asıl olan vergi için muhasebe tutmak değildir. Amaç şirketlerin ortak ve hissedarlarına şirketle ilgili şeffaf ve

4.3. Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Sistemine Etkileri

Yeni Türk Ticaret Kanunu 1 Temmuz 2012 itibarıyla Resmi Gazete'de yayınlanmak suretiyle yürürlüğe girmiştir. Bu yeni kanun ile beraber 102 maddede değişikliğe gidilmiştir. Kanunun amaçlarından biri de şirketler arasında haksız rekabete neden olan kayıt dışılığın önüne geçmektir. Aslında doğrudan vergi kaygısı gütmeyen bu yeni düzenlemede

gerçek bilgiyi vermektir. Üçüncü şahısların bu defterleri okumaları halinde şirketle ilgili edinecekleri bilgi düzeyi de bu açıklık ilkesinde ne kadar başarılı olduğunun göstergesidir. Aslında vergiye yönelik düzenlemeler yeni Türk Ticaret Kanunu uygulaması ile başlayacaktır. Vergi kanunları mecburi olarak Türk Ticaret Kanunu'na uyumlu hale getirilecektir. Bu sayede şirketlerin vergi matrahlarının oluşturulması da kolaylaşacaktır. Türkiye Muhase-

"Kamu kesimi bütçe açıklarını finanse etmenin en etkili yollarından biri etkin bir vergi politikası çerçevesinde toplanan vergilerdir. Kamu harcamalarında kısıtlamaya gidilmeli ya da kamu harcamaları mümkün olduğunca verimli alanlarda yapılmalıdır. Türkiye'de yıllarca uygulanan yöntem bundan çok farklıdır. Kamu harcamaları aksine hükümetlerin popülist politikalarına alet edilmiş ve gittikçe arttırılmıştır."

be Standartları aslen 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanacaktır. Böylece Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun etkilerinin piyasada ölçülmesinin ardından ilgili diğer kanunların da çıkarılması kolaylaşmış olacaktır (Demir, 2011; TTK, 2012).

Yeni Türk Ticaret Kanunu, Avrupa Birliği müktesabı kapsamında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ve muhasebe ilkelerinden etkilenerek hazırlanmıştır. Böylelikle Türk şirketleri de Avrupa'daki rakipleri ile ortak platformda rekabet edebilecektir. Bağımsız denetime tabi olacak şirketler Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir. Denetim esasları ise Uluslararası Denetim Standartları ile uyumlu hale getirilmiş olan Türk Dene-

tim Standartları'na göre belirlenecektir. Denetçiler bağımsız veya denetçi sermaye şirketleri olabilecek ve aynı şirket için maksimum yedi yıl denetçilik yapabilecektir. Görüldüğü gibi, yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle beraber eksik ya da yanlış vergi beyannamesinde bulunmak oldukça güçleşecektir. Muhasebe hesaplarının dünya standartlarında tutulması ve şeffaflaşması sayesinde kayıt dışılık da zorlaşacaktır.

5. SONUÇ

Ekonominin karanlık yüzünü oluşturan kayıt dışı faaliyetlerin önüne geçilmemesi halinde, haksız rekabet ortamı yaratması, devletin bütçe gelirlerini daraltması, üretim kaynaklarının yanlış alanlara

kaydırılması, yanıltıcı istatistiki veriler vermesi ve toplumda haksız rekabetten de kaynaklanan ahlakî çözülmeye yol açması gibi birçok sorunla baş başa kalınmaktadır.

Türkiye’de kayıt dışı ekonomik faaliyetlerin GSMH’ye oranı oldukça yüksektir. İstikrarsız fiyat dalgalanmaları, yüksek enflasyon, yüksek vergi oranları vatandaşların kayıt dışılığa yönelmelerinin başlıca sebeplerindendir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde düşük verimlilik ve işsizlik gibi sorunlar da kayıt dışılığı tetikleyici etmenlerdir. Kayıt dışılıkla mücadele edebilmek ancak onu yaratan sebepleri tam ve doğru olarak belirleyip bunlara yönelik doğru ve kesin önlemler alınması ile mümkün olabilir. Türkiye’de kayıt dışılığın önemli sebeplerinden olan vergi muafiyetlerinin daraltılması, vergi oran-

larının da düşürülerek vergi tabanının genişletilmesi ile kayıt dışılık azaltılabilir. Bunun yanı sıra, vergi cezalarının arttırılması ve vergiyi denetleme kanallarının güçlendirilmesi de önemlidir.

Türkiye’de kayıt dışı faaliyetlerin en çok görüldüğü sektörler tarım ve hizmet sektörleridir. Bu sektörlerde denetimler nispeten daha zordur. Son olarak Temmuz 2012’de yürürlüğe giren Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun şirket muhasebelerine getirdiği uluslararası standartlar sayesinde şeffaflık ve açıklık ilkeleri ile kayıt dışı faaliyetler de büyük oranda önlenmiş olacaktır. Tüm bunlara ek olarak vatandaşların vergi vermenin önemi ve faydaları ile ilgili daha çok bilgilendirilmeleri gerektiği gibi insanlara küçük yaşlardan itibaren vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu aşılmalıdır.

KAYNAKLAR

Algan, N. (2004). *Türkiye’de Kayıtdışı Sektör: Boyutları, Etkileri ve Kayıtdışı Sektörü Küçültme Konusunda Öneriler*. http://www.tisk.org.tr/isveren_sayfa.asp?yazi_id=1028&id=58 adresinden alınmıştır.

Andrews, D., Caldera Sánchez, A., & Johansson, A. (2011). *Towards a Better Understanding of the Informal Economy*. OECD Economics Department Working Papers, OECD Publishing, 873.

Aslanoğlu, S., & Yıldız, S. (2007). “Türkiye’de Kayıt Dışı Ekonomi Olgusu, Bu Olguyu Azaltmaya Yönelik Çözüm Arayışları ve Bir Öneri: Rasyo Analiz Yoluyla Etkin Bir İnceleme Sisteminin Oluşturulması.” *Sosyo Ekonomi*, 127-147.

Bakkal, U. (2007). *Kayıt Dışı Ekonomi*. İstanbul: Derin Yayınevi.

Biçer, Y. (2006). “Türkiye’de Kayıt Dışı Ekonomiyi Önlemeye Yönelik Vergi Politikaları ve Değerlendirilmesi.” Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi.

Çetintaş, H., & Vergil, H. (2003). “Türkiye’de Kayıt Dışı Ekonominin Tahmini.” *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 4(1), 15-30.

Demir, Ş. (2011). “Türk Ticaret Kanunundaki Değişikliklerin Muhasebe ve Vergilendirme Yönüyle Değerlendirilmesi.” *Mali Çözüm*, 43-70.

Elgin, C. (2011). “Vergiler ve Kayıt Dışı Ekonomi: Bir Değerlendirme ve Türkiye Örneği.” *Working Papers Boğaziçi University*, Department of Economics, 05.

OECD. (2002). *Measuring the Non-Observed Economy*. Paris: OECD.

Önder, İ. (2001). Kayıt Dışı Ekonomi ve Vergileme. *İ. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 23-24.

Savaş, A. (2009). Vergi Dışı Piyasa Ekonomisi: Kapsamı, Etkileri ve Öneriler. *Sayıştay Dergisi*, 72, 51-66.

Schneider, F., Buehn, A., & Montenegro, C. (2010). “Shadow Economies All over the World: New Estimates for 162 Countries from 1999 to 2007.” *World Bank Policy Research Working Paper* 5356.

Sugözü, İ. (2010). *Kayıt Dışı Ekonomi ve Türkiye-Kayıt Dışı Ekonomi, Vergi Politikaları ve Önlemler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

TTK. (2012). *Yeni Türk Ticaret Kanunu*. www.TTKRehberi.com adresinden alınmıştır.

ASO 49. YIL BAŞARI ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU

Ankara Sanayi Odası 49. Yıl Başarı Ödül Töreni, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla 27 Aralık 2012 tarihinde yapıldı.

Törene, Başbakan Erdoğan'ın yanı sıra Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, bazı milletvekilleri, bakan yardımcılar, bürokratlar ve çok sayıda sanayici katıldı.

ASO 1. OSB'de gerçekleşen ödül töreninde 49 başarılı sanayiciye kurumlar vergisi, gelir vergisi, ihracat ve Ar-Ge ödülleri verildi.

Özdebir'in açılış konuşmasından sonra ödül törenine geçildi. Törende, 2012 yılında Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre vergi mükellefiyeti Ankara'da bulunan kurumlar vergisi rekortmeni 14, gelir vergisi rekortmeni 1, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri verilerine göre merkezi ve üretimi Ankara'da bulunan ve en çok ihracat gerçekleştiren 25, Türk Patent Enstitüsü verilerine göre Ankara'da patent alan 9 kuruluşa ödül verildi.

Kurumlar vergisi birincisi TÜPRAG Metal Madencilik AŞ, gelir vergisi birincisi Ertunç Özcan, ihracat birincisi MAN Türkiye AŞ, Ar-Ge birincisi Türk Traktör ve Ziraat Makineleri AŞ'nin ödüllerini Başbakan Recep Tayyip Erdoğan verdi.

Kurumlar vergisi alanındaki diğer ödülleri Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, ihracat ödüllerini Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı ile Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Ar-Ge ödüllerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik takdim etti.

49.yıl

ASO Başkanı Nurettin ÖZDEBİR

ASO Başkanı Nurettin Özdebir konuşmasına, yoğun programından vakit ayırıp, törene katılarak kendilerine moral veren Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ederek başladı.

ASO Yönetim Kurulu'nda, 49. kuruluş yılında, çeşitli dallarda 49 ödül verilmesi kararı alındığını ifade eden Özdebir, "Yönetim Kurulumuzun kararına göre 2011 yılında; Türk Patent Enstitüsü verilerine göre Ankara'dan patent alan 9 üyemiz, Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre vergi dairesi Ankara'da bulunan vergi rekortmeni 14 üyemiz, Vergi Dairesi Ankara'da bulunan gelir vergisi rekortmeni 1 üyemiz, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri verilerine göre merkezi ve üretimi Ankara'da bulunan ve en çok ihracat gerçekleştiren 25 üyemiz ödüllendirilmiştir. Ödül kazanan tüm üyelerimizi ve onların şahsında bütün sanayicilerimizi kutluyorum." diye konuştu.

Giderek artan rekabet ve daralan pazar koşullarında, düşük kâr marjlarına rağmen yatırım ve üretimlerine devam eden, ihracat yapıp istihdam yaratan tüm sanayicilerin ödülü hak ettiğini vurgulayan Özdebir, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş yapmayı kolaylaştırmak için atılan birçok adıma rağmen, sanayinin rekabet gücünü olumsuz etkileyen mevzuatın varlığını sürdürmesinden şikâyet etti. Bu mevzuata; avukat, yeminli mali müşavir, mühendislerin zorunlu istihdamının, bu istihdama yüksek asgari ücret tarifelerinden ödeme yapma zorunluluğunun, katı iş güvencesi yasasının ve kıdem tazminatının örnek gösterilebileceğini anlatan Özdebir, bu nedenle sanayinin rekabet gücünü arttıracak, üretim ve yatırım ortamını iyileştirecek, istihdam artışını destekleyecek, iş yapmayı kolaylaştıracak reformlara devam edilmesi gerektiğini dile getirdi.

2012'nin hem reel sektör hem de ekonomi yönetimi için zor bir yıl olduğunu belirten Özdebir, ekonomi yönetiminin, 2010 ve 2011'deki yüksek büyüme hızlarının neden olduğu cari işlemler açığını kontrol altına almak için frene basma gereğini duyduğunu ve 2012 için büyüme tahminini yüzde 4 olarak açıkladığını ancak sonra bu tahminini aşağı doğru revize ettiğini hatırlattı. Ekonomi yönetiminin frene biraz sert basması nedeniyle 2012'nin büyük bir olasılıkla yüzde 3'ün altında bir büyümeye bitirileceğinin anlaşıldığını ifade eden Özdebir, büyüme hızındaki bu düşüşün reel sektör üzerinde de bir baskı oluşturduğunu belirtti. Zayıf iç talep koşulları ve en büyük ihracat pazarı AB'deki durgunluğun, sanayiye de olumsuz etkilediğini anlatan Özdebir, Ekim ayı sonu itibarıyla sanayi üretimindeki yıllık artışın yüzde 3'ün altında kaldığını ve alınan ted-

birler sonunda cari işlemler açığının da hızla gerilediğini kaydetti. Bu gerilemenin cari işlemler açığından kaynaklanan riskleri azaltması nedeniyle memnuniyet verici olduğunu ifade eden Özdebir, ASO'nun cari işlemler açığını azaltmak için büyümeden feragat etmek yerine, açığın yapısal nedenlerine yoğunlaşılmasından yana olduğuna işaret etti.

ASO Başkanı Özdebir, hükümetin, özellikle Ekonomi Bakanlığının bu konudaki girişimlerini de takdirle karşıladıklarını, özellikle yeni teşvik sisteminin bu konuda etkili olacağını düşündüklerini ifade etti.

Artan nüfusa iş bulmak, refah düzeyini yükseltmek, artan refahla birlikte yükselen tüketim talebini karşılamak için Türkiye'nin hızlı büyümesi gerektiğine dikkati çeken Özdebir, cari işlemler açığı vermeden büyümenin ancak üretimde yerli katma değer oranının yükseltilmesiyle mümkün olduğunu vurguladı.

Cari işlemler açığının yapısal nedenleri incelenirken Türkiye'deki tüketim kültürü ve yabancı marka düşkünlüğüne değinilmediğini ifade eden Özdebir, İngiltere Dışişleri Bakanlığının mutfağında bile Türkiye'de üretilmiş beyaz eşyalar kullanılırken, Türkiye'de tüketicinin lüks yabancı markalara kaydığını vurguladı. Cari işlemler açığını kapatmak için bu tüketim kültürünü değiştirmek gerektiğini dile getiren Özdebir, AB ülkelerinde gizli yöntemlerle korumacı politikalar uygulandığına dikkati çekti ve iç pazarın kısıncılıkla korunması gerektiğinin altını çizerek "Piyasa gözetimi ve denetimi mekanizmasının etkin bir biçimde çalıştırılmasının, ülkemize beyan dışı ya da kalitesiz mal girişini frenleyeceğini düşünüyoruz." dedi.

49.yıl

Özdebir, Başbakanlık tarafından kamu alımlarında yüzde 15 dezavantajı durumunda bile yerli ürünlerin tercih edilmesi konusunda yayınlanan üç genelgeye rağmen kamu kuruluşlarının direndiklerini ve ithal ürünlere yöneldiklerini anlatarak "Hâlbuki cari işlemler açığını kapatmak için kamu kurumları ve özel sektör iş birliği yapmalıdır. Bizce, Savunma, Ulaştırma ve Sağlık Bakanlıklarında olduğu gibi, tüm bakanlıkların ve kamu kurumlarının görevleri arasına "yerli sanayiye korumak ve kollamak" görevi de eklenmelidir. Kamu ihalelerinde amaç sadece mal ve hizmeti en ucuza almak olmamalıdır. Kamu ihaleleri, ekonomik ve sosyal politika aracı olarak da kullanılmalı, yerli katma değer üreten ya da teknoloji geliştirme potansiyeli yüksek olan sektörlerin desteklenmesi de göz önünde tutulmalıdır. Bunun için kamu alımlarında Ar-Ge'ye dayalı güdümlü tedarik yöntemi uygulanmalıdır. Yabancı firmaların üstlendikleri kamu yatırımlarında da yüksek yerli katkı oranı şartı ofset anlaşmalarıyla konulmalıdır." diye konuştu.

ASO'nun girişimleri sonucunda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından Ankara'daki metro araçları ihale şartnamesine yüzde 51 yerli katkı oranı şartı koyulmasından duyduğu memnuniyeti ifade eden Özdebir, İstanbul, Konya ve Malatya ve diğer illerdeki raylı ve toplu taşıma sistemlerini yüzde 100 yerli yapmaya talip olduklarını bildirdi.

2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefinin kendilerini heyecanlandığını ve motive ettiğini söyleyen Özdebir, 2023 hedeflerine ulaşabilmek için sanayinin finansmana erişim sorununun çözülmesi gerektiğine işaret etti. Bankaların sanayiye finanse ederken nazlandığını ve yüksek faizler nedeniyle kredi kullanımını imkânsız hale getirdiğini anlatan Özdebir, 2001 krizi öncesinde bankacılık sisteminde yaşanan yolsuzlukların bir daha yaşanmaması için yapılan düzenlemelerde aşırıya kaçıldığından şikâyet etti.

Ekonomik durgunluk dönemlerinde firma bilançolarının bozulmasını engellemek ve firmaların hayatiyetlerini devam ettirmelerini sağlamak için finansman kanallarının açık tutulmasının şart olduğunu belirten Özdebir, bankaların reel sektörün bu ihtiyacı karşısında daha hassas davranması gerektiğinin altını çizdi. ASO Başkanı Özdebir, bankaların gayrimenkullerin yanı sıra projeleri de teminat kabul etmesi, Ticari İşletme Rehni Kanunu'nun uygulanmasını sağlaması ve yeni finansman yöntemleri üzerinde çalışması gerektiğini kaydetti. Çek Yasası'nda hapis cezasının kaldırılmasının ardından çek bedellerinin tahsilâtını kolaylaştıracak ve hızlandıracak önlemlerin alınmaması sonucunda çeke güvenin sarsıldığını ve firmaların birbirlerine kredi açmadığını anlatan Özdebir, bu durumun ekonominin banka dışı kredi hacminde önemli bir daralmaya yol açarak yapılan freni şiddetlendirdiğini vurguladı. Çekin yeniden güvenilir kılınması için bedeli ödenene kadar tazyik hapsi önerdiklerini hatırlatan Özdebir, başka tedbirler üzerinde de çalışılabileceğini ifade ederek özel sektörün kamu alacaklarının zamanında ödenmesinin önemini de vurguladı.

2023 hedeflerine ulaşmak için iş gücü niteliğini ve kalitesini yükseltmek gerektiğine dikkati çeken Özdebir, bunun da eğitimle mümkün olduğunu vurguladı. Dünya Bankası'nın bir çalışmasına göre 15 yaşındaki bir Türk öğrencinin okuma, matematik ve bilim becerilerinde OECD ortalamasının 1 yıl gerisinde olduğunu dikkati çeken Özdebir, Türkiye'de toplam nüfusun yüzde 60'ının orta öğretimi tamamlamadığının altını çizdi. Eğitim sorunu çözülmediği takdirde genç nüfus fırsatının değerlendirilemeyeceğine işaret eden Özdebir, ASO'nun Teknik Koleji kurarak mesleki eğitim faaliyetlerini bir üst aşamaya taşıdığını belirtti. 18 Eylül'de eğitime başlayan okulda şimdilik 70 seçilmiş öğrencinin eğitim gördüğünü anlatan Özdebir, sanayicilerin katkılarıyla 30 milyon liraya mal olacak okulun inşaatına da başladığını müjdeleyerek, OSB'lerde açılacak okullara verilen destek için teşekkür etti.

2004 yılından bu yana ASO I. OSB'yi büyütmek ve güzelleştirmek için yoğun bir çaba sarf ettiklerini anlatan Özdebir, o dönemde 400 hektarda 197 sanayi parseli bulunan bölgede bugün 1000 hektarda 321 sanayi parseli bulunduğunu ifade etti. Bölgedeki bütün parsellerin tahsis edildiğine dikkati çeken Özdebir, bunların büyük bir kısmında da üretime başlandığını kaydetti. 2004 yılından bu yana 360 milyon lira altyapı yatırımı yapıldığını dile getiren Özdebir, 2013 yılı için planlanan yatırım tutarının da 63 milyon lira olduğunu açıkladı. Bölge içinde ve dışında gerçekleştirilen ağaçlandırma faaliyetleri sonucunda karbondioksit emisyonunun sıfırlandığını vurgulayan Özdebir, çabaları

sonucunda ASO I. OSB'nin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından en temiz OSB ödülü aldığını anımsattı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, özellikle ilçe belediyelerinin ileride çok ihtiyaç duyulacak tarım arazilerinde düzensiz sanayi yapılaşmasına yol açtığını ifade ederek, bir OSB kurulması için 9 bakanlık, 20'ye yakın kuruluşun oybirliği ile izin alınması gerekirken, değerli tarım arazilerinin bir imza ile sanayi alanına dönüştürüldüğünden şikâyet etti. Küçük sanayi siteleri ve OSB'ler dışında sanayileşmeye izin verilmemesi gerektiğini belirten Özdebir, değerli tarım arazileri ve ana arterler üzerinde sanayi lekesi oluşturarak rant yaratma girişimlerinin engellemesinin önemine de dikkati çekti.

Türkiye'de bir yandan işsizliğin önemli bir sorun olduğu söylenirken, öte yandan sanayicinin vasıfsız eleman bile bulamadığından dert yanan Özdebir, istihdam garantisine rağmen UMEM'e talebin beklentilerin çok altında kaldığını belirterek "Biraz önce lüks tüketim düşkünlüğünden söz etmiştim. Bence vasıfsız eleman sıkıntısı da bir başka lükse işaret etmektedir." ifadelerini kullandı. Bazı insanların çalışmak yerine aile desteği ya da sosyal yardımlarla yetindiğini anlatan Özdebir, bu durumun bir israf olduğunu ve Türkiye'nin bu israfı kaldıracak kadar zengin olmadığını anlattı. Tüketim kültürünün yanında üretim kültürünün de değişmesi gerektiğine işaret eden Özdebir, sanayide çalışmayı küçümseyen bakış açısının mutlaka terk edilmesi gerektiğini söyledi.

Türkiye'nin ikinci büyük sanayi merkezi olan Ankara'nın gücünün, yüksek bilgi ve teknoloji üretme kapasitesinden kaynaklandığını anlatan Özdebir, Ankara'nın en rekabetçi il olduğuna dikkati çekerek "Ankara'yı rekabet endeksinde birinci yapan faktörler yüksek beşeri ve sosyal sermaye donanımdır. Ankara'daki işletmeler diğer gelişmiş ekonomik bölgelere göre daha ileri teknoloji alanlarında yoğunlaşma göstermektedir. Ankara, ileri ve orta-ileri teknoloji alanlarında en çok yatırım yapılan ilimizdir. İleri teknoloji üretimini 2010 yılı uluslararası ton fiyatı esas alındığında Ankara 23.500 dolarlık satış fiyatı ile en kıymetli üretimi yapan ildir. Ankara'yı 20.000 dolarla Manisa, 14.000 dolarla İstanbul ve 10.000 dolarla Kocaeli izlemektedir. Ankara'nın yüksek teknolojiye üstünlüğü, sanayinin sektörel yapısında da kendini göstermektedir. Ankara; özellikle savunma sanayisi, yazılım, makine, taşıt, tıbbi cihazlar, beyaz eşya ve hazır giyim sektörlerinde ülkemizin önemli merkezidir." diye konuştu.

Ankara'nın sanayinin başkenti olma yolunda hızla ilerlediğini ve daha şimdiden yüksek teknolojinin başkenti olduğunu belirten Özdebir, başarılarından dolayı Ankaralı sanayicileri kutladı.

Özdebir son olarak ödül törenine katılanlara teşekkür etti ve 2013'ün tüm insanlığa huzur ve refah getirmesini, ASO üyeleri için de sağlıklı ve bol kazançlı bir yıl olmasını diledi.

Kurumlar vergisi birincisi TÜPRAG Metal Madencilik AŞ, Gelir vergisi birincisi Ertunç Özcan, ihracat birincisi MAN Türkiye AŞ, Ar-Ge birincisi Türk Traktör ve Ziraat Makineleri AŞ'nin ödülleri Başbakan Recep Tayyip Erdoğan verdi.

TÜPRAG METAL MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET AŞ

ERTUNÇ ÖZCAN

MAN TÜRKİYE AŞ

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ AŞ

Kurumlar vergisi alanındaki diğer ödüller Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından verildi.

2011 Yılı Kurumlar Vergisi Ödülleri

1	TÜPRAG METAL MADENCİLİK SANAYİ VE TİCARET AŞ
2	KOZA ALTIN İŞLETMELERİ AŞ
3	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ AŞ
4	LİMAK İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET AŞ
5	TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ AŞ
6	ERG İNŞAAT TİCARET VE SANAYİ AŞ
7	KOLİN İNŞAAT TURİZM SANAYİ VE TİCARET AŞ
8	DEMİR EXPORT AŞ
9	MAPA İNŞAAT VE TİCARET AŞ
10	PARK TERMİK ELEKTRİK SANAYİ VE TİCARET AŞ
11	GAMA ENDÜSTRİ TESİSLERİ İMALAT VE MONTAJ AŞ
12	NOKSEL ÇELİK BORU SANAYİ AŞ
13	MAN TÜRKİYE AŞ
14	ABDULKADİR ÖZCAN OTOMOTİV LASTİK SANAYİ VE TİCARET AŞ

49. yıl

İhracat ödülleri Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı ile Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan tarafından verildi.

2011 Yılı İhracat Ödülleri

1	MAN TÜRKİYE AŞ
2	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ AŞ
3	TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ AŞ
4	MİTAŞ ENERJİ VE MADENİ İNŞAAT İŞLERİ TÜRK AŞ
5	ORTADOĞU RULMAN SANAYİ VE TİCARET AŞ
6	HİDROMEK-HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET AŞ
7	ROKETSAN ROKET SANAYİİ VE TİCARET AŞ
8	YİĞİT AKÜ MALZEMELERİ NAKLİYAT TURİZM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET AŞ
9	ERKUNT SANAYİ AŞ
10	EMEK BORU MAKİNA SANAYİ VE TİCARET AŞ
11	AKDAŞ DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET AŞ
12	PREKONS İNŞAAT SANAYİ AŞ
13	DORÇE PREFABRİK YAPI VE İNŞAAT SANAYİ TİCARET AŞ
14	MİKROPOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET AŞ
15	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET AŞ

16	GENPOWER KURUMSAL SATIŞ SANAYİ VE TİCARET AŞ
17	İBA KİMYA SANAYİ VE TİCARET AŞ
18	MEKA BETON SANTRALLERİ İMALAT SANAYİ VE TİCARET AŞ
19	TERMİKEL DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI VE İNŞAAT SAN. TİC. AŞ
20	ERKUNT TRAKTÖR SANAYİİ AŞ
21	TEPE İNŞAAT SANAYİ AŞ
22	ŞAHİNLER METAL SANAYİİ VE TİCARET AŞ
23	ETİ SODA ÜRETİM PAZARLAMA NAKLİYAT VE ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET AŞ
24	NUH'UN ANKARA MAKARNASI SANAYİ VE TİCARET AŞ
25	MESA İMALAT SANAYİİ VE TİCARET AŞ

Ar-Ge ödülleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik tarafından verildi.

2011 Yılı Ar-Ge Ödülleri

1	TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ AŞ
2	3E ELEKTRO OPTİK SİSTEMLER SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
3	ASELSAN ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET AŞ
4	ERKUNT SANAYİ AŞ
5	HİDROMEK-HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET AŞ
6	KNAUF İNŞAAT VE YAPI ELEMANLARI SANAYİ VE TİCARET AŞ
7	OSKAR MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
8	ÖZBEKOĞLU İTHALAT İHRACAT İNŞAAT TAAHHÜT VE MÜHENDİSLİK LTD. ŞTİ.
9	SÜMER ULUSLARARASI SANAYİ TİCARET AŞ

Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, törende yaptığı konuşmada, Ankara Sanayi Odası üyelerine ve 2011 yılı kurumlar vergisi, gelir vergisi, Ar-Ge ve ihracat ödülü alan tüm firma ve şahıslara Ankara'ya, Türkiye'ye yaptıkları hizmetlerden dolayı şahsı ve millet adına teşekkür etti ve başarılarının devamını dileyerek:

"Ankara Sanayi Odası'nın kuruluşunun 49. yıldönümünü de ayrıca tebrik ediyorum. Yaklaşık yarım asırdır, 49 yıl boyunca Ankara Sanayi Odası bünyesinde Ankara'ya, Türkiye'ye, ekonomiye hizmet etmiş tüm Ankara Sanayi Odası mensuplarına şükranlarımı ifade ediyor, ebediyete intikal etmiş olanlara Allah'tan rahmet niyaz ediyorum. Ankara Sanayi Odası'na, Ankara ve Türkiye ekonomisine yaptıkları katkıların yanında, eğitime, sağlığa, diğer sosyal faaliyetlere verdikleri destekten dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum. Yine bugün 49. yıl ödüllerini alan değerli firmalarımızı, değerli kardeşlerimizi de gönülden tebrik ediyorum." diye konuştu.

Başbakan Erdoğan, 2012 yılının son 4 gününe girildiğini anımsatarak, önceki 9 yılda olduğu gibi bu yılı da ekonomide yeni rekorlar ve yeni başarılarla kapattıklarını söyledi. Küresel krizin dünya ekonomisini ağır bir şekilde etkisi altına aldığı bir dönemde, Türkiye'de hükümetin, pozitif bir büyümeyle, ihracatta Cumhuriyet tarihinin yeni bir rekoruyla, enflasyon ve işsizlikte en düşük oranlarla 10. yılını geride bıraktığını ifade eden Başbakan Erdoğan, "Ekonomide elde ettiğimiz büyük başarıda, rekor seviyelerde elbette 75 milyonun katkısı var, tamamının alın teri var. 2012 yılının bu son günlerinde 75 milyon vatandaşımızı, aziz milletimizi ekonomide kaydettiğimiz tüm başarılarından dolayı tebrik ediyorum. İşçi kardeşlerimize, memur kardeşlerimize, çiftçimize, esnafımıza, zanaatkar kardeşlerimize emeklerinden, gayretlerinden, çabalarından

dolayı şükranlarımı ifade ediyorum. Ankara Sanayi Odası mensupları olarak sizlerin şahsında tüm sanayicilerimize, yatırımcı, girişimci, ihracatçı kardeşlerimize, üretmeye, ihracat yapmaya, istihdam sağlamaya devam ettiğiniz için ayrıca teşekkür ediyor, yolunuz açık olsun diyorum." diye konuştu.

2008 yılının son aylarında başlayan küresel finans krizinin başta gelişmiş ülkeler olmak üzere dünya ekonomisi üzerinde ağır bir baskı oluşturmaya devam ettiğini vurgulayan Erdoğan, dünya genelinde birçok ülkede bütçe açıklarının arttığını, kamu borç stoklarının tarihi yüksek seviyelere ulaştığını, merkez bankalarının karşılıksız para bastığını ve işsizliğin de tarihinin en yüksek oranlarına çıktığını anlatarak şöyle devam etti:

"ABD'de işsizlik 2010 yılında yüzde 9,6'yı gördü, ki bu tarihinin en yüksek oranıdır. Avro Bölgesi'nde işsizlik ortalaması yüzde 10,7 ile tarihinin en yüksek seviyesine ulaştı. İspanya ve Yunanistan'da işsizlik yüzde 25 seviyelerine ulaştı, son İspanya ziyaretimizde buradan nasıl çıkacakları düşüncesi, sorumluluğu ve yükü altında ezildiklerini, kıvrandıklarını gördük. Türkiye olarak biz Eylül 2012 döneminde yüzde 9,1 işsizlik oranıyla son yılların en düşük seviyelerinde bulunuyoruz. Birçok ülkede ücretler donduruldu, komşumuz başta olmak üzere teşvikler kısıldı, sosyal harcamalarda kesintiye gidildi. Biz, 2012 yılında da 2013 bütçemizde de ücretler ve sosyal harcamalar üzerinde hiçbir kısıntıya, kesintiye gitmiyor, enflasyonun üzerinde artışlarla yolumuza devam ediyoruz."

Başbakan Erdoğan, 2012 yılında küresel büyümenin yüzde 3,3 olarak gerçekleşmesinin beklendiğini belirterek, "Gelişmiş ekonomilerin ortalama yüzde 1,3 büyüyeceği tahmin edilirken, Avro Bölgesi'nin 2012 yılında yüzde 0,4 daralacağı tahmin ediliyor. Türkiye olarak biz, 2012 yılında yüzde 3,2, 2013'te yüzde 4 ve 2014-2015 yıllarında da yüzde 5'lik büyüme hedefliyoruz." ifadelerini kullandı.

Küresel finans krizi sürecinde kamu borçlarının tarihi düzeyde arttığına dikkati çeken Başbakan Erdoğan, ABD'de son 5 yıl içinde kamu borcunun milli gelire oranının 40 puan artarak yüzde 107'ye ulaştığını ifade ederek "Bizde bazıları bu işlerin nasıl hesaplandığını bilmez. Çıkarlar, 'Bizim borcumuz şu kadar' derler ama bunun milli gelire oranlamak suretiyle yapılacağını bilmedikleri için de hep açığa düşerler. Atalarımızın güzel bir ifadesi var, 'Borç yiğidin kamçısıdır' derken oradaki yiğit, milli gelirdir. Eğer milli gelirimiz gerçekten iyiyse borcun oranı ile kıyaslandığında her şey çok açık, net ortaya çıkar. Avro Bölgesi'nde kamu borçları 27 puan arttı, yüzde 93'e ulaştı. Bu oran Japonya'da bir felaket, yüzde 237'ye, Yunanistan'da yüzde 171'e, İtalya'da yüzde 126'ya ulaştı." diye konuştu.

Türkiye'de kamu borçlarının azalmaya devam ettiğini vurgulayan Erdoğan, Türkiye'de kamu borç yükünün 40

puan azaltıldığını kaydetti. 2002 sonunda yüzde 74 olan AB tanımlı genel borç stokunun 2012 sonunda yüzde 36 civarında gerçekleşeceğini dile getiren Erdoğan, 2002 yılında yüzde 61,5 olan kamu borç stokunun milli gelire oranının da 2011'de yüzde 22,4'e çekildiğini, 2012 sonunda ise yüzde 18'ler civarında olacağını tahmin edildiğini belirtti.

Türkiye'nin kendini kötü örneklerle kıyaslayarak, istikametini dünyanın diğer ülkelerine göre belirlemesinin söz konusu olmadığını kaydeden Erdoğan, "Bizim bir istikametimiz, bir rotamız var. Biz, sağa sola bakmadan kilitlendiğimiz bu hedeflere doğru kararlılıkla ilerlemeye devam ediyoruz, devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, törenin yapıldığı salonda bulunan Ankara Sanayi Odası üyelerinin aşağı yukarı tamamına yakınının 10 yıl önce de sanayinin içinde olduğunu vurgulayarak, "Şöyle başımızı iki elimizin arasına alalım, 10 yıl önceki manzarayla, 10 yıl önceki atmosferle, 10 yıl önceki psikolojiyle bugünküler arasında kıyas bile kabul etmeyecek farklılıklar var. Bu bütün hesapları çok açık, net ortaya koyuyor. 10 yıl öncesini hatırlayın, her alandaki başarısızlığının yanında Türkiye'nin, Türkiye ekonomisinin, sanayicisinin üzerine tam anlamıyla karamsarlık, tam anlamıyla umutsuzluk hâkim olmuştu." diye konuştu.

AK Parti iktidarından önce ekonominin en büyük ve kronik sorunu olan enflasyonun yüzde 30'lar seviyesinde bulunduğunu hatırlatan Başbakan Erdoğan, 10 yıl önce enflasyonun 2010'lu yıllarda yüzde 6'lara düşeceği söylenecekti, kimsenin buna inanmayacağına dikkati çekerek, "Hatta köşe yazarlarından bazıları çıkıp, 'Taksim Meydanı'nda eşek gibi anırdım' diyordu ama bunlar anırdı, hâlâ vurmaya devam ediyorlar. O gün 23,5 milyar dolar seviyesinde olan IMF borçlarının 860 milyon dolara kadar gerileyeceği

söylenecekti, hem de tarihin en büyük küresel krizlerinden biri devam ederken bu borcun 1 milyar doların altına düşeceği söylenecekti buna hiç kimse inanmazdı. Ve bakın bugün burada Mayıs ayında da sıfırlıyoruz, artık biz IMF ile standby anlaşması yapmıyoruz. Bizden 5 milyar dolar borç istiyorlar, şu anda teknik görüşmeleri yapıyoruz. 5 milyar dolar biz IMF'ye borç vereceğiz. Şu anda biz, IMF'nin 20. sıradaki ortağı durumuna yükseldik." dedi.

27,5 milyar dolar olan Merkez Bankası döviz rezervinin 121 milyar dolara ulaşacağı söylenecekti de hiç kimsenin inanmayacağını dile getiren Erdoğan, "Buyurun, şu anda Merkez Bankası'nın döviz rezervi 121 milyar dolara ulaştı. Bu 10 yıl içinde en başta bu umutsuzluğu, inançsızlığı, karamsarlığı ortadan kaldırdık. 10 yıl boyunca Türkiye'nin bütün meselelerini çözebileceğini, iddialı hedefler ortaya koyabileceğini, bu hedeflere ulaşabileceğini gösterdik. İmkânlar, şartlar oluştuğunda, özellikle güven ve istikrar sağlandığında Türkiye evelallah hepsinin üstesinden gelebilecek ülkedir, böyle bir insan potansiyeline sahiptir, bunu da bu süre içinde göstermiştir, göstermeye de devam edecektir." diye konuştu.

Başbakan Erdoğan, 10 yıl önce millete, Türkiye'ye, sanayiciye ufuk çizemeyen, vizyon gösteremeyen ve sanayiciye karamsarlıktan başka bir şey veremeyenlerin bugün de 2023 hedefleri konusunda sadece karamsarlık pompalamaya çalıştıklarını ifade ederek, "Çünkü onlar büyük düşünemiyorlar, bu millete büyük düşünmek yakışır, eğer büyük düşünürseniz büyük işleri başarabilirsiniz, ama cüce, küçücük, minicik düşünürseniz çok yalnız kalırsınız. İşte biz 2023 hedeflerinin mümkün ve ulaşılabilir olduğunu ısrarla vurgularken birileri çıkıp bunun nasıl olmayacağını anlatmakla meşgul oluyorlar." değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin kamu ile görüşüp "Biz, 500 milyar dolar ihracata ulaşacağız." dediklerini hatırlatan Erdoğan, bu işlerle alakası olmayan kişilerin kendilerine bunu nasıl başaracaklarını sorduğunu ifade ederek "Biz, '10 yıl sonra 150 milyar dolara ulaşacağız' dediğimizde de bize aynı şeyleri söylüyordu. Biz, 150 milyar dolara geldik, bak oluyor. AB üyesi ülkelerde Türkiye'den ithalat ciddi manada azaldığı halde bunu başardık. Neden? Dünyada farklı pazarlara girdik, bunları yine siz başardınız. Bugün de burada ödülleri alıyorsunuz. Bütün mesele nedir biliyor musunuz? İnanç... Yine atalarımızın bir sözü var, 'İnanç tekedden bile süt çıkarır', mesele bu. İnanmak çok önemli, azmetmek çok önemli, kararlılık çok önemli." diye konuştu.

Başbakan Erdoğan, Sincan Organize Sanayi Bölgesi'nde hiç kimsenin haberi olmadan sessiz sedasız devrimler gerçekleştirildiğini vurgulayarak, aynı devrimlerin OSTİM'de, İvedik'te, Ankara'nın 12 ayrı organize sanayi bölgesinde de sessiz sedasız yapıldığını anlattı. İmza atılan çok büyük başarıların görülmediğini dile getiren Erdoğan, elektronikte, savunmada, yazılımda, insansız uçak üretiminde, zırhlı personel taşıyıcı üretiminde, bilyalı rulman dişli kutusu tasarım ve üretiminde Ankara'nın artık dünya ile rekabet ettiğine dikkati çekti ve şöyle devam etti:

"Ankara; ASELSAN, TUSAŞ, HAVELSAN, ROKETSAN gibi dünya çapında büyük firmalarıyla sadece başkent olarak değil, sanayi merkezi olarak da dünyada bir yıldız gibi artık parlıyor. Sadece şu Sincan Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret eden, burada dolaşan bir kişi buradaki akılla, zekâyla, buradaki azim ve gayretle 2023 hedeflerinin hiç ama hiç uzak olmadığını gayet net olarak görecektir. Ben buna inanıyorum. Biz, Ankara'da yaşanan sessiz devrimin farkındayız. Ankara'daki sessiz devrimin, diğer 80 vilayette yaşanan büyük dönüşümün çok hızlı şekilde Türkiye'yi farklı bir boyuta, kulvara taşımakta olduğunun farkındayız. İnşallah önümüzdeki 10 yıllık süreçte Ankara'ya kazandıracığımız büyük projelerle, hastanelerle, lojistik merkezlerle, yollarla bu süreci daha da hızlandıracğız. Ankara'yı havacılık sektöründe, savunma sanayisinde, lojistikte, ileri teknoloji ürünlerin üretiminde, ulaştırmada, eğitim ve sağlıkta, Ar-Ge'de bir dünya merkezi, dünya başkenti yaparak 2023'ü buradan en güçlü şekilde destekleyeceğiz." diye konuştu.

Erdoğan, AK Parti iktidarının 10 yılda demokrasiyi, kardeşliği, birlik ve beraberliği güçlendirdiğini, bundan sonra da aynı anlayış içinde olacağını anlattı. Sanayicilerin de bu istikrar ve güven ortamına sahip çıkmalarını isteyen Erdoğan, bir serzenişini de ifade etmek istediğini belirterek, Türkiye'nin atılım yapmasının, daha hızlı kalkınmasının önündeki tek engelin terör ve terör örgütü olduğunu vurguladı. Teröre destek verenler ya da terör karşısında sessiz kalanların da kalkınmayı sekteye uğrattığını dile getiren Erdoğan, terörün

sadece ve sadece Türkiye'nin büyümesini engellemek amacıyla hareket ettiğini söyleyerek "Bu karanlık hedefte matuf olarak destek görüyorlar. Bizim artık milletçe çok daha iyi görmemiz, çok daha iyi analiz etmemiz gerekiyor. Ortada bir hak mücadelesi yok, ortada Türkiye'yi istikrarsızlaştırmaya yönelik karanlık bir çaba var. Biz terörün bu karanlık yüzünün görülmesi ve buna karşı topyekûn mücadele verilmesi için yıllardır uyarılarımızı yapıyoruz, çağrılarımızı tekrar ediyoruz. Üzülerek ifade etmeliyim ki ne siyaset kurumundan ne sivil toplumdan ne diğer kesimlerden terörle mücadeleye, milli birlik ve kardeşlik projemize yeterli desteği aldık, alamıyoruz. Elbette verilen destekleri, katkıları, yapılan samimi gayretleri görmezden gelecek değiliz. Ancak bunlar yeterli değil. Milletçe teröre karşı daha kapsamlı, daha samimi, daha güçlü bir mücadeleyi başlatmak ve Türkiye'nin olduğu kadar Türkiye ekonomisinin önünde de bir engel olan bu sorunu, hep birlikte aşmak zorundayız." diye konuştu.

Erdoğan, Teşvik Yasası ile bölgeye yatırımların önünü açmaya çalıştıklarını, ancak belli güvenceleri vermelerine rağmen istenilen düzeye ulaşamadığını anlatarak "Bazı yiğitler çıkıyor. Orada gidip yatırımları yapıyor!" dedi. Kısa bir süre önce bölgede 50 milyon dolarlık yatırımla 750 kişinin istihdam edildiği bir mermer fabrikasının açılışını gerçekleştirdiklerini hatırlatan Erdoğan, bu yatırımların farklı alanlarda sürmesi ve gelişmesi gerektiğine dikkati çekti. Terör örgütünün bu yatırımları engelleyerek, bölgenin kalkınmasının önüne geçmeye çalıştığını ifade eden Başbakan Erdoğan, "Fakat biz bütün bunlara rağmen bunları bitireceğiz. Bunlar yapılacak!" ifadesini kullandı. Erdoğan, yatırım planlamalarının aynı şekilde sürdürdüğünü aktararak "Çünkü biz meydanı onlara bırakırsak sorumluluğumuzun farkına varmamış oluruz. O zaman siyaseti bırakıp, çekilmemiz lazım. Bu ülke bizim. Onun için biz başından beri hep şunu söyledik, 'tek millet' dedik, 'tek bayrak' dedik, 'tek vatan' dedik, 'tek devlet' dedik. Bundan taviz verilmez. Bunun dışında düşünenler zaten dışta kalacaklar. Ama yok aynı merkezde toplanırlarsa bu ülkede onlar da nasibini alır. Aksi takdirde farklı şeylerden nasibini alırlar." diye konuştu.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, terör örgütünün 2012 yılını "kendileri için final yılı" ilan ettiğini belirterek, "Şimdi diyorlar ki 'Finali bir yıl daha erteledik'. Avucunuzu yalayacaksınız. Siz bu ülkede bizimle final falan yapamazsınız. Ya insan gibi yaşar, bu milletin içinde barınırsınız yahut da kendinize yaşayacak başka ülkeler bulursunuz. Veyahut da ebediyen mağaralarda, inlerde kalırsınız ki biz sizi inlerinizde de bulacağız. İnanıyorum ki terörle mücadeleden er veya geç zaferle milletçe biz çıkacağız. Bu işin lamı cimi yok!" dedi.

Başbakan Erdoğan, tüm oda, borsa ve birlikler ile özellikle bölge insanı olan iş adamlarının Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine yatırımlar konusunda daha fazla gayret göstermelerini beklediklerini de kaydetti.

Erdoğan, konuşmasında son günlerde kamuoyunun gündeminde olan bir meseleye de değinmek istediğini, kendisini buna sevk edenin yanlış bilgilendirmeler olduğunu söyledi.

Başbakan Erdoğan, TÜBİTAK'ın ODTÜ yerleşkesi içindeki Uzay Bilim Merkezinde Türkiye için iftihar vesilesi olan bir törene katıldığını ve yüzde 80'in üzerinde yerli imalat olan yerli teknoloji ürünü Göktürk-2 uydusunun uzaya fırlatılışını izlediklerini aktardı.

Göktürk-2 uydusunun ilk sinyalleri gönderdiğini, dün itibarıyla ilk görüntülerin de alınmaya başlandığını anlatan Başbakan Erdoğan, Göktürk-2'nin uzaya gönderilişinin tarihi bir gün, ülke için bir iftihar vesilesi olduğunu vurguladı. Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ne yazık ki 10 gündür Türkiye'de başka bir konu konuşuluyor. Göktürk-2 uydusunun fırlatma töreninin yapıldığı ODTÜ'de gerçekleşen şiddete dayalı protesto eylemi tam 10 gündür ülkemizin gündemini işgal ediyor. Göktürk-2 sadece o anda canlı yayında verildiği kadar gösterildi. Ertesi gün şöyle bir kenardan, köşeden es geçildi. O kadar. Bu ülke için bir ilk. Bilimse bilim, teknoloji ise yüksek teknoloji, bu alanda ilk defa bir ilke damgasını vuruyor. Yani sen bununla övünmeyeceksin de neyle övüneceksin! Ben şimdi yazılı ve görsel medyaya sesleniyorum. Siz bu ülkenin sevincini milletçe paylaşmak için acaba ne zaman adım atacaksınız? Şu iki fotoğrafı gözlerinizde canlandırmanızı ve bu iki fotoğraf üzerinde dikkatle düşünmenizi istiyorum. Bir tarafta uzaya gönderilen bir uydu var, yerli imalat olan bir uydu var ki inşallah en kısa zamanda artık Çin'den değil, ülkemizde Karadeniz'den, Ege'den, Akdeniz'den fırlatacağız. Onun da çalışmaları yapılacak. Türkiye'nin artık uydu teknolojisinde dünyanın 25 ülkesinden biri olduğunu gösteren bir fotoğraf var, diğer fotoğrafta ise en ilkel saldırı aracı olan ilk çağların hatta tarih öncesinin silahı olarak kabul edilen sapan var. Ama sapanla ne atılıyor? Demir leblebi atılıyor. Kime atılıyor? Polise atılıyor.

Polis ne oluyor? Düşman oluyor. Ertesi gün gazetelerde köşe yazarları hâlâ utanmadan, sıkılmadan, 'Polisimiz biber gazı sıkmış!' yazıyor. E ne yapacaktı? Sadece olayda demir leblebi atmak yok. Sırtlarda, çantaların içinde kilit taşları, bunun yanında molotoflar, bir taraftan da kampüsün içinde otomobil lastikleri yakılıyor. Bu üniversitenin kampüsünün içerisinde otomobil lastikleri yakılıyor. Şimdi ben merak ediyorum; bu okulun yönetimi, akademisyenleri, bu öğrencilere bu işi mi öğretiler? Nasıl sapan kullanılır, hangi cins kullanılır? Veya araba lastikleri ne zaman, hangi ortamda, nasıl yakılır? Veya molotof nasıl yapılır, kimlere nasıl atılır? Bu mu öğretildi bunlara!"

Erdoğan, kendisinin de öğrenci olduğunu aynı zamanda gençlik kollarında başkanlık yaptığını ancak kimsenin burnunu kanatmadıklarını, bu anlayış içinde yetiştirdiklerini, her şeye sabırla göğüs gerdiklerini belirterek "Şu anda da aynısını yapıyoruz. Benim gençlerimize tavsiyem hep bu. Siz elinde döner bıçağı olan gençlik olmayacaksınız, siz elinde molotofla dolaşan gençlik olmayacaksınız. Siz bilgisayarla dolaşan gençlik olacaksınız. Siz bu ülkenin yarınlarını hazırlayan gençlik olacaksınız!" ifadelerini kullandı.

Demokrasilerde mücadelelerin düşünce ve fikir ile yapılması gerektiğini ifade eden Erdoğan, ODTÜ'de farklı üniversitelerden gelen öğrencilerin böyle bir eyleme giriştiğini ifade ederek "Biz o salonda Çin'den uzaya fırlatılan uydumuzu izlerken, milletimiz nefesini tutmuş halde ekranlardan ilk milli gözlem uydumuzun fırlatılışını izlerken, birçokları bu manzara karşısında gözyaşlarına boğulurken dışarıda birileri sapanla, taşla, tahta sopalarla, molotoflarla polisimize saldırıyor. Ben bu eylemlere karışan öğrenciler ya da sözde öğrenciler, onların sırtını sıvazlayan hocalar, üniversite yönetimleri konusunda söyleyeceklerimi çeşitli vesilelerle söyledim. Ancak burada üzerinde hassasiyetle durulması gereken başka bir konu var. 10 gündür işte o medya kuruluşları şiddet uygulayan bu göstericilerin sırtını sıvazlıyorlar, 10 gündür sosyal medyada,

ASO Teknik Koleji öğrencileri Başbakan Erdoğan'ı çiçek vererek karşıladılar.

televizyon ekranlarında, gazete sayfalarında bunların avukatlığı yapıyor. 10 gündür bu şiddet içerikli gösteri âdeta kutsanıyor. Bütün bunlar yetmezmiş gibi anamuhalefet partisinin genel başkanı çıkıyor asla tasvip edilemeyecek bu şiddeti övüyor, bu eylemcilerin sırtını sıvazlıyor, onları teşvik ediyor. Bakın işte bizim milletçe bu tavrın üzerinde dikkatle, hassasiyetle durmamız gerekiyor. Türkiye'de üniversitelerdeki şiddet olaylarının maalesef hiç de masum olmayan bir geçmişi, bir tarihi var." diye konuştu.

Erdoğan, Türkiye'de öğrenci olaylarının ilk kez 1876 yılında ortaya çıktığını, sonrasında da çeşitli tarihlerde, çeşitli nedenlerle öğrencilerin bir araç, malzeme olarak kullanıldığını, ölmeye ve öldürmeye teşvik edildiğini ifade ederek, Türkiye'nin bu konuda acı hatıraları olduğunu, acı sahneler yaşadığını anlattı. Anadolu'dan, köyünden yeni gelmiş, hiç büyük şehir görmemiş, aynı kültürden, aynı sosyal tabakadan iki öğrenciden birinin sağcılarının, diğerinin solcularının eline düştüğünü ifade eden Erdoğan "Ellerine silah veriliyor ve birbirlerini öldürüyorlar. Biz bunların hepsini yaşadık. 12 Eylül sonrasında Mamak başta olmak üzere maalesef zindanlarda bir araya gelebilen bu öğrenciler ne büyük yanlış yaptıklarını ancak orada anlayabildiler ve ondan sonra da bir kısmı arkadaş oldular. Ama ne olaylarda ölenler geri geldi ne de o zindanlarda yaşanan zulümler telafi edilebildi." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, 1960'larda, 1970'lerde bir neslin hayatıyla oynayanların, nice genç fidanın 20'li yaşlarında toprağa düşmesine sebep olanların tarihten hiç ders çıkarmadan, bugün aynı tehlikeli oyuna devam ettiklerini söyleyerek "Bu ülkede her şey sandıkta olacak. Alabiliyorsan neticeyi sandıkta al. O neticeye eyvallah deriz!" dedi. Hükümetle bir hesabı olanın bunu sokakta değil, sandıkta görmesi gerektiğini dile getiren Erdoğan, "Bu millet, bu hükümete '4 yıl çalış arkadaş' diyor ve

yüzde 50 ile bu görevi veriyor. Buna saygı duyacaksınız. Buna saygı duymak zorundasın. Bu yollarla bunu değiştiremezsin!" açıklamasında bulundu.

Erdoğan, on sene boyunca gençliğe yaptıkları büyük yatırımların yanı sıra üniversitelerin sorunlarını çözme konusunda da tarihi adımlar attıklarını belirtti ve üniversiteleri yasaklardan kendilerinin kurtardığını vurgulayarak "Üniversiteleri asli görevlerine döndüren biz olduk. Üniversiteleri sakalla, bıyıkla, başörtüsüyle uğraşan kurumlar olmaktan çıkarıp, bilim yuvaları haline dönüştüren yine biz olduk!" diye konuştu.

Açtıkları 92 yeni üniversite ve 128 bin 600 yatak kapasiteli yeni yurtla öğrencilerin hizmetinde olduklarını ifade eden Erdoğan, Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun 2002'de 494 milyon lira olan bütçesini 2013'te yüzde 978 artışla 5 milyar liraya çıkardıklarını söyledi. 2002'de 86 milyon lira olan yurt yatırım ödeneklerini 2013'te yüzde 634 artışla 626 milyon

liraya çıkardıklarını dile getiren Erdoğan, Türkiye'de artık otel konforunda yurtlar inşa edildiğine dikkati çekerek "Duşu, tuvaleti, çalışma masaları içinde olan, bir kişilik, üç kişilik odalarda öğrencilerimiz kalıyor. Kredi ve Yurtlar Kurumu 2002'de 193 yurtta 188 bin 187 öğrenciye hizmet veriyordu, bugün 345 yurtta 308 bin öğrenciye hizmet veriyor. 2003'ten bugüne kadar 286 yeni blok ve yurdu hizmete açtık. Gençliğe yönelik bütün bu hizmetlerin koordinasyonu için Gençlik ve Spor Bakanlığını kurduk. Bu sayede gençlik alanındaki hizmetlerimizi hem hızlandırdık hem de çeşitlendirdik. Devam eden inşaatlarla birlikte 2013 sonuna kadar yurt yatak kapasitesini 400 bin rakamına ulaştıracağız. Bununla da kalmayacağız her bir yurt odasına bir mini buzdolabı koyacağız. Gençlerimiz, çocuklarımız ihtiyaçlarını taze taze karşılasınlar. Pek çok ilde buzdolapları 2 Kasım 2012'deki toplu açılışta verdiğimiz talimatın ardından yurtlardaki odalarına ulaştı. Şimdi yurtlardaki 308 bin gencimizi Gençlik ve Spor Bakanlığı liderlik okullarında eğitimden geçiriyoruz. Gençlerimizi öz güveni yüksek, milli ve manevi değerlerine bağlı lider adayları olarak 2023'te, 2071'de emaneti devralmaya hazır hale getiriyoruz. Burada da durmayacağız, sürekli yeni hedefler koyuyoruz, koyacağız." dedi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı arasında kendisinin de şahitliğinde 2 Kasım'da önemli bir protokolün imzalandığını hatırlatan Başbakan Erdoğan, altyapı tamamlandığında başlayacak bu hizmetle tüm yurtlarda ücretsiz internet devrinin de açılacağını müjdeledi ve yıllık maliyeti 100 milyon lirayı bulan bu hizmetin gençlere hayırlı, uğurlu olmasını diledi.

İngiltere'de üniversite öğrenim harçları 3 kat artırılırken, kendilerinin harçları kaldırdığını vurgulayan Erdoğan, 2002'de 451 bin 550 öğrenciye öğrenim kredisi verilirken şu anda bu

sayının 1 milyon 173 bine ulaştığını, 2013'te ise 1 milyon 304 bine çıkacağını kaydetti. Başvuran her öğrenciye ayırt etmeksizin durumuna göre burs ya da kredi verildiğine dikkati çeken Erdoğan, "Bizden önce burs ve krediler üç ayda bir verilirken biz şu anda bunu, aydan aya öğrencilerimize teslim ediyoruz. Türkî Cumhuriyetleri ve akraba topluluklardan gelen 4 bin 643 öğrenci kardeşimizi yurtlarımızda ücretsiz barındırıyoruz. Ödeme zorluğu içinde olan 7044 öğrencimizden de yurt ücreti almıyoruz. Şimdi geliyorum Türkiye genelindeki tüm üniversite öğrencilerini yakından ilgilendiren müjdemize, 2002'de bir öğrenci burs ya da kredi olarak ne alıyordu biliyor musunuz? 45 lira. 2012'de bu rakam yaklaşık 5 kat artarak 260 liraya yükselmisti. 45 liradan 260 liraya. Şimdi 1 Ocak 2013'ten geçerli olmak üzere burs ve kredilere yüzde 8 oranında artış yapıyoruz ve öğrencilerimize aylık 280 lira ödemeye başlıyoruz. Bitmedi, aylık beslenme yardımı veriyoruz. Bu yıl 180 liraydı, bunu da 200 liraya çıkarıyoruz. Böylece öğrencilerimizin eline beslenme yardımı dâhil aylık 480 lira geçmesini sağlıyoruz. Yüksek lisans öğrencisi, 2002'de ne alıyordu biliyor musunuz? 90 liracık. Bugün 520 lira alıyor, 1 Ocak'tan itibaren yüksek lisans öğrencilerinin aylık burs ve kredisini de 560 liraya yükseltiyoruz. 2002'de 135 lira burs ya da kredi alan doktora öğrencisi bugün 780 lira alıyor. Bunu da önümüzdeki haftadan itibaren 840 lira olarak ödemeye başlıyoruz." diye konuştu.

Erdoğan, açıklanan yeni rakamların öğrencilere hayırlı olması temennisinde bulunarak öğrencilerin burs ya da kredilerini, beslenme yardımlarını "annelerinin ak sütü gibi helal şekilde harcamalarını" diledi.

Başbakan Erdoğan, sanayicilere "Sizlerin desteğiyle, sizlerin gayret ve emekleriyle Türkiye'yi her alanda büyütmeye

devam edeceğiz. Yeni doğmuş bebekten yaşlılarımıza kadar hiçbir kesimi dışarıda tutmadan, hiçbir kesimi ihmal etmeden, hiçbir ayrıma tevessül etmeden Türkiye'yi daha ileri seviyelere ulaştıracağız. Dik duracağız ama dikleşmeyeceğiz, demokrasiden taviz vermeyeceğiz, inşallah 2023 hedefleriyle Türkiye'yi buluşturacağız!" diye seslendi.

Erdoğan, Afrika seyahatine de iş adamları ve sanayicilerle birlikte gideceklerini söyledi ve Afrika'da 3 ayrı ülkeyi ziyaret edeceklerini anımsatarak "'Efendim buralar zaten gelişmemiş ülkeler!' falan yok. O gelişmemiş ülkelerle bu işi başlatarak, oralarda kendi pazarlarımızı oluşturacağız, bugün oraya giren orada kalır." dedi.

Ankara Sanayi Odası'nın 49. kuruluş yıl dönümünü ve ödül alan firmaların sahiplerini, yöneticilerini ve çalışanlarını bir kez daha gönülden tebrik ettiğini belirten Erdoğan, törene girerken gördüğü ASO'nun öğrencilerinin kendisini ayrıca mutlu ettiğini söyleyerek "Biz, her organize sanayi bölgesinin içinde meslek liselerinin artmasını istiyoruz ki bu yavrularımız yetişsin, stajını orada yapsın ve mezun olduktan sonra yine oralarda işi de hazır olsun!" dedi.

Törene katılanların yeni yıllarını da kutlayan Başbakan Erdoğan, "2013'ün sizlere, ailelerinize, aziz milletimize, tüm insanlığına hayırlar ve barış getirmesini Rabbimden niyaz ediyorum." ifadesini kullandı.

ASO Meclis Başkanı Tarık Artukmaç ve ASO Yönetim Kurulu Başkanı Özdebir, törenin sonunda, Başbakan Erdoğan'a günün anısına plaket verdi.

ASO Resepsiyonu iş dünyası ile yabancı misyon temsilcilerini buluşturdu

18 Ekim 2012

Ankara Sanayi Odası tarafından Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın himayelerinde düzenlenen iş dünyası ile Ankara'daki yabancı misyon temsilcilerini bir araya getiren resepsiyon, 18 Ekim tarihinde gerçekleştirildi.

Etnografya Müzesi'nde gerçekleştirilen resepsiyona, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'daki büyükelçiler ile ticaret ateşeleri, iş dünyasının temsilcileri ve ASO Yönetim Kurulu üyeleri ile ASO Meclis üyesi sanayiciler katıldı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, bu yıl ikincisini gerçekleştirdikleri bu resepsiyon ile Ankaralı sanayiciler ile yabancı misyon temsilcilerini bir araya getirmeyi amaçladıklarını söyleyerek, burada görev yapanların zaten Türkiye'nin potansiyelini gördüğünü, bu resepsiyonun amacının da Ankara sanayisinin potansiyelini göstermek olduğunu belirtti.

Nurettin Özdebir, Türkiye'nin küresel kriz döneminde muadili olan ülkelerden ayrıştığını ifade ederek, bu süreçte Ankara'nın da sanayisiyle Türkiye ekonomisine damgasını vurduğunu kaydetti.

Ankara'nın geçen yıl 6,7 milyar dolar ile ihracata önemli katkı sağlayan ve orta üstü yüksek teknoloji

lojide lider bir il olduğunu anlatan Özdebir, başkent büyük fırsatlar sunduğunu ifade ederek, bu fırsatların iş ilişkileriyle, yatırımlarla değerlendirilmesi gerektiğini dile getirdi. Ankara'nın ciddi bir sanayi potansiyelinin bulunduğunu söyleyen Özdebir, 11 organize sanayi bölgesi, 6 tane teknoparkı, ülkenin seçkin 20 üniversitesiyle Türkiye ekonomisine ciddi katkıda bulunduğunu aktardı.

İller arası rekabetçilik analizlerinde Ankara'nın yaşam kalitesinde birinci, markalaşmada ikinci, ticarete üçüncü sırada olduğunu ifade eden Özdebir; "Ankara dünyanın en hızlı gelişen başkentler sıralamasında ilk 70 içerisinde ve bu gelişme potansiyeliyle İstanbul'dan iki misli daha fazla ilerleme göstermektedir." diye konuştu.

Resepsiyonda bir konuşma yapan Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, bugünün dünden farklı olduğunu, yarının da bugünden farklı olacağını dile getirerek 2008 yılında hiç kimsenin ABD gayrimenkul piyasalarında çıkacak bir krizin dünyayı altüst edeceğini öngörmeyeceğini vurguladı. Bunun 1929 bunalımından sonra dünyanın yaşadığı en büyük kriz olduğunun altını çizen Çağlayan, birçok ülkenin krizi atlatmak için 5-10 yıllık zamana ihtiyacı olduğunu kaydederek, küresel krizin tek çaresinin küresel iş birliği olduğuna dikkati çekti.

Ekonomide gelişmiş ülkelerin yerini gelişmekte olan ülkelerin aldığını bildiklerini ve bunu kabul ettiklerini belirten Çağlayan, ekonomide değişim hızının dünyanın dönüş hızından daha süratli olduğunu dile

getirdi. Kendisinin ve kendi kuşağının başka ülkelerin ekonomi alanındaki başarı hikâyeleri ile büyüdüklarini kaydeden Çağlayan, "Bugün şükürler olsun öyle bir dönemden geçiyoruz ki artık Türkiye'nin de tüm dünyada anlatılan ve tüm dünyada konuşulan, bu küresel krizde test edilip onaylanan bir başarı hikâyesi var!" ifadesini kullandı.

Konuşmasında Suriye'de yaşanan olaylara sessiz kalan ülkeler ile BM'yi de eleştiren Çağlayan, Nobel Barış Ödülü'ne aday olarak gösterilen AB ve bilhassa BM'nin, Suriye konusunda gerekeni yapmadıkları için sınıfta kaldıklarını ifade ederek, Suriye'deki durumdan kaçıp Türkiye'ye gelenlerin sayısının 100 bini geçtiğini aktardı. Kışın bu insanların ikametinin daha zor koşullarda olacağına dikkati çeken Çağlayan, "Türkiye Cumhuriyeti Devleti Suriye'den gelen kardeşlerimize, gerek eğitim gerek sağlık gerek günlük ihtiyaçları için bugüne kadar 400 milyon liranın üzerinde para harcamıştır. Bu konuda elimizde bütçeyle BM'yi aradığımızı ifade etmek istiyorum." diye konuştu.

AB'nin uyguladığı vize konusuna da değinen Çağlayan, Türkiye'nin 17 yıldır Gümrük Birliği anlaşmasına taraf olduğu halde âdeti bir insan hakları ihlali olarak Türk girişimcisine vize uygulamasına karşın AB'ye Nobel Barış Ödülü'nü verilmesini anlamakta zorlandığını dile getirdi.

Türkiye'nin ekonomik olarak AB ile entegrasyonunu sağladığını belirten Çağlayan, AB üyesi olmadıkları halde Arjantin, Brezilya Ukrayna, Makedonya gibi ülkelere neden vize uygulanmadığını sordu.

Özdebir, “Türkiye Ekonomisine Bakış” etkinliğine katıldı

10 Ekim 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, *Hürriyet* gazetesinin düzenlediği “Ankara’dan Türkiye Ekonomisine Bakış” etkinliğine konuşmacı olarak katıldı. 10 Ekim tarihinde düzenlenen etkinlikte Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Ankara Valisi Alâaddin Yüksel, Türkiye Genç İş Adamları Derneği Başkanı Ali Yücelen de konuşan isimler arasında yer aldı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir yaptığı konuşmada, küresel ekonomide ikinci bir dip olasılığının yeniden gündeme geldiğini kaydederek, “Dün açıklanan yeni OVP’de büyüme hızı yüzde 3,2’ye çekildi. Bu revizyon, ekonomide frene gereğinden fazla basıldığını gösteriyor.” dedi.

Özdebir, ekonomik yavaşlama dönemlerinde firmaların hayatiyetlerini devam ettirebilmeleri için finansman kanallarının açık tutulmasının şart olduğunu belirterek bu kanalların açık kalmasını sağlamak için Bankacılık Yasası’nın gözden geçirilmesinde büyük fayda gördüklerini dile getirdi. Piyasadaki kredi mekanizmasının tekrar çalışabilmesi için karşılıksız çeklerin tahsilatını hızlandıracak düzenlemelerin yapılmasının şart olduğuna dikkati çeken Özdebir, Çek Yasası’nın da yeniden ele alınması gerektiğini ifade etti.

60 ay önermelerine rağmen kamuya ait borçların yeniden yapılandırılmasında sürenin 36 ay olarak belirlendiğini dile getiren Özdebir, sürenin kısa tutulması nedeniyle yeniden yapılandırmada beklenen faydanın sağlanamadığını söyledi. Piyasadaki daralmayla birlikte buradan sağlanacak gelirlerin de azaldığını savunan ASO Başkanı, İSO 500 Listesi’nde yer alan sanayi kuruluşlarının dörtte birinin zarar etmesinin durumun ne kadar ciddi olduğunu ortaya koyduğunu belirterek 2009 yılında krizin etkisini

azaltmak için hükümet tarafından alınan önlemlere bugün de ihtiyaç duyulduğunu kaydetti.

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan da yaptığı konuşmada faiz politikasının Türkiye’nin büyümesini engellediğini belirterek Merkez Bankası’nın faiz indirmesi gerektiğini söyledi. Ankara’nın ekonomisi hakkında bilgi veren Bakan Çağlayan, başkentin uluslararası sergi ve fuar merkezi yapılması konusunda çalışmalarını sürdürdüklerini anlattı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı olduğu dönemde Ankara’nın ihracatının 600 milyon dolar olduğunu anlatan Çağlayan, şimdi ise bu rakamın 6,7 milyar dolara çıktığına, Ankara’nın önemli bir hizmet ihracatçısı olduğuna dikkati çekti. Geçmişte Ankara’yı yönetenlerin başkentin sanayi şehri olmasına izin vermek istemediklerini dile getiren Çağlayan, o günün Türkiye’sinde, o günün Ankarası’nda böyle söylendiğini ama şimdi Ankara’nın bir sanayi, turizm ve ticaret şehri olduğunu vurguladı.

Bakan Çağlayan, açıklanan Orta Vadeli Program’da büyüme tahmininin revize edildiğini hatırlatarak, “Geçen yılki yüzde 8,5’lik büyüme, ondan bir yıl önce yüzde 9,2’lik büyüme ile çırtayı çok yükseklerle çıkardık. Üstelik 2009’un negatif durumundan sonra bu rakamları elde ettik. Şu anda 6 ay için yüzde 3,1’lik büyüme ile yılın genelinde öngörülen yüzde 3,2’lik büyüme hedefi asla moralinizi bozmasın. Türkiye, Avrupa ile dünya ile mukayese edilmeyecek kadar büyük başarı gösteriyor. Ben isterdim ki Türkiye yüzde 5 büyüsün. Türkiye’yi 2023 hedeflerine taşıyacak büyüme yıllık ortalama yüzde 5, yüzde 6’dan geçiyor. Sürekli büyümek zorunda olan bir ülkemiz.” diye konuştu.

Türkiye ekonomisinin ihracat ile büyüdüğünü ifade eden Çağlayan, “Eğer Türkiye ikinci çeyrekte yüzde 5,7 puanlık ihracat desteği almasaydı yüzde 3,3 büyüme yerine yüzde 2 küçülecekti.” ifadesini kullandı. Uluslararası rekabetin kolay olmadığını belirten Çağlayan, son 12 aylık ihracatın bugün itibarıyla 147 milyar dolar olduğunu kaydetti. Avrupa’daki krize ve bölgedeki olaylara rağmen ihracatın artış gösterdiğini belirten Çağlayan, “Bundan dolayı ‘Türkiye fren yapmamalı’ diyorum. Benim derdim bu!” dedi.

Çağlayan, 2009 küresel ekonomik krizin dünyayı altına üstüne getirdiğini belirterek, bu krizin en büyük nedeninin finans sektörünün yanlış adımlar atması olduğunu ifade etti.

Rusya Yerel İdare yetkilileri ASO I. OSB'yi ziyaret etti

8 Ekim 2012

Rusya Yerel İdare yetkililerinden oluşan Vyacheslav Stepanoviç Timçenko- Rusya Yerel İdareler Konseyi Yönetim Kurulu başkanlığında altı kişilik bir heyet 8 Ekim tarihinde ASO I. OSB'ye bir ziyarette bulundu.

ASO Başkanı Nurettin ÖZDEBİR tarafından karşılanan heyete, bölge tanıtım sunumu izletildi ve OSB hakkında bilgiler verildi. Heyetin sorularının cevaplanmasının ardından iş birliği içerisinde ASO tarafından OSB konularında her türlü desteğin sağlanabileceği belirtildi.

Erkunt Traktör Kismet 90e'yi hattan indirdi

18 Ekim 2012

Erkunt Traktör'ün 50. modeli olan KISMET 90e'nin hattan indirilmesi töreni 18 Ekim tarihinde gerçekleşti. Erkunt Traktör'ün ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikasında düzenlenen törene, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, Erkunt Traktör Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Zeynep Erkunt Armağan katıldı.

Törende bir konuşma yapan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir yerli traktör üreticilerinin vergiler nedeniyle sorunlar yaşadığını ifade ederek, "Birtakım ufak şeyler var ki hem gücümüzü tüketiyor hem ayağımızı tökezletiyor. Siz çırpınıyorsunuz, bir şeyler ortaya çıkarıyorsunuz ama öbür taraftan ithal eden adam mükâfatlandırılıyor. Yerli sanayici cezalandırılıyor. Sadece KDV de değil, KKDF'de de öyleyiz." değerlendirmesinde bulundu.

Yerli traktör üretimindeki başarılarından dolayı "Erkunt Ailesi"ni kutlayan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Eker, traktör ve onunla birlikte kullanılan alet ve ekipmanın verimliliğinin artmasının, tarımsal üretim maliyetinin düşmesi anlamına geldiğini söyledi.

Bakanlık olarak tarımsal üretimin geliştirilmesi çerçevesinde destekleme politikalarını hayata geçirdiklerini anımsatan Eker, özellikle kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi projesi kapsamında iki önemli konu bulunduğunu anlattı. Bunlardan birinin çiftçinin hem tarımsal hem de hayvansal üretimde kullandığı makine ve ekipmana yönelik destek projesi

olduğunu ifade eden Bakan Eker, 2007 yılından itibaren Bakanlığının bu kapsamda 160 bin 561 projeye 625 milyon lira destek verdiğini kaydetti. Çiftçilere traktör alımında kredi kullanmaları için de destek verdiklerini söyleyen Eker, "Tarım alet ve makinelerine verilen zirai kredilendirme belge sayısı, bundan 10 sene önce sadece 32 iken, 2012 yılının 9 ayında bu rakam 1227'ye yükseldi. Yıl sonuna kadar 1500'ü bulur." diye konuştu.

Türkiye'de 150 çeşit tarım alet ve makinesi üretildiğini anlatan Eker, 2002 yılında traktör üretimi 14 bin 800 iken, 2011'de 65 bine yükseldiğini, traktör ihracatının geçen yıl ise 10 bin 437'ye ulaştığını bildirdi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, yerli traktör üreticilerine "KDV ile ilgili daha önceki görüşmelerimizde ben sizi desteklediğimi sektör adına bunun düzeltilmesi için çaba sarf edeceğimi söyledim. Ben umutluyum." diye seslendi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ikinci treni de uğurladı

11 Ekim 2012

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Sanayi Odası I. Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulan Lojistik Merkez'inden ikinci ihracat trenini 11 Ekim tarihinde düzenlenen törenle uğurladı.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, demiryolu taşımacılığını cazip hale getirmek ve yaygınlaştırmayı kendilerine hedef olarak belirlediklerini ifade ederek, kapıdan kapıya nakliyyeyi yapacak şekilde bir organizasyon kurduklarını ve 15 gün içerisinde düzenli tren seferlerini başlatacaklarını söyledi.

Haftada iki kez tren seferleriyle ilgili olarak hangi bölgelerin uygun olduğunu belirlemek amacıyla yük analizleri yaptıklarını ifade eden Özdebir, karayolu nakliyesini seçen sanayiciler için bu hizmetin başlatıldığını kaydetti. Yapılan fizibilite çalışmaları sonucunda haftada en az iki kez Mersin'e

ve Aliğa'ya tren kaldırılabilceğini belirlediklerini anlatan ASO Başkanı Özdebir, bir iki hafta içinde düzenli seferlerin başlayacağını müjdeledi.

Özdebir, demiryolu çalışmaları sebebiyle kapalı olan hattın tamamlanmasıyla İstanbul'a da tren seferlerinin başlatılacağını bildirdi.

Özdebir, “Hezarfen Medikal Ankara Projesi” toplantısında konuştu

18 Ekim 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Türk Patent Enstitüsü tarafından 18 Ekim tarihinde düzenlenen “Hezarfen Medikal Ankara Projesi” kapanış toplantısına konuşmacı olarak katıldı.

TPE’de gerçekleşen toplantıya Özdebir’in yanı sıra TPE Başkanı Habip Asan, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, Ankara Kalkınma Ajansı Program Yönetimi Birimi Koordinatörü Süleyman İslamoğlu katıldı.

Toplantıda yaptığı konuşmada Avrupa’nın giderek yaşlandığını ve bu durumun sağlık ihtiyaç ve harcamalarını arttıracacağını dile getiren ASO Başkanı Nurettin Özdebir, sosyal devletlerin en büyük

ihtiyaçlarının sağlık sektörü ile ilgili olduğunu belirtti. Dünyanın artık sağlıkta uzaktan takip sistemine geçtiğini vurgulayan Özdebir, internetin sağladığı avantajlarla doktora, hastaneye gitmeden önleyici ve ön teşhisleri koyucu şekilde tedavi yapılmaya başladığını anlattı.

Özdebir, sağlık alanında kullanılan cihazların da basitleştirildiğine ve küçültüldüğüne dikkati çekerek, “Eskiden herkes tansiyonunu ölçtürmek için hastaneye gitmek zorunda kalırdı şimdi ise herkes evinden tansiyonunu, şekerini ölçebiliyor. Cihazlar ucuzlayarak herkesin erişebileceği bir fiyata indi.” ifadelerini kullandı.

Bugünkü cihazların hepsinde yazılım olduğuna dikkati çeken Özdebir, artık sağlık alanında mekanik imalatın yetmediğini, ürünlerde yazılım sektörünün de olması gerektiğini kaydederek “Örneğin, iPhone’a yeni bir program eklemişler, cildinizi taratıp bunu doktorunuza iletiyorsunuz, doktor da size mail üzerinden geri bildirim yapıyor, dolayısıyla doktora gitmek gerekmiyor ve sağlık yatırımları yerine 800-900 dolarlık bir cihazla bütün sağlık durumunuzu ölçebiliyorsunuz.” diye konuştu.

Konuşmanın ardından TPE Başkanı Habip Asan, Özdebir’e teşekkür plaketi verdi.

Güney Afrika Büyükelçisi Khumalo, Özdebir'i ziyaret etti

17 Ekim 2012

Güney Afrika Büyükelçisi Vika Mazwi Khumalo, 17 Ekim 2012 tarihinde ASO Başkanı Nurettin Özdebir'i makamında ziyaret etti.

Ziyarete Büyükelçi Khumalo, Özdebir'e Güney Afrika'daki yatırım imkânları hakkında bilgi vererek Ankaralı sanayicileri yatırıma beklediklerini belirtti.

Filipinler heyeti ASO'ya konuk oldu

17 Ekim 2012

Filipinler Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Usec Cristino L. Panlilio başkanlığında iki kişilik heyet 4 Ekim tarihinde ASO'yu ziyaret etti. Heyet, ASO Genel Sekreter Yardımcısı Oya Görkmen tarafından karşılandı.

Toplantıda ASO hakkında bilgiler içeren bir sunum yapıldı ve heyete ASO ile ilgili ayrıntılı bilgiler verildi. Müsteşar Yardımcısı Panlilio'nun Filipinler ile ilgili bilgiler içeren sunumunun ardından üyelerden gelen sorular yanıtladı.

Özdebir'e Büyük Seğmen Ödülü verildi

13 Ekim 2012

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Büyük Seğmen Ödülü'ne layık görüldü.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, 13 Ekim'de Ankara'nın 'başkent' oluşunun 89. yılı kutlamaları çerçevesinde kente katkı sunan kişi, kurum ve kuruluşlara, "Büyük Seğmen Ödülü" verdi.

JW Marriott Otel'de gerçekleştirilen gecede, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir girişimcilik kategorisinde Büyük Seğmen Ödülü'ne layık görüldü. Ödülü, Özdebir'in adına ASO Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'ten aldı.

ASO Monad Balkan'ın resimlerini sanatseverlerle buluşturdu

2 Ekim 2012

Ankara Sanayi Odası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen Monad Balkan Resim Sergisi 2 Ekim tarihinde açıldı. Açılışını Ankara Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu'nun yaptığı sergiye

TÜSiAV Başkanı Veli Sarıtoprak ve çok sayıda sanatsever katıldı.

Serginin açılışında bir konuşma yapan Ankara Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Önder Bülbüloğlu, önemli bir sanatçının sergisine ev sahipliği yapmaktan büyük bir mutluluk duyduklarını belirterek, ASO'nun sanata ve sanatçıya destek olmaya devam edeceğini ifade etti. Bülbüloğlu daha sonra ressam Balkan'la birlikte sergiyi gezerek resimler hakkında bilgi aldı.

ASO Kültür Merkezi'nde Ekim ayı sonuna kadar açık kalan sergide, Monad Balkan'ın 43 eseri sergilendi.

"Acı Kaybımız"

11 Kasım 2012

Odamız Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Sayın Hasan ALTUN, 11 Kasım 2012 tarihinde vefat etmiştir.

Altun'un cenazesi 12 Kasım tarihinde Karşıyaka Mezarlığı'nda kılınan cenaze namazından sonra aynı yerde toprağa verildi. Cenazeye Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Yönetim Kurulu üyeleri, ASO Meclis üyesi sanayiciler, ailesi ve sevenleri katıldı.

1992 yılından beri Odamız organlarında görev yaparak, Odamız ve camiamız adına yaptığı değerli hizmetler nedeniyle şükranlarımızı sunar, tüm sevenlerine başsağlığı dileriz.

ASOBÜLTEN

RESMİ GAZETE ÖZETLERİ (8 KASIM - 14 OCAK 2013)

8 Kasım 2012 Tarihli ve 28461 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3832 Taşınır Mal Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Araçların Yüklenmesine İlişkin Ölçü ve Usuller ile Tartı ve Boyut Ölçüm Toleransları Hakkında Yönetmelik
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğde (Tebliğ No: 2010/2) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012/6)
- Şeker Kurulunun 2/11/2012 Tarihli ve 264/6 Sayılı Kararı

9 Kasım 2012 Tarihli ve 28462 Sayılı Resmî Gazete

- Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

10 Kasım 2012 Tarihli ve 28463 Sayılı Resmî Gazete

- Kamu İhale Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Enerji Verimliliği Eğitim ve Sertifikalandırma Faaliyetleri Hakkında Tebliğ (Sıra No: 2012/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 2012/6)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 419)

13 Kasım 2012 Tarihli ve 28466 Sayılı Resmî Gazete

- Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik Kapsamında Universal Sertifikasyon ve Gözetim Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.'nin Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No: YİG/2010-08)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: MHG/2012-11)
- Yapı Malzemelerinin Tabi Olacağı Kriterler Hakkında Yönetmelik Kapsamında CPC Belgelendirme Muayene ve Deney Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.'nin Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: MHG/2012-12)
- Veteriner Biyolojik Ürünlerin Depolanması, Taşınması ve Uygulayıcılara Pazarlanması ile İlgili Tebliğ (Tebliğ No: 2003/40)'ın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/71)
- Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2012/49)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/72)
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 100)

14 Kasım 2012 Tarihli ve 28467 Sayılı Resmî Gazete

- Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

15 Kasım 2012 Tarihli ve 28468 Sayılı Resmî Gazete

- Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Usul ve Esaslar
- Çakmaklar-Emniyet Kuralları ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 9994) (No: MSG-MS-2012/35)
- Pimler-Konik-Sertleştirilmemiş ile İlgili Tebliğ (TS 2337-5 EN 22339) (No: MSG-MS-2012/36)

- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012/7)
- Ülke Masalarının Görev ve Faaliyetlerine İlişkin Tebliğ (İhracat: 2012/7)
- Askıya Alma Sistemine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2012/18)
- Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ
- Gümrük Genel Tebliği (Tır İşlemleri) (Seri No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Gümrük Genel Tebliği (Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği) (Seri No: 2)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Tıbbi Cihaz Yönetmeliği Kapsamında Kalitest Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Limited Şirketinin Onaylanmış Kuruluş Faaliyetlerinin Askıya Alınmasına Dair Tebliğ

17 Kasım 2012 Tarihli ve 28470 Sayılı Resmî Gazete

- Bir Kısım Motorlu Karayolu Taşıtlarının Piyasadan Çekilmesine İlişkin Tebliğ (No: 66)
- Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 14/11/2012 Tarihli ve (01/7) Sayılı Kararı

20 Kasım 2012 Tarihli ve 28473 Sayılı Resmî Gazete

- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulunun 12/11/2012 Tarihli ve 7055 Sayılı Kararı
- Türkiye Kimya Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2012-2016'nın Kabulüne Dair 22/10/2012 Tarihli ve 2012/26 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı

22 Kasım 2012 Tarihli ve 28475 Sayılı Resmî Gazete

- Tütün Mamullerinin Zararlarından Korumaya Yönelik Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

24 Kasım 2012 Tarihli ve 28477 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3926 Bazı Taşınmazların Enerji İletim Hatlarının Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Direk Yerlerinin Mülkiyet Şeklinde, İletken Salınım Gabarisinin ise İrtifak Hakkı Kurulmak Suretiyle Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar
- 2012/3927 Trafo Merkezlerinin Yapımı Amacıyla İhtiyaç Duyulan Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar
- Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (Seri:VII, No:10)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:44)

25 Kasım 2012 Tarihli ve 28478 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3851 Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar Hakkında Karar

27 Kasım 2012 Tarihli ve 28480 Sayılı Resmî Gazete

- Pazar Analizi Yönetmeliği

- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/22)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/23)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/24)
- DÜZELTME 25/11/2012 tarihli ve 28478 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2012/3801 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilgili

28 Kasım 2012 Tarihli ve 28481 Sayılı Resmî Gazete

- Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik

30 Kasım 2012 Tarihli ve 28483 Sayılı Resmî Gazete

- Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Alacaklarının Takip ve Tahsiline İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Petrol Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 25'inci ve 26'ncı Maddelerinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulunun 21/11/2012 Tarihli ve 7082 Sayılı Kararı
- Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 22'nci, 23'üncü ve 26'ncı Maddelerinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulunun 21/11/2012 Tarihli ve 7084 Sayılı Kararı

1 Aralık 2012 Tarihli ve 28484 Sayılı Resmî Gazete

- Motorlu Araçlarda İklimlendirme Sistemlerinden Çıkan Emisyonlarla İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2006/40/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Motorlu Araçların Ön Cam Buz Çözme ve Buğu Giderme Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB/672/2010)
- Motorlu Araçların ve Römorklarının Belirli Sınıflarına Ait Paçalık Sistemleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB/109/2011)
- Motorlu Araçlarda Araç Girişi ve Manevra Özelliği ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB/130/2012)
- Motorlu Araçların Vites Değiştirme Göstergeleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (AB/65/2012)

1 Aralık 2012 Tarihli ve 28484 Sayılı Resmî Gazete

- Dış Ticaret Organizasyonlarının Koordinasyonu ile İlgili 2012/21 Sayılı Başbakanlık Genelgesi
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında UDEM Uluslararası Belgelendirme Denetim Eğitim Ltd. Şti'nin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: MHG/2012-13)
- Girdi Bildirim ve Toksikolojik Veri Tablolarında Yer Alan Verilerin Değerlendirilmesine İlişkin Kurul Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Kurul Kararı
- Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 14 üncü ve Geçici 5'inci Maddelerinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı
- Alkol ve Alkollü İçki Tesislerinin Haiz Olmaları Gereken Teknik Şartlar, Kurulumları, İşletilmeleri ve Denetlenmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğin 21'inci Maddesinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı
- Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair 195 Sayılı Kanun Uyarınca

Yayınlanacak İlan ve Reklâmlar ile Bunları Yayınlayacak Mevcuteler Hakkında 15/2/1977 Tarihli ve 67 Sayılı Genel Kurul Kararının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Genel Kurul Kararı

4 Aralık 2012 Tarihli ve 28487 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3903 Dahilde İşleme Rejimi Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 14'üncü ve 15'inci Maddelerinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı
- Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 23'üncü Maddesinin, Puro ve Sigarillo İthalatı, Fiyatının Belirlenmesi ve Yurt İçinde Pazarlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar'ın 6'ncı Maddesinin, Makaron Üretim Tesislerinin Kurulum ve İşleyişine İlişkin Uygulanacak Usul ve Esaslara Dair Kurul Kararı'nın 11'inci Maddesinin Uygulanması ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı

5 Aralık 2012 Tarihli ve 28488 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3946 3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Türk Gıda Kodeksi Et ve Et Ürünleri Tebliği (No: 2012/74)

6 Aralık 2012 Tarihli ve 28489 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3984 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Pasaport Hamilleri İçin Vizelerin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Anlaşma'nın Onaylanması Hakkında Karar
- 2012/3986 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 16 ncı Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2013 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ (No: 2013/1)

7 Aralık 2012 Tarihli ve 28490 Sayılı Resmî Gazete

- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 420)
- 8 Aralık 2012 Tarihli ve 28491 Sayılı Resmî Gazete
- Kalibra International Metroloji Ltd. Şti'nin Otomatik Olmayan Tartı Aletleri Yönetmeliği (2009/23/AT) Kapsamında Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (No: MSG-2012/39)

12 Aralık 2012 Tarihli ve 28495 Sayılı Resmî Gazete

- 2013 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğ
- 6361 Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu
- Elastomerik Sızdırmazlık Elemanlarını İçeren Döner Mil Dudak Tipi Keçeler-Bölüm 1: Anma Boyutları ve Toleranslar ile İlgili Tebliğ (TS ISO 6194-1) (No: MSG-MS-2012/37)
- Elastomerik Sızdırmazlık Elemanlarını İçeren Döner Mil Dudak Tipi Keçeler-Bölüm 2: Terimler ve Tarifler ile İlgili Tebliğ (TS ISO 6194-2) (No: MSG-MS-2012/38)
- Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Seri: IV, No: 28)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 62)

14 Aralık 2012 Tarihli ve 28497 Sayılı Resmî Gazete

- Ölçü ve Ölçü Aletlerinden Alınacak Muayene ve Damgalama Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanışımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik

Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

- Tütün Mamullerinin Zararlarından Korumaya Yönelik Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/25)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/26)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2012/27)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 421)
- Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2006/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/6)

15 Aralık 2012 Tarihli ve 28498 Sayılı Resmî Gazete

- Hava Emisyonları Koordinasyon Kurulu ile İlgili 2012/22 Sayılı Başbakanlık Genelgesi
- Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ
- Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci Maddesi Uyarınca 2013 Yılında Uygulanacak Para Cezaları Hakkında Tebliğ
- Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanunun 9'uncu Maddesi Uyarınca 2013 Yılında Uygulanacak Para Cezaları Hakkında Tebliğ
- Petrol Piyasası Kanunu'nun 19'uncu Maddesi Uyarınca 2013 Yılında Uygulanacak Para Cezaları Hakkında Tebliğ
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16 ncı Maddesi Uyarınca 2013 Yılında Uygulanacak Para Cezaları Hakkında Tebliğ
- Türkiye Elektrik ve Elektronik Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2012-2016)'nın Kabulüne Dair 22/10/2012 Tarihli ve 2012/28 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı

20 Aralık 2012 Tarihli ve 28503 Sayılı Resmî Gazete

- Gümrük Genel Tebliği (Transit İşlemleri) (Seri No: 3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Transit İşlemleri) (Seri No: 4)
- Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranları

21 Aralık 2012 Tarihli ve 28504 Sayılı Resmî Gazete

- Uluslararası Banka Hesap Numarası Hakkında Tebliğ (Sayı: 2008/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2012/14)

21 Aralık 2012 Tarihli ve 28504 Sayılı Resmî Gazete - Mükerrer

- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Yolcu Oturakları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (76/763/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Çalıştırma Alanı Sürüş Konumuna Geçiş, Kapıları ve Pencereleleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (80/720/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Kuyruk Mili ve Koruyucusu ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (86/297/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dar İzli Tekerlekli Tarım ve Orman Traktörlerinin Arkaya Monte Edilmiş Devrilmeye Karşı Koruma Çerçevesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (86/298/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Kumandalarının Takılması, Konumu, Çalışması ve Tanınması ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (86/415/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dar İzli Tekerlekli Tarım ve Orman Traktörlerinin Sürücü Koltuğu Önüne Monte Edilmiş Devrilmeye Karşı Koruma Çerçevesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (87/402/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği (2002/24/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım veya Orman Traktörleri, Bunların Römorkları ve Birbiryle Değiştirilebilir Çekilen Makinaları ile Sistemleri, Aksamları, Ayrı Teknik Üniteleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2003/37/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği (2007/46/AT)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Görüş Alanı ve Ön Cam Silecekleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2008/2/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Devrilmeye Karşı Koruyucu Yapısı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/57/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Çeki Kancası ve Geri Hareket Tertibatı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/58/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Geri Görüş Aynaları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/59/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Azami Tasarım Hızı ve Yük Platformu ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/60/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Aydınlatma ve Işıklı Sinyal Cihazlarının Yerleştirilmesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/61/AT)
- İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Arka Tescil Plakasının Takılma Yeri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/62/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Bazı Parçaları ve Özellikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/63/AT)
- Tarım veya Orman Traktörlerinin Elektromanyetik Uyumluluğu ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/64/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Direksiyon Donanımı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/66/AT)
- İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlara Aydınlatma ve Işıklı Sinyal Cihazlarının Yerleştirilmesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/67/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Aydınlatma ve Işıklı Sinyal Cihazları ile İlgili Aksam Tip Onayı Yönetmeliği (2009/68/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Devrilmeye Karşı Koruyucu Yapısı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/75/AT) (Statik Deney)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Sürücüsü Tarafından Algılanan Gürültü Seviyesi ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/76/AT)
- İki Tekerlekli Motorlu Araçların Park Ayakları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/78/AT)
- İki Tekerlekli Motorlu Araçların Yolcu El Tutamakları ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/79/AT)
- İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Kumandaları, İkazları ve Göstergelerinin Tanıtımı ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/80/AT)
- İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçlar İçin Zorunlu İşaretlemeler ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/139/AT)
- Tekerlekli Tarım veya Orman Traktörlerinin Bazı Aksamları ve Karakteristikleri ile İlgili Tip Onayı Yönetmeliği (2009/144/AT)

22 Aralık 2012 Tarihli ve 28505 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/3951 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Pasaport Hamilleri İçin Vizenin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Mutabakat Muhtırası'nın Onaylanması Hakkında Karar

25 Aralık 2012 Tarihli ve 28508 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/4019 Rize Serbest Bölgesinin Sınırlarının Yeniden Belirlenmesine Dair Karar
- Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tehlikeli Maddeler İçin Yapılacak Zorunlu Sorumluluk Sigortalarına İlişkin Tarife ve Talimatında Değişiklik Yapılmasına Dair Tarife ve Talimat
- Yurt Dışı Tebligat ve İstinabe Taleplerinde Uyulması Gereken Usul ve Esaslara Dair Tebliğ
- Bağımsız ve Ürünler Entegre Salmastrasız Devirdaim Pompaları ile İlgili Çevreye Duyarlı Tasarım Gereklere Dair Tebliğ (SGM-2011/15)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Uçtan Emişli Santrifüj Pompalar (Beyan Basıncı: 16 Bar)-Kısa Gösterilişi, Anma Çalışma Noktası ve Boyutları ile İlgili Tebliğ (TS EN ISO 2858) (No: MSG-MS-2012/41)
- Gaz Tüpleri-Taşınabilir-Tamamen Sarılmış Kompozit Tüpler ile İlgili Tebliğ (TS EN 12245+A1) (No: MSG-MS-2012/42)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (2008/33)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/28)
- Marka Tescil Başvurularına Ait Mal ve Hizmetlerin Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ (TPE: 2012/3)

26 Aralık 2012 Tarihli ve 28509 Sayılı Resmî Gazete

- Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Alkol ve Alkollü İçki Tesislerinin Haiz Olmaları Gereken Teknik Şartlar, Kurulumları, İşletilmeleri ve Denetlenmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bağımsız Denetim Yönetmeliği
- İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği

27 Aralık 2012 Tarihli ve 28510 Sayılı Resmî Gazete

- Alkollü İçki Üretiminde Kullanılacak Ambalaj Materyali ile İlgili Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulunun 19/12/2012 Tarihli ve 7137 Sayılı Kararı

28 Aralık 2012 Tarihli ve 28511 Sayılı Resmî Gazete

- 2013 Yılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Asgari Ücret Tarifesi

29 Aralık 2012 Tarihli ve 28512 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/4110 Pamuk İpliği İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Kararın Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Karar
- İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik
- İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği
- İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği
- Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yayaların ve Diğer Korunmasız Karayolu Kullanıcılarının Korunması Hakkında Motorlu Araçların Tıp Onayı ile İlgili Uygulama Usul ve

Esaslarına İlişkin Tebliğ (SGM: 2010/9)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (SGM: 2012/21)

- Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012/7)'de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ
- Mal ve Hizmet Tedarikinde Alacaklıya Yapılan Geç Ödemelere İlişkin Temerrüt Faiz Oranının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ
- Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/3)
- Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi

30 Aralık 2012 Tarihli ve 28513 Sayılı Resmî Gazete

- Sermaye Piyasası Kanunu
- 012/4095 Kredi Garanti Kurumlarına Sağlanacak Hazine Desteğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar
- Münfesh Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğ

30 Aralık 2012 Tarihli ve 28513 Sayılı Resmî Gazete - Mükerrer

- 2012/4074 İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli Hakkında Karar

30 Aralık 2012 Tarihli ve 28513 Sayılı Resmî Gazete - 2. Mükerrer

- Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Serbest Tüketici Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Elektrik Enerjisi Talep Tahminleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- İthalatta Standartlara Uygunluk Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/1)
- Japonyadan İthal Edilecek Gıda ve Tarım Ürünlerinin Radyasyon Kontrolü Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/2)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/3)
- Sağlık Bakanlığının Özel İznine Tabi Maddelerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/4)
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Kontrolüne Tabi Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/5)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasalların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/6)

- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/7)
- Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanlarının İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/8)
- "CE" İşareti Taşınması Gereken Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/9)
- Oyuncakların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/10)
- Kişisel Koruyucu Donanımların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/11)
- 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunla Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının Yeni Değerlerinin Duyurulmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/13)
- Yapı Malzemelerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/14)
- Pil ve Akümülatörlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/15)
- Tıbbi Cihazların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/16)
- Orman Yetiştirme Materyallerinin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/17)
- Tütün, Tütün Mamulleri, Alkol ve Alkollü İçkilerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/19)
- Sağlık Bakanlığınca Denetlenen Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/20)
- Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatında ve İthalatında Ticari Kalite Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/21)
- İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/22)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/23)
- Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Elektrik Piyasasında Perakende Satış Sözleşmesi Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
- Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
- Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
- Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
- Finansal Araçlara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 9) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 172)'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 2)
- Finansal Araçlara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 9) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 211)'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 3)
- TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalara İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 7) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 42)'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 4)
- Gerçeğe Uygun Değer Ölçümüne İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 13) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 5)

31 Aralık 2012 Tarihli ve 28514 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/4039 Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne Ait "154 kV Edirne Trafo Merkezi Yenileme Projesi" Kapsamında Bazı Taşınmazların Adı Geçen Genel Müdürlük Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar
- 2012/4104 Etilen Glikol (Etandiol) İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar
- 2012/4108 Butil Akriolat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar
- Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

31 Aralık 2012 Tarihli ve 28514 Sayılı Resmî Gazete - 3. Mükerrer

- 2012/4105 Akriolonitril İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar
- 2012/4107 İthalat Rejimi Kararına Ek Karar
- 2012/4109 Klimaların Üretiminde Kullanılan Kompresörlerin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar
- Yurt İçinde Düzenlenen Uluslararası Fuarlara İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/1)
- Harp Silahları, Bunların Aksam ve Parçalarının İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/2)
- Radyoaktif Maddeler ile Bunların Kullanıldığı Cihazların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/3)
- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/4)
- Haritalar ve Harita Bilgisi İçeren Eşyanın İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/5)
- İthalinde Garanti Belgesi Aranacak Maddelere İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/6)
- Karayolu Taşıt Araçlarının İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/7)
- Sivil Hava Taşıtları ve Bunlarda Kullanılmaya Mahsus Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/8)
- Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/9)
- Banknot ve Benzeri Kıymetli Evraka Mahsus Kâğıtların İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/10)
- Bazı Patlayıcı Maddeler, Ateşli Silahlar, Bıçaklar ve Benzeri Aletlerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/11)
- Çift Kullanımlı Malzeme ve Teknolojilere Dair Nihai Kullanım Sertifikalarının Kayda Alınmasına İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/12)
- İş Sağlığı ve Güvenliğini Etkileyen Bazı Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/13)
- Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/14)
- Bazı Tekstil ve Konfeksiyon Ürünlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/15)
- Gübre İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/16)
- Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/17)
- Askıya Alma Sistemine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/18)
- Genelleştirilmiş Tercihler Sistemine İlişkin Tebliğ (İthalat: 2013/19)

31 Aralık 2012 Tarihli ve 28514 Sayılı Resmî Gazete - 4. Mükerrer

- Taşınabilir Basıncı Ekipmanlar Yönetmeliği (2010/35/AB)
- Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tek Taraflı Kontrol Sistemi Kapsamında Kotaya Tabi Tekstil Ürünlerine Ait Kotaların Dağıtımı ve Yönetimine İlişkin Tebliğ (2013/1)

- Tıbbi Sülük (Hirudo Verbana) 2013 Yılı İhraç Kotasının Tahsisine Hakkında Tebliğ (No: 2013/80)
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 101)
- 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 25 inci Maddesine Göre 2013 Yılında Uygulanacak Olan İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (No: TGM-2012/1)
- 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 22'nci ve Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri Yönetmeliğininin 5'inci Maddelerinde Yer Alan Parasal Sınırların Arttırılmasına İlişkin Tebliğ (No: TGM-2012/2)
- 5957 Sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Arttırılmasına İlişkin Tebliğ
- Değerli Kağıtlar Kanunu Genel Tebliği (Sayı: 2012/1)
- Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 7)
- Tahsilat Genel Tebliği Seri: B Sıra No: 7
- Özel İletişim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 9)
- Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 42)
- Motorlu Taşıtlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 42)
- Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 44)
- Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 284)
- Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 422)
- Katma Değer Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 121)
- Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 65)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 133)

1 Ocak 2013 Tarihli ve 28515 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/4116 Bazı Vergi Kanunlarında Yer Alan Tevkifat Nispetleri, Damga Vergisi ve Harç Oranları ile Bazı Mal ve Hizmetlere Uygulanan Çeşitli Vergi, Fon ve Kesintilere İlişkin Oran ve Tutarların Tespit Edilmesine Dair Karar
- 2012/4133 Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 56)
- Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 61)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 69)
- Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 70)

3 Ocak 2013 Tarihli ve 28517 Sayılı Resmî Gazete

- 2012/4064 Bazı Taşınmazların Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılmasına İlişkin Karar
- 2012/4085 Bazı Alanların Teknoloji Geliştirme Bölgesi Olarak Tespit Edilmesine İlişkin Karar
- Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik İletim Sistemi Arz Güvenilirliği ve Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Patent Enstitüsünce Uygulanacak Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ (BİK/TPE: 2013/1)

5 Ocak 2013 Tarihli ve 28519 Sayılı Resmî Gazete

- Yem Hijyeni Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

- Enerji Verimliliği Hizmetlerini Yürütecek Kurum ve Kuruluşlara Yetki Belgesi Verilmesi Hakkında Tebliğ (Sıra No: 2012/4)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 2013/1)
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulununun 13/12/2012 Tarihli ve 4170-5 Sayılı Kararı

7 Ocak 2013 Tarihli ve 28521 Sayılı Resmî Gazete

- Dahilde İşleme Rejimi Tebliği (İhracat: 2006/12)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2013/1)
- İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ (İhracat: 2005/2)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2013/2)

8 Ocak 2013 Tarihli ve 28522 Sayılı Resmî Gazete

- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2013/1)

9 Ocak 2013 Tarihli ve 28523 Sayılı Resmî Gazete

- İntegra 96 Uluslararası Ürün ve Sistem Belgelendirme Bağımsız Denetim Gözetim Eğitim Hizmetleri Limited Şirketinin Onaylanmış Kuruluş Olarak Görevlendirilmesine Dair Tebliğ (SGM: 2012/22)

10 Ocak 2013 Tarihli ve 28524 Sayılı Resmî Gazete

- Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)'in Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Tebliğ
- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 16)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Sıra No: 1)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

11 Ocak 2013 Tarihli ve 28525 Sayılı Resmî Gazete

- Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

12 Ocak 2013 Tarihli ve 28526 Sayılı Resmî Gazete

- Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2010/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2013/24)

12 Ocak 2013 Tarihli ve 28526 Sayılı Resmî Gazete - Mükerrer

- 18 Ekim 2012 Tarihli ve 28445 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan 4 Ekim 2012 Tarihli ve 2012/3839 Sayılı 2013 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı Eki 2013 Yılı Yatırım Programı

DUYURULAR

BOSNA HERSEK YATIRIM PROJELERİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nden alınan bir yazıda, Saraybosna Ticaret Müşavirliğimiz aracılığıyla Bosna Hersek Yabancı Yatırım Tanıtım Ajansı'ndan temin edilen güncel yatırım projeleri iletilmektedir. Anılan projelere ait dokümanlar Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin web sitesi (www.tobb.org.tr) sağ panelinde "Hizmetler" başlığı altında, Uluslararası İş İmkanları/ Özelleştirme ve Yatırım Projeleri bölümünde yer almaktadır.

Yazıda devamla, yeterli sayıda firmanın ilgi göstermesi halinde belirlenecek sektörlerde söz konusu ülkeye yönelik olarak bir yatırım heyeti düzenlenmesinin de öngörüldüğü belirtilmektedir.

Söz konusu yatırım heyetine katılım sağlamak isteyen üyelerimizin Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (E-posta: damlacaglar@tobb.org.tr) ile irtibata geçmeleri gerekmektedir.

HIRVATİSTAN/ZAGREB'DE SATILIK BANKA

Zagreb Ticaret Müşavirliğinden alınan bir yazıda; Zagreb'de bir mevduat bankasının satılığa çıkarıldığı ifade edilmektedir. Bahse konu bankanın satış fiyatının 4.660.000 € olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu bankanın; Zagreb'de birden çok şubesinin mevcut olduğu; resmi olarak lisanslı kayıtlı bir banka olmasının yanında nakit sermayesinin bulunmadığı; faaliyetleri arasında, bireysel bankacılık ve kredi kefalet işlemleri, hisse senedi-altın-döviz alış satışı, yatırım hizmetlerine yönelik hizmetlerin yer aldığı; bankanın kendine ait gayrimenkullere sahip olduğu belirtilmektedir.

Bahse konu bankanın satışıyla ilgilenen firmaların Zagreb Ticaret Müşavirliği tarafından detaylı şekilde bilgilendirilecekleri bildirilmektedir.

TATARİSTAN YATIRIM SEMİNERİ VE YATIRIM PROJELERİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nden alınan bir yazıda, Rusya Federasyonu Tataristan Cumhuriyeti Yatırım Kalkınma Ajansı tarafından 14-15 Aralık 2012 tarihlerinde Kazan'da düzenlenen Uluslararası Tataristan Yatırım Semineri'nde, Tataristan'da gerçekleştirilecek yatırım projelerine dair bilgiler verildiği bildirilmektedir. Söz konusu proje bilgileri www.investintatarstan.com/docs/investment_projects.pdf web adresinde yer almaktadır.

Ayrıca, seminer sırasında öne çıkan iki büyük proje "Innopolis" ve "Kazan Smart City" hakkındaki bilgi notu TOBB'un web sayfasında (www.tobb.org.tr) yer alan "Hizmetler/Uluslararası İş İmkanları" başlığı altındaki "Yurt Dışı Etkinlikler" bölümünde yer almaktadır.

IMDG KOD EĞİTİMLERİ HAKKINDA

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda, ülkemizin taraf olduğu 1974 tarihli Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi'nin (SOLAS 74) eki olan "Deniz Yolu ile Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod (IMDG kod)"un 2010 değişiklikleri gereğince hazırlanan "Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği"nin 11.02.2012 tarihli, 28201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandığı bildirilmektedir.

Yazıda devamla, bahsi geçen yönetmelik gereğince deniz yoluyla taşınan tehlikeli yüklerle ilgili sınıflandırma, ambalajlama, işaretleme, etiketleme, plakalandırma, taşıma ünitesi ve gemiye yükleme, taşıma ünitesinden veya gemiden boşaltma, yük teklifi isteme, yük teklifi hazırlama ve kabul etme, yükü eleçleme, istifleme ve tahliye planlarını hazırlama, taşıma, depolama, ilgili sevk belgelerini hazırlama, kontrol ve denetim yapma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşların 11.02.2012 tarihinden itibaren en geç 1 yıl içerisinde çalıştırdıkları personelin ilgili eğitimlere katılımını sağlamasının zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Bu kapsamda, bahsi geçen eğitimlerle ilgili Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü internet sayfasında (<http://www.trmkt.gov.tr>) yetkilendirilmiş kurumların iletişim bilgileri yer almak olup; bir yetkilendirilmiş kuruluş işbirliğinde söz konusu eğitimleri veren TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ETÜ SEM)'ne 0 312 292 41 02 ve 0 312 292 42 02 numaralı telefonlardan ulaşılabilir.

TÜRK EXİMBANK YURTDIŞI REFERANS BANKA LİSTESİ

Türk Eximbank'dan alınan bir yazıda; 2012 yılı ve sonrasına yönelik olarak belirlenen yeni strateji çerçevesinde, Ülke Kredisi Programları kapsamında, ülkelerde teminat olarak yalnızca devlet garanti mektubu kabul edilmesi uygulamasının terk edilerek, Türk Eximbank

tarafından muteber kabul edilen bankalara da kredi açılması suretiyle, Ülke Kredi/Garanti Programına ivme kazandırılmasının hedeflendiği belirtilmektedir.

Bu çerçevede, limit tahsis edilmiş olan ülkelerin, Eximbank tarafından analizi yapılarak muteber bulunan kamu veya özel bankalarına kredi hattı açılması amacıyla, <http://www.tobb.org.tr/DisTicaretMudurlugu/Sayfalar/BirimAnaSayfasi.aspx> adresinden ulaşılacak olan "Türk Eximbank Banka Değerlendirme Referans Banka Listesi" oluşturulduğu, söz konusu listenin bankaların güncellenen verilerinin yansıtılabilmesini teminen belirli aralıklarla gözden geçirilerek revize edileceği ifade edilmektedir.

Yazıda devamla, Türk Eximbank'ın borçlusu olacak söz konusu referans listesindeki bankalardan kredi başvurusu gelmesi halinde, işlemin özelliğine ve bankanın başvuru anındaki finansal durumuna göre yapılacak analiz sonucunda limit tahsisi yapılabileceği bildirilmektedir.

LİBYA / BDDK KARARI

Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan bir yazıda, "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 25 Aralık 2012 tarih ve 28508 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği bildirilmektedir.

Yazıda devamla, söz konusu Yönetmeliğe göre; Libya'da yerleşik gerçek ve tüzel kişiler ile Libya'da veya Libya'ya yönelik faaliyetleri bulunan gerçek ve tüzel kişilere bankalarca kullanılan krediler ve diğer alacaklar hakkında uygulanacak hükümlerin 31 Aralık 2013 tarihine kadar uzatıldığı belirtilmektedir.

FUARLAR

Rooms Moscow/ MIFS 2013 Uluslararası Mobilya ve Dekorasyon Fuarı

21 - 25 Mayıs 2013

Konu: Mobilya ve Dekorasyon

İletişim: İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekterliği Fuarlar, Tanıtım ve Dış İlişkiler Şubesi / Kutay Oktay

Tel : 0212 454 07 57- 0212 454 05 00

Faks : 0212 454 05 01- 02

E-posta : <http://www.iib.org.tr/OnlineRegistration/tr/Fuar.aspx>

İPAF'2013 "16. Uluslararası Plastik ve Ambalaj Teknolojileri & Ürünleri Fuarı"

23 - 26 Mayıs 2013

İstanbul Fuar Merkezi/ Yeşilköy- İstanbul

Konu: Plastik ve Ambalaj Teknolojileri, Ürünleri

Tel : 0212 272 45 60

Faks : 0212 272 45 59

E-posta info@ipaffuarlari.com

Web: www.ipaffuarlan.com

PACK- IST'2013 "2.Fleksibil Ambalaj Fuarı"

23 - 26 Mayıs 2013

İstanbul Fuar Merkezi / Yeşilköy- İstanbul

Konu: Fleksibil (esnek) Ambalaj Ürünleri

Tel : 0212 272 45 60

Faks : 0212 272 45 59

E-posta info@ipaffuarlari.com

Web: www.ipaffuarlan.com

3T'2013 "11 Uluslararası Metal İşleme, Kalıp ve Otomasyon Teknolojileri Fuarı"

7 - 10 Mart 2013

Uluslararası Fuar Alanı Kültürpark / İzmir

Konu: Metal İşleme, Kalıp ve Otomasyon Teknolojileri

Tel : 0212 272 45 60

Faks : 0212 272 45 59

E-posta info@3tfuarlari.com

Web: www.3tfuarlari.com